

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 24 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 9 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyre szám helyben és vidékre 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztési munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 794. Kiadóhivatal 796.

Lejtőn.

Budapest, márczius 13.

Melyik latájner-osztály az, amelyik nincsen eladósodva ebben az országban? Egyetlen egy sincs; az állam, a vármegye, az egyház, a magánvállalkozás és a szabadpályák fejmunkásai mind valamennyien egyformán nehezen küzdenek a létért. A tőke és a kétkezi munkaerő harcában a szegény, szerencsétlen lütközőlabda szerepét játszza ez az osztály. A kétkezi munkás szakszervezetekbe tömörül, hogyha bére kevés a megélhetéshez, közös erővel lép fel s az egész osztály nyomatékának latbatetésével javítja meg sorsát. A tőke, hogyha a növekvő munkabér megcsorbitja a profitot, kartelbe áll s így szerzi vissza a veszendő nyereséget. A latájner népség azonban nem tömörül osztálylyá és sok egyes fáradó, küzködő emberre tagolva huzza az élet igáját. Sem mint dolgozó munkás, sem mint fogyasztópublikum nem tömörül szervezett érdeklőzősségbe. Mint munkás nem tudja fokozni jövedelmét, sőt éppen ellenkezőleg, számos foglalkozási ágban, különösen a szabadpályákon kevesebbet keresnek az emberek, mint pár évvel ezelőtt. Mint fogyasztó pedig a nem gyarapodó jövedelemből fizeti az életszükségletek hatványozódó arányban emelkedő árát.

Ilyen körülmények között kellett, hogy a latájner-osztályt a kétszer-kettő vak bizonyosságával érje utól mai sorsa: az eladósodás. Hogyha minden család min-

den évi mérlege deficizzel záródik, a különbözetet nem pótolhatta más, csak a hitel. A hitel pedig, még ha tisztességes is, kiszabott keresetű ember számára vérszívó vampir. Mert hogyha egy család ezer forint jövedelemmel rendelkezik és csak ezerszáz forintból tud megélni, ez nem csupán azt jelenti, hogy száz forint adósságot csinált, hanem azt, hogy ezután évről-évre jobban elveszti lábait alól a talajt. Mert a következő években az okvetlenül fedezendő szükségletekhez hozzájárul a már fönálló adósságok törlesztése és kamata is. A megélhetésre jutó jövedelem így egyre kevesebb lesz, egészen addig, amíg bekövetkezik a teljes romlás.

Hát még hogyha a kölcsön nem tisztességes? Pedig a legtöbbször nem az. Egyes ember, megszorult ember előtt ridegen zárul be minden bugyelláris; küzdő szegénységgel szemben csupán a nyílt és burkolt uzsora irgalmas, ez is csak ideig-óráig, addig, amíg kapja magát és a kopott szegénységet pörére vetkőzteti.

Az, hogy a latájner-osztály illetén romlását a közérdek szempontjából közönyösen nézni nem lehet, nem kérdés többé. Az összeütköző szervezett osztályok harca immár magukat a fejükkel dolgozó kasztokat is összebb kovácsolta; nem kell jeleket keresni rá, mert önként kínálkoznak bizonyosságai annak, hogy a szervezkedő tömörülés a munkája után élő honorácziórok körében is megkezdődött. Egyik testület a másik után gytl-

lekezik össze, hogy panaszkodjék. Ma még csak itt tartunk, de már közel vagyunk ahhoz is, hogy a passzív panaszkodás helyett aktív cselekvésre tömörüljenek ezek a testületek, hogy így osztályérdeket szegezve az osztályérdek ellen, védelmezzék meg veszendő pozíciójukat.

Annyit már is elértek, hogy az állam és a társadalom jóakaró részvétellel nézi vergődésüket s hajlandó elismerni, hogy a latájner-osztály megmentésére valamit cselekedni kell. A cselekvés azonban nem merülhet ki a keresetviszonyok javításában, mert a több jövedelmet hamarosan fölemésztene a régi adósságok uzsoraadója. A mentési akciónak két ágazata van: először megjavítani a latájner-osztályok bérét, hogy nehéz közhasznú munkája ára a megváltozott súlyos viszonyok dacára is elegendő legyen a létfenntartáshoz; másodsor pedig megkönnyíteni a régi adósságterheket, nehogy uzsorakamatok emészessék föl az életszükségletekre szánt bérjavítást.

Ami a köztisztviselőket, az állam munkásait illeti, sok szociális reform bizonyítja, hogy a mai kormányzat felismerte ilyen irányú kötelességét. A mai nap krónikájából két tényt említnék fel itt, ennek az igazolására. A hivatalos lap ezerkétszázhatvan bíró és királyügyész előléptetését közli. Ez a tömeges avanszma annak a bírói szervezetről szóló szentesített törvénynek a végrehajtása, amelyik az igazságügyminiszter szociális érzékét dicséri. A másik tény

A Mecsek alján.

Irta: Váradi Antal.

(Utánnyomás tilos.)

Tul a Dunán, Baranyában . . .

Amint a zakatoló masina este fél nyolczkor a borongó ködön át a pécsi pályaudvar villanylámpái közé rohog be, — egyszerre negyven esztendőn rohogott keresztül.

Ugy-e, szabad egynéhány esztendőt letagadni belőle? Mert nem negyven, hanem ötven esztendeje annak, hogy én ezt a várost először megláttam.

Az volt a régi Pécs. Csudálatos város. Félig crösség, félig-félig nyaralóhely. Mint egy szárazföldi Nápoly, lankás hegyoldalon, óriás félkörben építve húzódik a Mecsek sziklabérczei tövében, a hegytetőn erdőkoszoru, alatta a csodálatosan lejtőre, aztán a város. Minden utcája vagy lefelé szalad a lejtőn, vagy keresztben, hogy egyenesen lehessen járni rajtuk, mert gyermekkoromban akárhányszor megessét, hogy a bosnyák asszony a szeminiáriumból lefelé haladtában megcsuszott s akaratlanul szánkázott le az utca lejtőjén a piaczig, nagy kárára számos szoknyáinak, melyeket idejében nem tudott fölkapkodni. Mikor egy-egy záporosó vizei megindultak, a városháza elé egy rengeteg négykerektű hidat görgettek ki, hogy egyik oldalról kommunikálni lehessen a másikra, különben csak uszómesterek mehettek volna által. Még a múlt héten is fertály óráig kerülgettem egy hirtelen támadt folyamot a Malom-utcában, de annak vége va-

lahol a völgy kanálisánál lehetett, azért inkább visszafordultam egy darabon.

Minden utcájáról le, a csodaszép völgybe nyílik kilátás. A völgyből pedig végiglátni az egész városon, mely úgy fekszik a hegyoldalon, mint egy kiterített mesteri kép. Ott a négytornyú román dóm, Európa egyetlen tiszta-stíliú román bazilikája, melynek csak a restaurációja milliókba került. Gyönyörű terek, ércszobrokkal díszítve, a vasúti szép sugárút végén Zsolnay bronz-szobra, a vártemplom előtt négyesi báró Szepessy püspöké, az új vásártéren Kossuthé, melyet most lepleznek le május eisején. Maga a város tele történelmi nevezetességű templomokkal, régi épületekkel, történelmi emlékekkel. Annyi iskolája, közintézete van, mint három más városnak s egyik jelesebb, mint a másik, színháza a legszebbek közül való az országban, — de hát, nem ez érdekel most engem . . . A múltba kíváncszom. És visszafelé utazom az időben, mintha csak a Wells időgépén ülnek s megeresztettem volna a masinát, hátra, a gyermekkor tovaünn napjai felé . . .

Azt mondom a kocsisnak: Hajtson ki a temetőbe. Megindul velem, ismeretlen uton s én, aki minden rögét ismerem ennek a városnak, csodálkozva állítom meg, hogy nem jó irányban megy. Talán valami új temetőbe viszen?

— Oda, uram.

Mondom neki, hogy engem a régi temetőbe vezessen. Elvisz megint egybe, amely nekik régi, nekem új . . .

— A legrégebbi temetőbe, fiam . . . Ez nekem mind új.

Csoválja a fejét. Oda mostanában nem igen

szoktunk vinni valakit. Oda csak én megyek, látogatóba. Ott vannak az én rokonaim mind, mind. Sorba fogom őket látogatni . . .

Gyermekkoromban ez volt a rendes sétánk. Édesanyammal alkonyat felé elindultunk a temetőbe. A kisvárosi temető nem olyan, mint a világvárosoké. Nincs kerületekre, utcákra és terekre osztva, hanem fákkal, lombbal, madárdallal van tele s a korhadó fakeresztek s a roskadó kőobeliszkek között apró virágos kertek mosolygnak. Ott üldögélnek sokan, gyerekek játszadoznak, öregasszonyok kötögetnek. Szoktatják magukat a jövendő kvártélyhoz.

Az én öregeim vén homokkő-keresztjén már alig volt akkor is olvasható írás. A Bubreg- és Vinkovits-familia véneiről én csak annyit tudtam, hogy ez dédapa, ez meg úk. A nagyapák sírja, az még új volt. Ma már nem találom őket. A családi sírban Garay verse van, de a distichont, amelyet anyám kérésére írt, a kőfaragó csunyaúl megsántította. A nagy márványkereszt hátsó lapján az én halottaim története van s egy költeményem pár sora. Valamikor gratulációnak írtam édesanyámhoz, most sírvers. Vén ailanthus hajlik rá s köröskörül a jól ismert sírkövek, felírások, repkényágak még mind, mind a negyven-ötven év előttiek . . . A temető nem változik.

Már mint a régi temető. Ez nem változhatik. Olyan, mint az örökkévalóság. Egyszerű, mint az elmulás és szomorú, mint a való . . .

No, nézzük az ismerősöket . . . Az öreg nagybácsi, akit mosolyogva láttam utólszor s aki nem ismert meg aztán. A város három legkorábbi embere került össze nála. Az én

a vármegyei tisztviselőket érdekli. Andrassy Gyula, aki a maga tárczája körében tartja rajta kezét a szociális élet érhullámszásán s törekedik az érző és lelkiismeretes ember kötelességtudásával minden baj lehető orvoslására, az 1908. évi belügyi költségvetésbe egy millió koronát vett fel a vármegyei tisztviselők hitelviszonyainak szanalására. A vármegyei tisztviselők országos egyesületének választmányá ma foglalkozott ennek a milliónak a fölhasználásával. Egy millió még kevés lett volna a cél megoldására, azt határozták tehát, hogy ezt a milliót beteszik egy pénzügyintézetbe, amelyik ennek a fejében három millió koronát folyósít hat és fél százalékos kamattal a vármegyei tisztviselők rendelkezésére.

A két tény így egymásmellett mutatja az állam kétféle parallel teendőit, amelyekkel saját tisztviselői iránt tartozik. mutatja egyuttal azt is, hogy a kormány hajlandó ezeknek a teendőknek a fokozatos teljesítésére. Az a mód azonban, ahogy a vármegyei tisztviselők adósságaik konvertálásához fogtak, más következtetések levonására is alkalmas, amelyek már a nem köztisztviselő, egyéb latájnereket is érdeklik.

A szövetkezett testület közös föllépése az egy millió mellé tudott szerezni még két másik milliót. A pénz csak addig ritka, csak addig drága, amíg egyes ember keresi; tömörült szervezet tökélszükségletét már olcsóbban és könnyebben tudja kielégíteni éppen úgy mint ahogy például az adóasztási szövetkezetek az en-gros adás-vétellel olcsóvá tudják tenni minden egyes tag másnemű szükségleteit.

Amit megtettek a vármegyei tisztviselők az állam támogatásával, azt másfajta latájnerek megtehetik a maguk erejéből, nem számítva azt, hogy az állam a maga anyagi és erkölcsi garanciájával bizonyára előlük sem fog elzárkózni. Az orvosok, az ügyvédek, magántisztviselők külön-külön a maguk testületében áll-

janak össze, egyesítsék, konvertálják ök is a vállaikra nehezedő adósságterheket. Pénzügyintézetek számára — kellő biztosíték mellett — ez jövedelmező üzlet, nekik pedig — mihelyt kevesebb lesz a budgetjukat terhelő évi minusz összege, — jövedelemgyarapodás.

Igy talán sikerül megállítani a latájn-er-osztályt összemorzsoló végzetes erőket, addig is, amíg a viszonyok megjobbulásával ismét megizmosodik a nemzetnek ez a nagyértékű rétege.

Andrassy nyilatkozatai.

— A katonai kérdésekről és a bankügyről. —
Budapest, márczius 13.

Politikai körökben, különösen a függetlenségi képviselők között, még mindig nagy az elkeseredés báró Aehrenthal közös külügyminiszternek az osztrák delegációban tett nyilatkozatai miatt. Tegnap a hangulat kissé lecsillapodott, mert az a hír terjedt el, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök a képviselőház mai ülésén válaszolni fog a külügyminiszternek. Ez a hír azonban nem vált valóra s így a képviselőház folyosóján ismét észlelhető volt az elégtelenség. Délutójában a keresztfolyosón nagy csoportokba gyűltek össze a képviselők, akik ugyancsak elkeseredetten fakadtak ki Aehrenthal ellen és azt panaszták, hogy a függetlenségi párt, amely már megszavazta a kiegészítést és a fölemelt kvótát, olyan kérdésekben is kénytelen az osztrák parancsnak engedni, amelyek nincsenek a paktumban.

Gróf Andrassy Gyula belügyminiszter érkezett most a csoporthoz, amelynek tagjai nyomban körülvették. A belügyminiszter egy ideig hallgatta a panaszokat, majd így szólt:

— Valóban ferde helyzet, hogy a tisztviselők kérdésében, amelynek méltányos emelése jogosult, a rossz taktika miatt oly helyzetbe kerültünk, hogy előzetes megtagadás után végül is kénytelenek leszünk valamit engedni, amit az osztrákok a közös hadsereg előtt a maguk diadalaként fognak odaállítani.

— Csak valami ellenértéket tudnánk a nép előtt fölmutatni, — mondta Eitner Zsigmond. Maholnap már nem is mehetünk a kerületeinkbe!

— Előbb meg kell oldani a katonai kérdéseket — vélte Eber Antal — ezzel kapcsolatban lehet a tisztviselők kérdését rendezni.

— Ez a kormánynak is az álláspontja — mondta gróf Andrassy Gyula. Mint mondtam, a helyzet igen kényelmetlen, amelyből talán

csak úgy lehetne kijutni, ha a függetlenségi párt eltűrné, hogy mi hatvanhetesek a delegációban megszavazzuk a tisztviselők fizetésének felemelését.

— Ez nem olyan sürgős dolog — válaszolta Kmetty Károly. A polgári tisztviselőknek több csoportja még távolról sincs olyan anyagi helyzetben, mint a katonatisztek.

Muzsa Gyula azzal argumentált a fizetés-emelés mellett, hogy ilyen bánásmód mellett nem várható a tisztektől, hogy fegyvert fogjanak a magyar alkotmány mellett.

— Ugyan — szólt közbe Eitner Zsigmond — lesz Fabriczius mindig elég!

— A fizetés rendezésének jogosultságát el kell ismerni, — mondta gróf Andrassy. Taktikai hiba volt ellenben kiélezni a dolgot a mi részünkről. Ugy tünik fel ugyanis a dolog, mintha mi nem volnánk oly igaz barátai a hadseregnek, mint az osztrákok. Holott a dolog éppen nem így áll, mert mi legalább vagyunk oly őszinte barátai és hívei a hadseregnek, mint ök. Bolgár Ferencz államtitkár éppen tegnap mutatta ki, hogy tizenháromezer magyar tiszt van: a csapattisztek, kezelők, élelmezési és számvéviselők tiszték. Tehát a magyar családok is erősen érdekelve vannak. Mégis most olyan a helyzet, hogy az udvar, a vezérkar, szóval a hadsereg és az osztrák parlamenti többség együtt van ebben a kérdésben és a hadseregellenes látszatot nekünk el kell oszlatnunk. Bizonyos azonban az is, hogy a kormánynak ragaszkodnia kell eddigi álláspontjához, mert a szociális szempontok mellett nem tévesztheti el szem elől a politikai szempontokat sem!

— Eber Antal kezdett ezután arról panaszkodni, hogy a függetlenségi párt nem mer a választók elé állni.

— Valamit mégis kellene tenni — mondta — hogy a negyvennyolczas eszmék teljes lejárataát megakadályozzuk. Nem merünk belemenni a választási küzdelmekbe, ha addig valami sikereket nem érünk el. Ez másképp nem lehet, mintha a hatvanhetesek közelednek hozzánk.

— Igen — mondta Andrassy — de ennek valami kölcsönös közeledésnek keil lennie.

— A függetlenségi párt — folytatta Eber Antal — eleget közeledett már a koalíció érdekében, de áruást nem követhetünk el.

— Elismerem, — mondta Andrassy, — hogy a függetlenségi párt helyzete nehéz, de ezt a viszonyok okozzák. De végre is a párt többségben van és cselekedhetik.

— Ha legalább a bankkérdésben tudnánk valami eredményt elérni, — mondta Kmetty Károly.

— A többség első föladata. — szólt közbe valaki, — hogy az önálló bankot föllássa. Ha az önálló bank 1911-re meg nem lesz, ez valóban áruás volna.

Hillebrand bátyám, a barátok fiskálisa, a vén Kablár, nyugalmazott huszárkapitány és Loósz doktor, a megyei főorvos. Ezek aztán összeültek vasárnap délutánonként kártyázni. A többi elképzelheti minden keresztény ember. Én láttam ezeket a csatákat. Gyerekkoromban ludbörözött a hátam belé, még most is tisztességes respektus fog el, ha rájuk emlékezem. Teringettét, minden változik. Még a gorombaság stílusa is más lett ötven esztendő óta.

Még csak az adóhivatal tartja magát egy kicsit. De hanyatlóban van már az is, uram bocsá, még a lánczhidi jegyszedők is udvariasak!

Ezt a vén katonát, aki itt alszik esőndesen, mindig a régi uniformisban láttam ünnep- és vasárnapokon. Ez az öregasszony még tártopos főköttöt viselt. Ezzel, akit az a rövid sírfölírás jelez, sokat sétáltam itt, a virágok között. Már akkor is nagyon vágyódott ide. A szívén rágódott valami. Azt mondták, menyasszonyát hagyta itt a forradalomban s mikor visszajött: másnak a felesége volt már. Neki holt hírét költötték. De ő nem tudott meghalni, mert látni akarta azt az asszonyt mindennap s ahányszor látta: annyi tőrurás. Azon a napon halt meg, amelyen azt az asszonyt eltemették.

Itt egy régi, régi sir. Fiatal asszony volt, aki ennek a vén temetőnek a felszentelésekor itt sétált és kíváncsian kérdezte: vajon ki lesz az első, akit ide temetnek? . . . Ő lett az első. Édesanyám sokszor beszélt a történetét.

Mindig nehezebb szívvel járok, mindig nehezebbel . . . Pedig még a felét sem jártam be a kálváriának. Az emlékezés kálváriája. Elhoz-

tam a nagymamának az unokákat, akiket ő nem látott színpadon soha. Pedig mindig ott ült a földszint egy sarok-székén, a színházban s az ő fiára gondolt, akit azzal vert meg a sors, hogy örökké színházzal kelljen vesződni. Utóliára a pécsi színház megnyitásánál voltunk együtt, amikor megszakította a taps a megnyitó darabot s a darab közepén láthatta még egyszer a lámpák előtt a fiát, aki neki mindene volt . . . Aztánnem látta többet . . .

Most vissza, az élők közé, föl, a városba . . . Megnézzük a régi, kedves helyeket, amelyekről mulatságos történetek jutnak eszünkbe, — én nem tudom, mért borul mégis könnybe a szemem, mikor ezeket a mulatságos történeteket beszéljük? Bolond hurjai vannak az emberi szívnak. Sohase tudjuk, hogy melyik szól, mikor megpendítjük? . . .

Az öreg liceum még most is komor fönségében áll, zöld patinás tornyai hosszú száz esztendőről mesélhetnének . . . Oda jártunk iskolába, mikor a zircziek mai gimnáziuma még kazárnya volt és silbak sétált előtte föl s alá. A liceum komor folyosói voltak első, félénk lépéseink tanui, első szomorúságunkat a rengeteg ablak-fülkékben sirtuk ki s az első bezáratások és nádpálcza-exekucziók ott mentek végbe. Egynek az emlékét még ma is őrzöm, nem a hátamon, hanem a lelkemben. Rettentő módon hadartam, egész az érthetelenségig. Egyik professzorom aztán kerékkötő gyanánt a kalamust alkalmazta és olyat vágott vele a nyakam közé, hogy hű emléke negyvenöt esztendőn át kísér, meg nem halaványodva. De a hadarásról leszkotam, sőt, azt mondják, hogy egészen értelmesen

is tudok dikciózni. Ott, abban a sarokban térépeltünk félórák hosszat, mikor ezen vagy amazon rajtakapott bennünket az osztályfőnöki sasszem. Egyáltalán a térdnek és lábának, egész derékig, nagy szerepe volt a régi pedagógiában. A fejnek kevesebb, kivéve ami a pofonokat illeti. A liceumból aztán 1663-ban átköltöztünk az új gimnáziumba, melyben most is azzal a szellemmel, azzal a szent tradícióval tanítanak, mint hajdan. Emberségesen bántak velünk és sokat tanultunk. Minden tudásomnak az alapját ott vettem meg, az egyetemen ujjal alig hallottam, Greguss Ágostont kivéve, aki új világokat nyitott föl a szemünk előtt. Irodalomtörténetet, történet Pécsett többet tanultunk, mint az univerzításon. El is nyertük a pályadíjakat az első fél esztendőben mi, pécsiek, akik vakmerő versenyre szálltunk az öregekkel. De nem haragudtak érte . . .

Ott lemm kanyarog a vasut . . . Valamikor Üszögre kellett kigyalogolni, — jó három fertály óra járás Pécestől, hogy Mohácsra át közlekedhessünk a világgal. Önnöt hajóval vitték az embert messze országokba, többi között Bajára, meg Kalocsára. Voltak, akik Pestig fölvakmerőködtek, de meg is bánták. Ott hamis bort mérnek és nem ismerik sem a Makárt, sem a Daíndolt, sem a Szkókót. Ezek a kínai hangzású szavak különböző aranynedvet termő szőlőhegyek nevei. Van még több is, de ott én nem jártam. Hillebrand nagybátyám szöleje a Makárban feküdt, ott fordultam én meg legtöbbször. Az ő szüreteire összegyűlt a goromba társaság, mely még az öreg Böröczcel egészítettett ki. Így teljes volt a kvartett. Az ebédnél a gazdát boszantot-

— Ez sem volna áruulás, — jegyezte meg Moskovitz Géza, — mert a bankkérdés nem politikai, hanem gazdasági.

— Ez az én álláspontom is, — mondta Andrassy. — Én különben a gazdasági közösség híve vagyok és tartok tőle, hogy éppen 1911-ben gazdasági és pénzügyi válság következhetik el.

— Később is elkövetkezhet egy pénzügyi válság és jobb volna mielőbb tulesni rajta, — mondotta Burgyán Aladár.

— A helyzet kulcsa mindenesetre a bankkérdés, — felelte Andrassy, — és ha ezen túl volnánk, másképpen alakulna a helyzet.

Eber Antal ismét a választókra tért vissza: — A következő választásoknál az ellenzéki függetlenségié lesz a többség.

— Én azt hiszem — válaszolta Andrassy, — hogy csak az abszolút többséget fogjátok elveszteni. De ez csak szerencse volna. Ugy azonban, hogy a dolgok most állanak, napról-napra jobban meggyőződöm arról, milyen lehetetlen olyan politikát csinálni, amelynek következtében a korona, az osztrák parlament és az összes faktorok ellenünk szövetkeznek.

A belügyminiszter ezután észrevétlenül elhagyta a csoportot, amelynek tagjai most már egymással eredtek vitába. És a hangos eszmecseréből kidomborodott az a fölfogás, hogy a függetlenségi párt nem tud megbarátkozni a tisztí fizetések fölemelésével, ha nem előzi meg a katonai kérdések megoldása.

Az ülés vége felé Wekerle Sándor miniszterelnök is megjelent a folyosón, ahol a képviselők megostromolták azzal a kérdéssel, miért maradt el a mára jelzett felszólalás.

— Én — mondotta Wekerle — se Holló Lajossal, se mással a katonai kérdésekről vagy a tisztí fizetésekről nem beszéltem. Még kevésbé jutottam akár Hollóval, akár mással valami megállapodásra. Ez azonban nem zárja ki azt, hogyha eziránt megkérdeznék, választ ne adnék.

Budapest, március 13.

A képviselőház holnap, szombaton délelőtt 10 órakor ülést tart, amelyben folytatja a házszabályrevízió általános tárgyalását. Fél kettőkor áttér a Ház az interpellációkra, melyeknek során Wekerle Sándor miniszterelnök válaszol Hodzsa Milán, Brics Vatrosláv, Bozoky Árpád és Becsey Károly betervezett interpellációira.

A trónörökös és gróf Latour. A „Zeit“ értesülése szerint Ferencz Ferdinánd trónörökös kihallgatásra hívta meg gróf Latour képviselőt. Ennek az audienciának a részleteiről nem szivárgott ki semmi, de nyilvánvaló,

ták föl, szidták a borait, amelyek ráczvárosi rabok vallatására szolgálnak. Kablár, a penzionátus huszárkapitány pedig az ételeket szidta, amelyeket, szerinte, már egyszer megevett valaki. Loósz, a megyei főorvos, akinek volt egy házi zsidaja, azzal árultatta a viselt ruháit. Egyszer óriási természetű szabott hat inget adott neki, hogy adja el valakinek. A zsidó csóválta a fejét.

— Nem bírom én ezeket eladni, teins uram.

— Mért nem? ordított rá a zordon Aeskuláp.

— Mert rettentő nagyok.

— Hát, az ebadta, hány nagy marha jár itt Pécsen, nem tud kikeresni egyet? . . .

— Egyet, egyet, teins uram, csak találunk. De hol fogok én hat olyan nagy marhát, mint a tekintetes ur? . . .

A szüreteknek a füszeré az esteli tűzijáték s a napközben való békasütögetés volt. De nehogy valami hüllő-pecsenyére gondoljon valaki, a béka egy, még ma is ismert rakéta, amelyet meggyujtanak és eldobnak, hogy elurranjon valahol. Csakhogy a szedőlányok közé szokták dobálni, ahol, a földön robbanván el, nagy ribilítót okozott. Nem kisebb kellemetlenséget okozott az ürögi papnak, aki reverendában jövéen a szüretre, az egyik földszintes rakéta az alatt sült vala el, erős ugrálásra késztetve a tisztas egyházi férfiut. Czigány is akadt néha napján s huzta a kállai kettőst, míg Kablár, a kapitány, meg nem traktálta őket jóféle mézédés pécsi musttal. Az pedig ellensége minden hosszas megállapodásnak. Ugy, hogy a bandának egyszerre több tagja is hiányzott. Ilyenkor Böröcz bácsi állott be kontrásnak, de Hillebrand bátyám erő-

hogy a tisztí fizetések emeléséről volt szó, amely iránt a trónörökös felette érdekelték. Politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak gróf Latour kihallgatásának.

A t. Házból.

1. Mozog a balpárt.

A képviselőház folyosóján a balpárt uralkodik. Kevesen vannak a függetlenségi és 48-as balpártiak, de minél kisebb a számuk, annál többnek igyekeznek látszani. (Szabadon a Bánffy által alkalmazott szörend után.) A vitavezér Molnár Jenő három perc alatt öt helyen fordul meg és ha ebben a pillanatban az olvasóteremben a hírlapokból beszédanyagra alkalmas témákat kutat, hogy a jelentkező szónokok rendelkezésére bocsájtva, a másik pillanat már a háznagy hivatalban találja őt, hol tereptanulmányokat végez az új pártnak az ülésteremben való elhelyezkedésére vonatkozólag. Ha azonban ott akarjuk megtalálni, már hiába keressük, mert amíg a Leszkay Gyula irodájába érkezünk, már Molnár Jenő Benedek Jánossal konferál a buffet aijaiában, biztatván, hogy beszélje ki az ülést és egyúttal vállalkozik az összes ehhez szükséges cseppfolyós anyagok beszerzésére. Tudja Molnár a régi időkből, hogy egy obstrukciós beszédnek főkélléke, hogy sok pohár víz és konyak legyen kéznél. Utközben a sajtó embereivel barátkozik, mindenkivel a maga módja szerint és már az ifjabb zsurnaliszták szívesen megveregetik a vállát:

— Snájdig férfiú ön, kedves képviselő ur . . .

A köszönetet jelző mosoly egyik vége a folyosón kezdődik, de a másik vége már az ülésterem padjában ereszkedik ki, ahol Molnár Jenő a szónokot oktatja:

— Ha helyeselünk, állj meg; ha valaki közbeszól, állj meg; minden mondat végén pihenj s ha valamire szükséged van, csak szólj nekem; az a fő, hogy minél több időt tölts el beszéd nélkül, hogy annál többet beszélhess.

Ez Molnár Jenő, aki rendez. Más Nagy György, aki lelkesedik. Ő a lelkesedés tüzhányója.

— Hazám egén ragyogó napot akarok látni, hogy boldog legyen nemzetem és jó napot kívánok.

teljes kézmozdulattal intette le, félvén, hogy megsavanyodik a muzsikájától a must.

Hej, mert muzsika dolgában Pécs volt az ország első városa. Még ma sem soknak enged, Budapeston kívül.

Mix a vártemplom kórusán egész művészsereg áll, élükön Hőzel karnagy, a messze földön híres zeneszerző, Hofer Károly, a híres Pécsi Dalárda tenor-erőssége, Bernstein, az ő zengő baritonjával, Simacsek, Wachauer, Rziemek, Puks, a népszínház későbbi karnagya, mint orgonista és Schaurek, zenei univerzális zseni, aki minden hangszerhez értett s akinek háza a zenei élet központja volt, fia Bódog, későbbi tanár, kiváló zenész és énekes s a város kisaszszonyai mind, mind zenét és éneket értők, az ünnepi misék hangulatát emelték. Egy zenés mise a pécsi dombon, fölért egy vigadóbeli filharmonikus hangversenynyel. Ma már mindez elmúlt. Gregoriánus ének hangzik a román bazilika márványai között s a régi ének és zene elhangzott, mint a mi ifjuságunk.

Főnt, a vártemplom két hatalmas vártornya között állott a tizenkét apostolnak Bartalits által faragott kolosszális szobra. Mi, gyerekek, sokszor fölmásztunk a rettentő tornyok tövébe, s az apostolok gigászi lábainál állva lebamultunk a messze völgyekbe, a tuloldali hegyekre, melyeken tul Siklós vára áll, ahol valamikor Zsigmond király ült fogva. A saját nemzete csukatta be.

Mikor a dómot restaurálták, a rengeteg nagy apostolokat nem találták stilszerűeknek és Kiss Györgygyel terveztettek másokat. A meglevő tizenkét kőóriást már most el kellett he-

Ilyen a köszöntése és aztán elindul a panaszkodó körutra:

— Hejh, hogyha nem védjük meg az országot török, tatár, bajnál pusztítóbb kolerába esik szép Magyarország függetlensége.

A higgadtabbak szeliden mosolyognak:

— Csak szavalj Gyurka, szavalj!

— Hát szavallok is! Gyertek el március 15-én Kossuth Lajos síriához; irtam egy hőskölteményt, azt ott elszavallom. Legalább igazatok lesz, hogy szavallok. De eljőjétek ám és hallgassátok meg, így végződik az (pár sort elmond), hogy vérünket áldozzuk hazánk szabadságáért. Mert a „vért“ ki nem hagyom, jegyezték meg. Azonban bárhol leszte, hallani fogjátok. Lengyel Zoltán kinyomatta a versemet és elküldte szerte az országba, hogy mindenütt megtanulják és szavallják március idusán.

Lengyel Zoltán és Farkasházy Zsigmond a balpárt diplomáciai testületét alkotják. Hozzájuk érkeznek a jelentések a kormány körében folyó dolgokról, az ott keletkező tervekről és ha valami baj van, hirtelen összegyűjtik a hívek csoportját, ezzel a jelszóval:

— Zur Besprechung!

Az olvasó csodálkozni fog, hogy ez úgy hangzik, miként a hadgyakorlatoknál, amikor a parancsnokokat összehívják német vezényszóval. De hát ezen már nem lehet változtatni, bizonyos fogalmak általánosítottak és még a magyar vezényszó faktorainak körében is változatlanok maradnak.

A márciusi szellő megmozgatja a vért. A friss hullámok, amelyek ide beáradnak nyugtalanítják a többieket is. A képviselők aggodalommal gondolnak hazafelé, a vidékre, ahol a függetlenségi emberek az eszmékért való lelkesedés közben napról-napra hallják a függetlenségi párt ellen keletkező vádakot, a sok bírálót és még több becsmérélt. Nem érzik biztonság a talajt lábuk alatt és féltik a népszerűséget, melyet napról-napra tépdésnek.

A panaszkodó csoportokat gróf Andrassy Gyula bátorítja, vigasztalja. Elvégre, aki meg van győződve róla, hogy a miképpen cselekszik, azzal teljesíti az ország iránt kötelességét, annak nincs oka lelkiismereti furdalást érezni. Mindenki úgy véli, hogy a lelkiismeretével rendben van. De ha a mérleg egyik serpenyőjébe a lelkiismeretet teszi netto súlyban, a másik serpe-

lyezni valahová. Eleinte arra gondoltak, hogy elosztják az egyes községek között s el is indult Hosszu-Hetényből, állítólag Hegyessy László bátyánk ösztönzésére, egy hosszú létrás szekér, hogy hozna ki Pécsről egy apostolt. Amint aztán a vártemplom alá ér a kiildött és kérdi: Hun az apostol? — Hát, mutogatnak felfelé, oda, ahol a sasok fészkelnek, a torony tövében. Megvakarja a hetényi fuvaros a fejét, tiszteletlenül nyilatkozik az apostolról, aztán a lovai közé vág és hajt esze nélkül haza Heténybe. Még meg találják fogni a szavánál és lehozzatják vele az apostolt.

Elvitték aztán a tizenkét kolosszust a szeminárium kertjébe. Ugy állanak ottan, mintha a Cheopsz piramisát az Erzsébettére állítanák. Meghült bennem a vér, amint egyszer a szemináriumba látogatva, megpillantom a fejem fölött a Bertalan irtóztató nagy kését, a Péter ember-nagyságu kulcsait s András fakeresztjét, amely akkora, hogy kis faluba templomtoronynak beillenek!

Lemegyek a barátok utcájába. Ott van a hosszú, keskeny udvaru kis ház, amelyben első gyermekéveimet töltöttem. Mindig nagyon szerettek engem Pécsen, még az emlékemet is megbecsülték. Benézek az udvarra, melyen valamikor játsogattam, a hátsó kis lakásba, melyben 1859-től kezdve laktunk. Nem soká tartózkodhatom benne, mert jelenleg istálló méltóságra emelték és éppen most söpri a lovak alját. Ábrándjaim tehát szomorú véget értek, és én megyek ki a friss levegőre, elmélkedvén a lótenyésztés és aggkori ábrándok szomorú összefüggéséről.

nyőbe pedig a mandátumát, hát bizony errefelé billen.

És a balpárt mozog. És a balpárt találkozik a jog nélküli nép ama kedvével, hogy kell találni valamit, amiért az utca lelkesedik és ha lelkesedik, akkor tombol, tör, zuz és rombol. Hol találkoznak? Ama vonalnál van a találkozásuk, hogy egyik is a kormány ellen harcol, a másik is.

... És egyszer csak, ahogy leszáll az est, megállanak a villanyosok. Az utcákat rémület tölti meg, a tömegek tüntetnek. Dörömbölés, sikoltozás, ordítás, rendőrlovak patáinak csattogása, revolverek dördülése, betört kirakat-üvegek csörömpölése, kávéosok, vendéglősök, boltosok átkozódása:

— A fene egye meg azt a választói jogot; inkább adják mindenkinek, csak az ember keresetét hagyják békében.

Vaióban a pótadót felemelték és a márcziusi adóintő ezédulák ott vannak mindenkinek az asztalán, hogy aki nem tud fizetni, annál liczitalni fognak. De szomoruan elhuzódik a szegény agyvezeztet uricmber a mellékutcákba és fonászkodik:

— Csak a szociálistákat ne bántsák, mert még inkább megdrágul megint a kenyér, a hus, a lakás és a pikkoló.

11. Jancsi beszél?

Jancsi, az Benedek János, akit így neveznek, mert mindenkinek jó pajtása, komája, barátja, mulatságon vidámság szerzője, mély érzésű költő és paikos rigmuscsináló egy személyben. De egyuttal a poéta lélek melegétől lelkesedő hazafi, aki minden tanulságot nemzete történetéből tanul. Tehát Benedek János beszélt ma a balpárt csoportjában a házszabályrevíziós javaslat ellen. Azt hitték, hogy végigbeszéli az ülést. De nem tette. Hosszasan beszélt, mert úgy vélte, hogy sok mondanivalója van, azonban kijelentette, hogy nem tart obstrukciós beszédet, mert csakis érveit akarja előadni. Hiába biztatták, hogy tölje és nyuítsa, de nem tette. Hiába ajánlották, hogy kérien szünetet és pihenjen, hogy folytathassa, nem hallgatott rájuk. Lassanként meg lehetett tudni, hogy nem Jancsi beszél, nem a tréfásan mulattató Jancsi, hanem az agitáló képességgel bőven rendelkező Benedek János, aki népgyűléseken hódít és hazafias összejöveteleken megindultságot kelt.

A házszabályrevízió témája neki arra való volt, hogy ennek ürügye alatt kedvenc témáival foglalkozzék és különösen most az általános választói joggal.

Szép karzati hallgatósága is volt. Ama zsurbeli asszonyok és leányok, akik a Benedek János családjával barátságban vannak, eljöttek meghallgatni a családfit. Talán ők animálták, hogy beszédét átszöjje költői hasonlatokkal, színes képekkel és a politika sivár mezejét eleven virágokkal ékesítse. Emiatt történt az is, hogy kevésbé zavarták, mint más balpárti szónokot s a közbeszólók inkább egymás közt veszekedtek, de a szónokot ritkábban zavarták.

Beszédének formai szépsége szerezte meg neki azt a kiváltságot, hogy olyan kényes témához is hozzányulhatott, mint a nemzetiségiek megbékítése. Allegóriát festett, hogy a haza mindnyájunknak anyja, egy matróna s valamennyi fiának kötelessége legyen, hogy mindig derült, boldog arculata maradjon e szent asszonynak s ne borítsa a bánat fellegével az együtt élő testvérek viszálykodása.

Benedek János aképpen beszélt, hogy a végén az összes nemzetiségi képviselők Lukácsival és Polit Mihályval együtt felállottak, tapsoltak és kiáltották:

— Éljen Benedek János! Éljen!

Más embert ilyen tönkretenne, Benedek Jánosnak ez sem ártott.

Jancsinak is csak annyi kára lett belőle, hogy meglepetésében hirtelen leült, anélkül, hogy a határozati javaslatát, melyet készen tartott, benyújtotta volna. S amit Jancsi elfeledett, hiába akarta korigálni János. Hiába kelt föl megint, lobogtatva a papírt és kérve, hogy beadhassa a határozati javaslatot. Justh Gyula nem engedte.

— A képviselő ur már leült — szolt az elnök — és én már felálltam.

Tudniillik felfüggesztette az ülést.

Jóizü beszéd.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, márczius 13.

Ki jóizüen tud beszélni, meghallgatják, akár mennyire más véleményen van is. Benedek János tud jóizüen beszélni és ma akart is jóizüen beszélni. Hallgatósága tehát, ha nem is értett vele egyet, szívesen leste szavát. Példákkal, anekdotákkal, megtörtént humoros esetekkel süriin tarkította beszédét, úgy, hogy a figyelem szempillantásra sem fáradt el. Benedek Jánosnak nem kell a házszabályrevízió; küzdött Tisza alatt is ellene — ő volt, ki november 18-án ötórás beszédben tiltakozott a kísérlet ellen — küzd tehát most is ellene. Szerinté a magyar parlamentárizmust nagy veszedelem fenyegeti, ha a szigorított házszabályok életbe lépnek. És ezért ő felelősséget nem vállalhat. A disszidenseket igen föllekesítette Benedek beszéde, de a nemzetiségieket is. Mikor utána Hodzsa Milán fölszólt, a tót nmzetiségi képviselő kötelességének tartotta, hogy megdicsérje Benedeket demokratikus hangu beszédjeért. Hodzsa, persze, szintén nem fogadta el a Nagy-féle indítványt.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött negyed tízenegy órakor. —

Elnök: Justh Gyula.

Jegyzők: Verán Endre és Thoroczkay Miklós.

Az elnök: Megnyitja az ülést.

Okolicsányi László az állandó igazoló bizottság részéről bemutatta Béla Henrik és Máthé László megbízólevelét. A Ház az új képviselőket a szokásos harmincz napi idő fentartásával igazolta.

Ezután a napirendre térve, folytatták a házszabálymódosítás tárgyalását.

A házszabálymódosítás.

Benedek János: Tisztelettel van a vezetőpolitikuskok iránt, ám sajnálja, hogy a házszabálymódosítással fejtegetre állították a helyzetet. Ő volt az, aki a Tisza-féle harcz idején délután négy órától este kilenczig beszélt az obstrukció jogosultságáról. Ezt az álláspontját most sem tagadhatja meg s felszólal azért, hogy néhány órával feltartóztassa a parlament nagy tragédiáját. (A disszidensek éljeneznek.) A mai házszabályrevíziót összehasonlítva a Tisza-féle akcióval s azt mondja, hogy Tisza revíziós-terve a maival szemben kifogástalan volt. Idézi Apponyi 1904-iki beszédét; csodálja, hogy azóta megváltoztak a nézetei.

Endrey Gyula: Közbejött Supiló!

Benedek János: Az erkölcsök mit sem változtak, sőt hanyatlottak. Ezelőtt legalább olyanok kapának az udvari tanácsosságot, akik rászolgáltak, most olyanokat díszitenek fel velé, akikről még elgondolni is rettenetes, hogy rászolgáltak volna.

Hencz Károly: Mit antiszemitaokodsz! (Derülség.)

Benedek János: Eitner Zsigmond a fején találta a szöveget, amikor az angol példákról megjegyezte, hogy az angoloknak nincs osztrákja.

Felkiáltások: De horvátja és oláhja sincs!

Benedek János: Annak idején gróf Andrassy Gyula is részt vett a nagy küzdelemben, pedig ő addig gróf Tisza István könyöke mögül szemlélte a világot. (Derülség.) A horvátok eddig is beszélhetek volna horvátul, még sem tették.

Markos Gyula: Mert még nem volt ellenzék, amely konspirált volna velük!

Benedek János: Ebben nem a balpárt, — a koalíció hibás.

Bozóky Árpád (Markos felé): Vigyázz, van még néhány vers! (Derülség.)

Mezőfi Vilmos és Lengyel Zoltán: Halljuk azokat a verseket!

Markos Gyula: Halljuk a Metszőfi Vilmos és Sekszpir Zoltán-féle verseket! (Derülség.)

Benedek János: Én ember vagyok, fentartom magamnak a jogot, hogy tévedhessek, de erősen hiszem, hogy eljön még a demokrácia ideje s akkor cselekedni fogunk. Én az a katona vagyok, aki tarsolyában érzi a marsallbotot. Az általános választói jogról eddig annyit tudunk, hogy a népre és a nőkre nem lesz kiterjesztve. Pedig amint a református egyház megadja a nőknek a szavazati jogot, éppugy az államnak is meg kellene adnia. (Éljenzés a disszidensek és a nemzetiségiek részéről.)

Mezőfi Vilmos: Katonákat szülni jó? (Zaj, derülség.)

Benedek János: A kormány úgy tesz a választási javaslattal, mint az egykori zsidó a leányával, akire, mikor az esküvő kintzésekor a vőlegény kilitét tudakolta, rákiáltott: Borzasztó, milyen kíváncsiak ezek a mai leányok; majd megtudod a lakodalmad napján. (Derülség.) Eszébe jut, hogy egyszer Vékony András debreczeni polgártárs megjelent az irodájában, hogy indítsa meg a felesége ellen a válópórt. A tényállást felvették, az előleg, a pörfelke is megvolt s Vékony András eltávozott. Fél óra múlva visszatért: Elfelejtettem mondani tekintetes uram, — úgy tessék csinálni azt a válópórt, hogy a feleségem meg ne tudja valahogy. (Derülség.) Ellen-sége mindennemű felekezeti és fajgyűlöletnek; testvéreink tekintik a nemzetiségeket s velük együtt akar munkálkodni, mert a gyűlölet elriasztja őket, a szeretet pedig hozzánk kapcsolja. (Élénk tetszés és taps a nemzetiségiek részéről.) Nem fogadja el a Nagy Emil-féle indítványt. (Zajos éljenezés és taps a nemzetiségiek padjain.)

Az elnök öt percz szünetet ad.

A nemzetiségiek: Éljen Benedek! Ez okos beszéd volt! Az ilyen magyarok tartották meg az országot!

Szünet után Hodzsa Milán szolal fel. Parlamenti illemnek és kötelességnek tesz eleget, mikor Benedek Jánost előbbi beszédéért megdicséri. Ez az a politika, amely nekik is tetszik. Ezután részletesen kifejti azokat az okokat, amelyek miatt ellensége a házszabálymódosításnak. A kormány politikája homokra épített vár. Lehet, hogy ami ma nemzeti, az új nemzedék előtt hazaárulás lesz; ami ma nemzeti-ellenes, azt a jövő parlament főtörékvárájának tekintik. A bálványok alkonyát nem lehet házszabályrevízióval feltartóztatni. Határozati javaslatot terjeszt elő: függeszse fel a Ház a Nagy Emil-féle indítvány tárgyalását s utasítsa a kormányt, hogy nyomban terjeszse elő az általános, tiktos és egyenlő választói jogról szóló törvényjavaslatot.

Az elnök bejelenti, hogy a miniszterelnök a holnapi ülésen válaszolni fog több régebben előterjesztett interpellációra s ezzel az ülés két órakor véget ért.

Budapest, márczius 13.

Csernoch püspök beiktatása. Temesvárról jelentik, hogy dr. Csernoch János csanádi püspök április elején Temesvárra érkezik és átveszi az egyházmegye kormányzatát. Az új püspököt május hónap folyamán fogja felszentelni báró Hornig Károly veszprémi püspök; ugyanakkor lesz az ünnepies beiktatás is.

Küldöttségek a kereskedelmi minisztériumban. Zsolna városának és Trencsén vármegyének népes küldöttsége tisztelgett ma délelőtt a kereskedelmi minisztériumban Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternél. A küldöttséget Smialovszky Valér főispán vezette. A küldöttség nevében Ság Manó többrendbeli városi ügyben, nevezetesen a kassa—oderbergi vasutat illető több kérdésben intézett kérést a miniszterhez. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter válaszában kijelentette, hogy a legnagyobb jóakarattal fogja ügyüket megfontolás alá venni.

Szikszó városából is küldöttség járt a kereskedelemügyi minisztériumban, amelyet Nemess Bertalan orsz. képviselő vezetett a miniszter elé. A küldöttség nevében Michnay Bertalan ügyvéd a vásártarifa dolgában intézett kérelmet a miniszterhez, aki válaszában biztosította a küldöttséget jóindulatáról. A küldöttségek felkeresték Szerényi József államtitkárt is, aki szintén szívesen hallgatta meg kérésüket és megígérte, hogy pártolón fog közbenjárni.

A horvátországi helyzet.

— A horvátok és nemzetiségiek szövetezése. —

Zágráb, márczius 13.

Az országgyűlésen tegnap kisorsolt bizottságok ma ülést tartottak. A bizottságok konstatálták, hogy dr. Draskovics Jankó, dr. Radivojević János szerb-radikális, dr. Ogrizović Milán és Pijačić Károly Starcević-párti képviselők mandátuma ellen adtak be petíciót. Három mandátuma van Nikolics Iván bányászati, két mandátuma dr. Popović Dusánnak (koalíció), Radics István, a földműves-párt elnökének és két Starcević-pártinak is: dr. Starcević Dávidnak és dr. Horvát Sándornak. Eszerint tehát hat kerülethez pótválasztás lesz. Felszólamlások a következő mandátumok ellen adták be: Supilo delniczei, Nikolics volt bányászati ogulini, Pavlovics Milán szluini, Tomacz biskupeczi, Koracz (szocialista) sídi mandátuma ellen.

A Starcević-párt válsága egyelőre véget ért. Minthogy az elnöki tisztéről lemondott dr. Frank József állhatatosan ragaszkodott elhatározásához, a párt ezért új elnököt választott Starcević Lukács nyugalmazott alezredes személyében, aki nem képviselő. Alelnökök lettek: Starcević Mile és dr. Bosniak Károly; titkárrá pedig Ogrizović Milánt választották meg. A végrehajtó-bizottság tagjai Frank Vladimír, Pavelics Antal, Persics Iván és Zatluka Iván lettek. A párt Kis Farkas indítványára Frank József volt elnöknek köszönetét és elismerését fejezte ki, „mint aki működését a horvát nemzet önállósági törekvéseinek szentelte és munkásságával a haza ügyét szolgálta“.

A Starcević-párt, amely tudvaleg az 1894. évi revidált Starcević-féle program alapján áll, valamint a koalíció kebelébe tartozó horvát jogpárt, amely hasonló programot követ, hosszabb idő óta fuzió iránti tárgyalásokat folytat. A jogpárt részéről állandóan azt hangoztatják, hogy fuzióra nem lehet gondolni mindaddig, amíg dr. Frank József elnöke a Starcević-pártnak. Miután azonban dr. Frank a pártban viselt összes tisztségeiről lemondott és csupán képviselői mandátumát tartotta meg és a Starcević-párt tegnap ülésén dr. Frank József ebbeli elhatározását tudomásul vették és az új elnökséget megalakították, be kell várni, vajon dr. Frank visszalépésével létrejön-e a két horvát függetlenségi párt fuziója. Amennyiben ez tényleg bekövetkeznék, ez esetben az országgyűlésen 46 főből álló magyarellenes párt léteznék, aminek az volna a következménye, hogy a horvát-szerb koalíció felbomlik és 23 mandátummal gyöngül.

A horvát-szerb koalíció kebelében különben az országgyűlés elnöksége miatt is támadtak ellentétek, mert a horvát jogpárt tagjai Medaković Bogdán megválasztása helyett a maguk számára követelik az elnöki állást. Ez az ellentét is siettetni a koalíció felbomlását, sőt valószínű, hogy a horvát jogpárt ezzel az ürüggyel akar kilépni.

A holnapi ülésre vonatkozólag teljes a tájékoztatatlanság. A koalíció titokban tartja megállapodásait, de a Starcević-párt részéről sem szivárgott ki semmiféle hír, mely tájékoztatásul szolgálhatna holnapi magatartására nézve. Általában azt hiszik, hogy már az igazolási jelentések előterjesztésénél fognak Starcević-ek akadékoskodni, a magyar országgyűlésbe küldendő képviselők megválasztásának kérdésénél pedig okvetlenül igyekezni fognak, hogy ismert álláspontjukat kifejtsek. Tekintve pedig az ingerültséget, mely a két párt között a hatalmi viszonyok eltolódása következtében kétségtelenül fennáll, zavarokra már a holnapi ülésben annyival inkább van kilátás, mivel egyesek Wekerle miniszterelnök szerdai nyilatkozatát is szóvá akarják tenni, mert szerintük a miniszterelnök az által, hogy az interpellációra egyáltalában válaszolt, már egymagában véve is súlyosan megsértette Horvátország autonómiáját. A horvátok különösen az ellen fakadnak ki, hogy a miniszterelnök szerint Horvátországnak nincs teljes parlamentáriszusa, holott a horvátok mindig azt az álláspontot szeretnék hangoztatni, hogy Horvátország és Magyarország két egyenjogú állami-

A „Tribuna“ budapesti tudósítója meginterjúvolta Supilót, Zágrábba való elutazása előtt. Supilo a többi között azt mondta, hogy jövő héten a horvátok visszajönnek Budapestre és itt a parlamentben ők is részt fognak venni a házszabály-revizio elleni küzdelemben. Elvárjuk fegyvertársainktól, a nemzetiségi képviselőktől — mondta Supilo — hogy a vitát addig mindenestre huzni fogják. Ami a horvátoknak a nemzetiségi képviselőkkel való szövetezését illeti, amiről már többször szó volt, erre nézve az a megjegyzésem, hogy ez az érdekek különbözőségénél fogva igen nehéz dolog. De nincs is erre szükség, elég, ha a nemzetiségek és a horvátok együttes haditerveben állapodnak meg, vagy pedig párhuzamosan harcolnak a parlamentben a kormány és ennek elnyomatási rendszabályai ellen.

A „Tribuna“ tudósítója ebben a tárgyban kérdést intézett Hodzsa Milán országgyűlési képviselőhöz, aki azt mondta, hogy a nemzetiségek nagyon szimpatizálnak a horvát képviselőkkel és ha a horvátok akarni fogják, a nemzetiségi képviselők szövetekezni fognak velük. Ha ez a szövetség eddig nem létesült, az nem a nemzetiségieknek mul, hanem a horvátoknak, akik erre eddig nem mutattak hajlamot. De fegyverbarátság és párhuzamos harc most sincs kizárva. Lehet, hogy ez utóbbi létre fog jönni a most folyó parlamenti küzdelemben, de ez még nem fogja jelenteni a szövetséget a horvátok és a nemzetiségek között.

Berlini levél.

(A német császár levele. — A kínos incidensnek folytatása lesz. — Németek és angolok nem szeretik egymást.)

— Saját tudósítónktól. —

Berlin, márczius 11.

A német császár szenzációs levelének ügyét az angol parlamentben egyelőre elintézték, de az ügy már legközelebb fel fog támadni újból, mert az angol alsóházban már is jeleztek az ügy folytatásának tárgyalását. Nálunk Berlinben pedig szintén holtbiztosra veszik, hogy a Reichstagban a legközelebbi külügyi vita alatt, ha senki másnak, hát Bebel szocialista vezérnek gondja lesz rá, hogy a híres császárlevél ne kerüljön le egyhamar a parlament napirendjéről. Korai volt tehát az öröm a felett, hogy az angol kormányfőriak nagyon finom és előzékeny kijelentései a parlamentben a kínos incidensnek egyszersmindenkorra véget vetettek. Terveznek bizonyult továbbá az a hír is, hogy a „Times“-nak meglepő szenzációja éppen ellenkezőjét fogja elérni annak, amit a lap elérni akart, hogy tudniillik az angol-német viszony inkább jobbra, semmint rosszabbra fog fordulni a „Times“ fodorlatos leleplezése folytán. A főrendiház ugyan felmentette Tweedmouth lordot attól, hogy a német császár levelét nyilvánosságra hozza, de az alsóházban az ellenzék nem hagyja abban a dolgot és az angol sajtó tulnyomó része ebben a kérdésben úgy látszik, inkább az ellenzékkel tart, mint a kormánnyal és így előrelátható, hogy az ellenzék nagyon is raita lesz, hogy tőkét verjen a császárlevél titokban tartásából.

Itt Berlinben sok helyen felvetik a kérdést, hogy vajon a császárlevelet miért nem tették közzé? Az angol kormány ugyan jogosan helyezkedhetik arra az elvi álláspontra, hogy magánlevelek nem tartoznak a nyilvánosság elé, még akkor sem, ha a levélíró fejedelmi személy is. Mert hiszen soha senkinek sem jutott eszébe azt követelni, hogy dobra üssék például azokat a gyakori magánbeszélgetéseket, amelyeket Edward király folytatni szokott francia miniszterekkel, épp úgy nincs joga senkinek, hogy követelje közzétételét olyan levelezésnek, amelyet a német császár egy-egy külföldi miniszterrel privátim folytatott. Csakhogy itt az a kérdés, hogy a görösös ragaszkodás ehhez a teljes joga állásponthoz nem okoz-e nagyobb bajt, mint okozna az, ha egyszer eltérnének ettől a rideg értelemben vett joga állásponttól. Arról itt mindenki meg van győződve, hogy a német császárnak nem volna semmi restelni valója abban, ha levele nyilvánosságra jutna, noha semmiképpen sincsen kizárva az, hogy a levélben oly bizalmas szófordulatok is lehet-

nek, amelyeknek közzététele legalább is nem kívánatos az egyik félnek sem. De másrésről a levél közzététele meg volna az a nagy eredménye, hogy alaposan és egyszersmindenkorra lezárólja a „Times“-nak abbeli gyanúsítását, hogy a német császár bele akar avatkozni Angolország flotta-ügyébe. Itt minden ember meg van róla győződve, hogy a német császárnak nem volt egyéb szándéka, mint az, hogy a barátságos viszonyt Németország és Anglia közt elősegítse. Kizártnak tekintik továbbá azt is, hogy Tweedmouth válaszevele, ha nyilvánosságra kerülne, kompromittáló volna az angol kormányra nézve. Ha mindezek az érvelések daczára is tartózkodnak a levélváltás közzétételétől, akkor arra csak egy ok szolgálhat, az, hogy tartanak tőle, hogy a pártintrika, mely kákán keresi a csomót, szörszálhasogató rabulisztikával majd csak talál a levelekben valamit, amibe beékapaszkodhatik, hogy a kormányoknak gáncsot vessen. A pártintrika mindig kiszámíthatatlan és a császárlevél rosszakarata magyarázatása sokkal nagyobbra fokozhatná az izgalmat, mint a pusztá kíváncsiság a levél titokzatos tartalma iránt.

De bármily ártatlan legyen is a császárlevél tartalma, egy maradandó hatása már is megvan, az tudniillik, hogy Angolországban sok oly politikus van, aki hiszi, hogy kompromittálhatja kormányát, mihelyt kitudódik róla, hogy a német császárral valami barátságos eszmecsere-t folytat. Nem volt ember sem Magyarországon, sem Ausztriában, aki például azt hitte volna, hogy Goluchovszki volt külügyminiszter megingott állásában azért, mert a német császár külön sürgönyben megköszönte neki támogató közreműködését az algezirasi konferencián. Angolországban ellenben sokan úgy vélekednek, hogy a bizalmatlanság Németország ellen olyan mély és annyira elharapódzott, hogy azt megszüntetni nincsen módjában sem a német császárnak, sem az angol királynak, sem mind a kettőnek együtt, sőt ellenkezőleg, a német császárnak egy-egy barátságos szava egy angol miniszterhez éppen elég, hogy ezt állásban lehetetlenné tegye. Ez a gondolat tartja főrangásban az angol elméket, mert különben érthetetlen az a nagyfokú idegessége az angol közönségnek még most is, miután mindenki tisztában van már azzal, hogy a német császárnak csupán baráti szava az angol tengerészeti miniszterhez nem akart beavatkozás lenni Angolország tengerészeti ügyébe. Kitudódott Angolországban továbbá az is, hogy a „Times“-nak szenzációját nagy mesterkéltelen felújított, mert a császárlevél hírére a londoni citylappal egyszerre az összes angol vidéki lapok is hozták. Világos tehát, hogy a publikálás egy számító agitációnak a műve volt. Ha a németellenes agitáció Angolországban nem esnék nagyon is termékeny talajra, akkor a közvélemény guncszájába fakadt volna ki a „Times“ ellen, mert alaposan felült katonai tudósítójának, aki egy nagy politikai botrány hajhászásával nevétségessé tette magát. De az angol közönség nem akarja nevétségos oldaláról venni a dolgot, hanem még mindig azon évődik, hogy mégsem szabad hinni a német sógnak.

Anglia és Németország féltékeny egymásra, annyi bizonyos. És ezt a féltékenységet valami esodálatos módon még fokozza minden kínálkozó alkalom, mely arra szolgálhatna, hogy a két nemzet közelebb jusson egymáshoz. Minden ösztökélés, minden édesgetés, minden hivogatás a barátságra csak fokozza a visszatetszést, az idegenkedést, sőt mondhatni: a gyűlölködést a két nemzet között. A németek az idők folyamán talán még barátságra kelnek a francziával is, de az angolokkal nem. Erre a tudatra ébresztette a német császár levele a németeket is, az angolokat is. A levél tartalma legyen bármi, az a hatása elvitathatatlan, hogy a két nemzetet csak messzebbre taszította el egymástól.

Az EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van

A szerkesztőség telefonja 733. szám

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 23-45. szám.

KÜLFÖLD.

Georgis tábornok meghalt.

Budapest, márczius 13.

Rómából jelentik, hogy Georgis tábornok, a macedóniai nemzetközi csendőrség parancsnoka ma reggel hirtelen meghalt.

A tábornok halála bizonyára súlyosan érinti a macedón-kérdést, mely éppen most nagy ellentétekre ad okot a porta és az érdekelt hatalmak nagykövetségei között. A harc tudvalevőleg éppen a körül forog, hogy Georgis tábornok és a többi megbízott tiszt mandátumát újabb hét esztendővel meghosszabbítsák.

Georgis tábornok 1904. január havában vette át a macedón csendőrség parancsnokságát és így négy évig viselte ezt a felelősségteljes állást. Kinevezése tudvalevőleg az osztrák-magyar külügyminisztérium kívánságára történt. Külügyminisztériumunk ugyanis Oroszországgal egyetértve lépéseket tett a portánál, hogy a reform-vilajetekben szervezendő csendőrség élére olasz tisztet nevezzen ki. Néhány nappal ezután a porta az olasz kormányhoz fordult azzal a kéréssel, hogy a macedón csendőrség parancsnokául az olasz hadsereg valamelyik tábornokát szemelje ki. Az olasz kormány e kérés folytán Georgis altábornagyot, ki Cagliariiban hadosztályparancsnok volt, kivezényelte a felelősségteljes állásra.

A tábornokot, ki most hatvanhárom éves volt, mint a katonai akadémia növendékét, 1865-ben osztották be a hadsereghez hadnagyi ranggal. Mint ilyen, végigküzdötte az 1866-iki hadjáratot. 1875-ig a műszaki csapatoknál szolgált, amikor századosi ranggal a vezérkarba osztották. 1898-ban tábornok lett és 1903-ban altábornagyi kinevezetésével egy időben a cagliari-i hadosztály parancsnokságát vette át.

Ausztria-Magyarország részéről gróf Salis-Seewis vezérkari alezredest rendelték Georgis tábornok mellé hadsegédül. Nemrégiben gróf Salis-Seewis visszavonult és helyébe kinevezték Goiginger Lajos vezérkari ezredest.

Georgis tábornok székhelye, épp úgy, mint Hilmi pasa főfelügyelő, Üszküb volt. A tábornok megbízatásának teljesítésében mindig a többi megbízott tiszttel egyetértőleg járt el. Kiváló szervező talentum volt és ezt elismerték még azok a körök is, melyek ellenséges szemmel nézték a macedón csendőrséget. Különösen nagy súlyt helyezett arra, hogy a hatalmak által kirendelt tisztekkel a barátságos viszonyt fentartsa. Goiginger ezredes a konstantinápolyi nagykövetségünkhez küldött jelentésében e viszonyról a következőket írta: Szolgálati viszonyunk hexcellenciájához a lehető legjobb. Hexcellenciája úgy az én, mint tisztjeink ajánlatait a legnagyobb előzékenységgel teszi magáévá.

A macedón reform-csendőrség tisztikarában tudvalevőleg Anglia, Franciaország, Olaszország, Ausztria-Magyarország és Oroszország vannak képviselve. Anglia részéről Drámában Elliot ezredes és hat tiszt, Franciaország részéről Seresben Verand ezredes és tíz tiszt, Olaszország részéről Monasztirban Albero ezredes és tíz tiszt, Ausztria-Magyarország részéről Üszkübben Goiginger ezredes és tizenegy tiszt, végül Oroszország részéről Szalonikiben Sosztek tábornok és tizenegy tiszt van kirendelve.

Néhány hét előtt Georgis tábornok hazájába ment szabadságra, hogy ott bevárija mandátumának meghosszabbítását. Mielőtt azonban a szultán határozott volna, Georgis tábornokot elszólította a halál.

Báró Aehenthal külügyminiszter táviratilag fejezte ki az olasz kormány részvétét De Georgis basa tábornok elhunytán és elismerését nyilvánította a macedóniai csendőrség parancsnoki minőségében kifejtett közhasznú tevékenységén.

Hajóhadunk Spanyolországban. A banket, amelyet a király az osztrák-magyar tengerésztisztek tiszteletére adott, fényes volt. Az asztal díszítése káprázatosan nagy fényvel tünt ki, az ételek közül a **prágai sonka sem hiányzott.** Az alabárdos testőr-

csapatok zenekara osztrák és magyar katonai indulókat játszott. Szíves felköszöntők hangzottak el a két dinasztia és a két állam népeinek egészségére. Lakoma után hangverseny volt, amelyen az itt időző Sauer Emil működött közre; többek közt eljátszotta Strauss „Blaue Donau” valzerét és Liszt „Pesti karnevál”-ját is. A zenedarabokat az anyakirályné válogatta össze. A spanyol tengerésztisztek valamennyien leadták névjegyeiket Ziegler ellentengernagy szállásán. Az osztrák-magyar flotta tisztjeinek udvari hintókat bocsátottak rendelkezésükre. A külügyminiszter tegnapi fogadtatásánál a vendég tiszteket bemutatták a legelőkelőbb arisztokrata hölgyeknek. Megjelent Wellington herceg is a fogadáson. A külügyminiszter Ziegler admirálisnak egy pompás antik legyezőt adott át neje számára. Ma banket lesz az olasz nagykövetségen, a többi nagykövet holnap és holnapután ad dejeuner a vendég tisztek tiszteletére. A regatta-klub regattát rendezett, amelyen nagyszámu előkelő közönség vett részt. A magyar-osztrák tisztek maradtak a győztesek. A regattát lönés követte. A klub este a magyar-osztrák hajólegénység tiszteletére adott bankettet, amelyen a hatóságok fejei is résztvettek. A pohárköszöntőkben Spanyolország Magyarország-Ausztria barátságát, valamint az őket összefűző régi szoros kötelékeket hangoztatták. A barcelonai kikötőben tegnap délután négy órakor, ugyanazon a helyen, hol tegnapelőtt este robbanás történt, bombát találtak. A bombát páncélos kocsihoz szállították el, ebben azonban felrobbant és megrongálta a kocsit. Este hét órakor a város központjának igen élénk terén ismét találtak bombát. Hír szerint még több gyanús tárgyat is felfedeztek a városban.

Ziegler ellentengernagy és a többi Madridban időző tengerésztisztek ma délelőtt a hajózási múzeumot, a királyi jegyvergyűjteményt és több látványosságot tekintettek meg, majd a király előtt jelentek meg, aki hosszabb ideig beszélgetett velük. A tisztek délután automobilokon, melyeket a miniszterelnök bocsátott rendelkezésükre, az Escuriálban tettek látogatást.

Alfouz királyhoz Ferenc József a következő táviratot intézte: Tiszta szívből köszönetet mondok szeretreméltó táviratodért, amelyben hajórajom látogatásáról értesítesz, mely alkalommal felújítottad családi és népeink baráti kötelékeinek emlékét. Teljesen és egészében osztozom ezen érzelmeidben és amidőn hálás köszönetet mondok jószágos és hízgelő szavaidért, amelyekkel hajóimról és tengerészetemről nyilatkozol, boldog és büszke vagyok arra, hogy hajórajom tetszésedet nyerte meg. Amidőn ez alkalommal tántoríthatatlan barátságomról biztosítalak, élénk örömmel adok kifejezést afelett, hogy barcelonai utazásod megelégedésedre folyt le és örömmel üdvözöllek abból a lelkes és hazafias fogadtatás alkalmából, melyben a lakosság részesített. Ferenc József.

Tittoni nyilatkozata. A Kölnische Ztg egyik berlini távirata szerint Németországban örömmel üdvözlik azt az energikus visszautasítást, amelyben Tittoni olasz külügyminiszter azt az állítást részesítette, hogy a Balkán-vasutak kérdése Olaszországnak Németországhoz való viszonyát és a hármasszövetségben való helyzetét veszedelembé sodorta. Tittoni nagy, politikailag átgondolt beszéde alapos esalódást okozott azoknak a számítgató politikusoknak, akik a szandzsák-vasut ügyével kapcsolatban a hármasszövetség egyes tagjai között elkedvetlenedést jósoltak.

A „Szamou Prava” kormánylap kommunikét közöl, amely kifejti, hogy Tittoni külügyminiszter beszéde különösen Szerbiára nézve bir fontossággal, mert a beszédben a Balkán-államok iránti meleg rokonszenv nyilvánul meg. A beszédnek az a része, amely szerint Olaszország ellene van minden balkáni monopóliumnak és hiú marad az európai összhanghoz, valamint, hogy a Balkán félszigeten elég tér van az összes kultúr népek törvényes érdekei számára éppugy, aminthogy elég tér van és elég térnek kell lennie első sorban a balkán-népek érdekei számára, bizonyára a legkedvezőbb benyomást fogja kelteni az egész félszigeten. Szerbiára különös fontossággal bir Olaszországnak már megnyilvánult diplomáciai támogatása a Duna-Adria-vasut kérdésében. Minden szerbek teljesen ösztinte örömet tolmácsolhatjuk az

olasz külpolitika vezetőjének barátságos, gavalléros magatartása felett, amelyet Szerbiával szemben követ s ez alkalommal ezen ösztinte érzelem mellett a hála érzelmének is kifejezést adunk.

Német politikai helyzet. A politikai köröket élénken foglalkoztatják a börze-bizottság tegnapi ülésén történt események. Minden jel arra mutat, hogy a konzervatívok hajlandók volnának a börze reformját elfogadni, ha a szabadelvű pártok hozzájárulnak az egyesülési törvény nyelvaragfuszához. Jelenleg a helyzet teljesen zavaros. Kíváncsian várják, hogy Bülow hercegnek lesz-e sikere a blok összetartására irányuló kis törekvéseiben, de nem lehetetlen, hogy a börzereform és az egyesülési törvény miatt a blok föl fog bomlani.

Ausztria pénzügyi helyzete. Korytowski pénzügyminiszter elnöklésével az ország pénzügyi helyzetének szanalása tárgyában több napon át tartó ankét volt. A zárt ülésen a pénzügyminiszter összegzette a tárgyalások eredményét és kiemelte, hogy az ország pénzügyi helyzetének hathatós szanalása egyidejű közigazgatási reform nélkül nem igen vihető keresztül, de már korábban kell az intézkedéseket előkészíteni. De tekintettel a nagy állami szükségletekre, ez sem lenne teljesen elegendő, miért is az állami szénadó eszméjét is mérlegelés tárgyává kell tenni.

Német gyarmati bizottság. A birodalmi gyűlés gyarmatiügyi bizottságában ma a gyarmatok költségvetésének tárgyalása során Dernburg heves ellenzésre talált, amely ezuttal nem a centrum, hanem a koloniális pártok és a velük barátságos frakciók részéről indult ki. Mióta Dernburg visszatért a gyarmatokról, akciózt kezdett a néger lakosság érdekében s többé nem hajlandó a fehér farmerek minden kívánságát vaktában teljesíteni, hanem mindenekelőtt arra törekszik, hogy a farmerek humanusan bánjanak a négekkel. Az ellenzéki pártok élén Semler hamburgi képviselő, aki annak idején egy francia uszágiró előtt tett sovíniszta nyilatkozataival olyan kínos feltűnést keltett, mint a gyarmati költségvetés előadója, éles hangon követelte a fehér farmerek érdekeinek felkarolását. Dernburg, akit a támadás kihozott sodrából s különben is személye ellen irányulónak hitte a kirohanást, élesen vágott vissza.

Macedónia főkormányzója. A macedóniai főkormányzó kinevezését ajánló angol javaslatra a „Kölnische Ztg.” berlini távirata a következőket mondja: Nem remélhető, hogy az érdekelt nagyhatalmak egyike vagy másika eleve arra az álláspontra fog helyezkedni, hogy az angol javaslatot, amely a macedóniai ügyek békés fejlődése szempontjából mindenesetre mérlegelendő, feltétlenül elutasítja. Nézetünk szerint, ha az egyes kormányok között induló tárgyalások véleményi eltéréseket eredményeznek, semmi ok sincs arra nézve, hogy az egyetértő hatalmak jövőbeni együttes eljárásában kételkedjünk. Az angol javaslatban nem kell keresnünk az angol kormány rejtett céljait. Amennyiben az angol kormány régebbi jelentéseiből kiténik, hogy e javaslatban nyílt kártyával játszik és senkit sem akar meglepni.

Anglia és a Balkán. A Times nyilván sugalmazott cikkelyében foglalkozik sir Edvárd Grey külügyminiszternek a Balkán-kérdésre vonatkozó körjegyzékével. A Times azt írja, hogy a jegyzéket legközelebb közzéteszik, de nem fog meglepetést okozni, mert tartalma már eddig is nyilvánosságra jutott. Az a beszéd, amelyet sir Edvárd Grey február 25-én az angol alsóházban mondott, tulajdonképpen parafrázisa ennek a körjegyzéknek, amelyhez akkor már az egész kabinet hozzájárult. Nagyon tévednek azok, írja a Times, akik abban a véleményben vannak, hogy sir Edvárd Grey az angol alsóházban mondott beszéde csak házi használatra szolgált. Ha az európai koncert nem akar atrópiában tönkremenni, mondja a Times, akkor cselekednie kell és egész tevékenysége nem merülhet ki abban, hogy a műrztégi programot foltozgassa. Most végleges tervet terjesztünk az európai összhang hatalmai elé és az a fogadás, amelyben ez a terv részesülni fog, tanuskodni fog arról, vajjon a koncert bir-e elegendő életképességgel ama funkciók teljesítésére, amelyek kedvőrt fönnáll. És e fogadtatás egyszersmind tanubi-

zonságot fog tenni a koncert egyes tagjainak ösztönzéséről. Ami a reformügyet illeti, Angliában az a vélemény, hogy Grey javaslata nagyobb lendületet fog adni a macedóniai probléma megoldásának, mint bármily nagyszabású papirosreform.

Porosz képviselőház. A képviselőház ma elintézte a pénzügyi költségvetést és elfogadta a költségvetési törvényt. Ezzel a költségvetés második olvasása be van fejezve. A Ház azután a forrásvédelemre vonatkozó törvényjavaslat második olvasását végezte el.

Román parasztlázadás. Bratianu belügyminiszter betiltotta a szabadelvű lapok utcai elárúsítását azok a vidékeken, ahol a parasztnép lázong, mert ezek a lapok a földbirtokosok és a bérlok ellen uszítják a parasztokat. A szabadelvű párt körében nagy a felháborodás a belügyminiszter rendelete miatt. Onestiben (jassy-i kerület) körülbelül 300 paraszt a községháza elé vonult s követelte, hogy osszák föl köztük Stirbei herceg birtokát. A katonaság helyreállította a nyugalmat.

A Kongó-kérdés. Hivatalosan közlik, hogy a kormány nincs abban a helyzetben, hogy a Kongó-kérdésben újabb engedményeket kérjen Lipót királytól. A szerződést vagy mostani formájában kell elfogadni, vagy pedig elvetni. Egyébként a szerződés elfogadása a kamarában már biztosítva van.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Megyei tisztviselők hitele.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, március 13.

A „Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesületének” választmánya ma délelőtt Fazekas Ágoston pestmegyei alispán elnöklése alatt ülést tartott.

Fazekas Ágoston alispán lelkes beszéddel megnyitván az ülést, röviden jelezte, hogy a mai választmányi ülés fő tárgya a döntés arra nézve, hogy az államtól rendelkezésre bocsátott egy millió koronával miképpen szánatassanak a tisztikar hitelviszonyai. A fő cél az, hogy a tisztviselőket kiragadják az úzsora-szövetkezetek, az osztrák tisztviselői egyletek és a nemzeti bankok karmaiból. Nagy hálával tartozik az egyesület a kormánynak, hogy ennek keresztülvitelét lehetővé tette. Felkéri az egyesületi titkárt, hogy a helyzet szánálásának módzatait ismertesse.

Dr. Horváth József marosújvári országos képviselő mint előadó mielőtt a tárgyra áttérne, egy rövid bejelentést tesz. Közli ugyanis a választmányi alispánoknál, hogy a kormány az alispánoknál a székhelytől Budapestig levő vonalra és a megye területén levő vasuti vonalakra teljesen ingyen éves bérletjegyet engedélyezett. A választmány ezért már kifejezte köszönetét Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternek, és most indítványozza, hogy jegyzőkönyvileg fejezzék ki köszönetüket gróf Andrássy Gyula belügyminiszternek, aki a belügyi tárca terhére írta ezen vasuti jegyek értékét és azt a máv-nak megtérítette. Az indítványt a választmány egyhangulag elfogadta. Ezután dr. Horváth József közel két órán át tartó, nagy figyelemmel hallgatott beszédben fejtegette a vármegyei tisztviselők hitelügyének kérdését és a rendezés módzatait megjelölte. Mint-hogy a kérdés megoldása sürgős, a maga részéről azt ajánlja, hogy kössön az egyesület szerződést egy budapesti hitelintézettel akként, hogy ez az intézet köteleztesse az egyesülettel szemben három millió korona hiteligny kielégítésére meghatározott előnyös feltétel mellett és ennek ellenében vállalja el a kihelyezett kölcsöntöke egyharmadrészeit a szavatosságot. Az egyesületnek egy előkelő budapesti pénzintézet már tett is ilyen irányú ajánlatot, amely a mai pénzügyi viszonyok mellett elég kedvező is. Ez a bank ugyanis hailandó husz évi annuitásos kölcsönöket nyújtani a vármegyei tisztviselőknek kezesek nélkül és tekintet nélkül a szerzett nyugdíj igényre 6% százalékos kamattal. A tisztviselőket semmiféle kezelési költség nem terheli. A kölcsönökből pedig semmiféle levonásnak helye nem lesz. A kölcsönöket az egyesület autonóm hatáskörében szavazza meg és az esetleges veszteségek fedezésére azonnal tartalékalap létesítenék. Ő a maga részéről ezt a megoldási módot, mint ez idő szerint legkedvezőbbet elfogadásra ajánlja és megjegyzni, hogy véleményét a legelőkelőbb szakemberek osztják. Az előadónak tetszéssel fogadták beszéde után Issekutz Aurél alispán indítványára Horváth József titkárnak ez ügyben kifejtett nagy munkásságáért egyhangulag jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak.

Fazekas Ágoston alispán felkérte a jelenlevő alispánokat nyilatkozattételre abban az irányban, hogy lehetők tartják-e, hogy a vármegyei részéről

két millió korona, akár részvények, akár kötvények alapján jegyeztesse meg és hogy az önálló hitelintézet, vagy pedig Horváth József képviselő titkári javaslata mellett foglalnak-e állást. Beható vita után az összes jelen volt alispánok kijelentették, hogy Horváth József javaslatát fogadják el, mert kizártnak tartják, hogy a két millió korona a megyékben összehozható legyen. Kijelentették az alispánok azt is, hogy még arra sem lehetne számítani, hogy a megyék ebben az intézetben betéteket helyezzenek el, mert ez a vidéki takarékpénztárak érdekeivel ellentétes, főleg pedig nemzeti vármegyékben a magyar pénzintézetek létét támadná meg az, ha tőlük a betéteket elvennék.

Czobor László országos képviselőnek ugyanilyen értelmű nyilatkozata után, valamint a beérkezett levélbeli állásfoglalások ismertetése után, amelyek a titkár előterjesztésével egyező módon kívánják a kérdést elintézni, a választmány akként döntött, hogy dr. Horváth József javaslata szerint oldja meg a kérdést és ehhez képest némi módosítás után elfogadta a budapesti Központi Kereskedelmi és Iparbank ajánlatát, amely az adott viszonyok közöttényleg elég kedvezőnek is mondható. A választmányi ülés után a választmányi szakbizottságai tartottak ülést Somogyi István alispán elnöklése alatt.

TÁVIRATOK.

Szerb kereskedelmi szerződés.

Bécs, március 13. (Saját tudósítónktól.) Ma délután négy órától hatig befejezték a szerb kereskedelmi szerződés szövegét paragrafusok szerint. Holnap délelőttre a szerb delegátusok báró Aehrenthalhoz vannak meghívva s ugyanakkor ott lesz Fiedler kereskedelmi miniszter is s valamennyien alá fogják írni a szerződést. Minthogy Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter ma nem utazhatott Bécsbe, a szerződést holnap, közvetlenül az aláírás után. Budapestre küldik, hogy a magyar kereskedelmi miniszter is aláírja.

Törvényjavaslat külföldi munkások ellen.

Kopenhága, március 14. A folkteting mai ülésén közölte az elnök, hogy a belügyminiszter törvényjavaslatot szándékozik benyújtani külföldi munkásoknak bizonyos fizetekben való alkalmazása, valamint az ezek feletti állami ellenőrzés ügyében.

A német tőzsdetörvény-javaslat.

Berlin, március 13. (Saját tudósítónktól.) Tőzsdéi körökben nagy a felháborodás a tőzsdetörvényjavaslat megvitására kiüldött parlamenti bizottság határozata miatt s erőlyes óvintézkedéseket sürgetnek. Sokan azt kívánják, hogy zárják be a tőzsdét, de a higgadt elemek erről a tervről már csak azért sem akarnak hallani, mert a tőzsdét a törvény értelmében nyitva kell tartani. Felmerték az az eszme is, hogy ne kössenek semmiféle tizletet német hitellevelekben és vessék piacra az állam jelzálogkölcsöneinek értékpapirait, ugyanint a mezőgazdasági társaságok értékeit. Ez azonban csak a nagy felháborodásnak mértékét mutatja, anélkül, hogy efféle eshetőségektől tartani lehetne. A terménytőzsdén már gyüleseztek is az elégedetlen csoportok s azt hangoztatták, hogy gyökeres rendszabályokhoz kell nyulni, esetleg olyan exodust kell rendezni, mint már volt egyszer néhány év előtt.

Közgazdasági táviratok.

	Newyork.	márc. 13.	márc. 12.
Buza	Jocobuza	101—	100 ¹ / ₂
	májusra	102 ¹ / ₂	102—
	juliusra	97 ¹ / ₈	—
	szeptemberre	—	96 ³ / ₄
Tengeri	májusra	74 ¹ / ₈	73 ³ / ₈
	juliusra	71 ¹ / ₄	70 ⁷ / ₈
Csikago.			
Buza	májusra	95—	94 ¹ / ₈
	juliusra	89 ⁷ / ₈	89—
Tengeri	májusra	63 ¹ / ₄	64 ³ / ₈

New-York, márc. 13. Gyapot New-Yorkban helyben 11.20 (11.30 tegnap), gyapot áprilisra 11.28 (11.43), gyapot júniusra 11.37 (11.40), gyapot New-Orleansban helyb 11¹/₈ (11¹/₄), petroleum stand withe New-Yorkban 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Raffined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikago, márc. 14 (Zárul.) Csir májusra 7.52 (tegnap 7.50), zsir júliusra 7.75 (tegnap 7.72), szalonna short clear, 6.62 (tegnap 6.62), sertésus májusra 12.5 (tegnap 11.92)

Az amerikai vaspiazz.

Berlin, március 13. (Saját tudósítónktól.) Az „Iron Monger” közli az amerikai vaspiazzról, hogy az északi piacokon az öntött vas irányzata állan-

dóan kedvező, ellenben délen gyöngye. Kovácsolt vas iránt a kereslet jelentékenyebb, de készáruban a vásárlási kedv csekély. Az aczél- és a vasgyárak teljesítő képességüknek jó egyharmadáig el vannak látva rendelésekkel.

Véres tüntetés.

— Rálöttek a rendőrökre. —

Budapest, március 13.

A főváros szocziálista munkástömegében hetek óta állandó nyugtalanság észlelhető. A mióta a választójog készülő reformtervezetéről olyan hírek szivárogtak ki a nyilvánosságba, mintha a tervezet ellentétben állna a szocziáldemokrata-párt program-követelményeivel, azóta nap-nap mellett megújulnak városszerte a tüntetések, s az ötletszerűen összeverődő tömegek megostromolják a kaszinókat, bedobálják a függetlenségi párt ablakait, utcai harcokat provokálnak a rendőrség embereivel, szóval a tett propagandájának eszközeivel követelik az általános, titkos választójogot.

A mai napig ártatlan utcai tüntetések jellegével folytak le ezek a tervszerűtlenséggel rögtönzött demonstrációk. A ma este történtek azonban egész komolyságában mutatták meg a helyzetet, amely többé nem nyugtalanságot jelent, hanem egy mélyreható és félreérthetetlen társadalmi mozgalom vajadását. A budapesti munkánszövetség egész tömegében erjedésbe ment egy jelszó, egy eszme, az általános és titkos választójog eszméje. Nem kutatjuk, mi vitte erjedésbe, nem kutatjuk, vajon megért-e ez az eszme polgári társadalmunk számára is, de hogy ezzel számolni kell, azt megdöbbentő határozottsággal láttuk ma este, amikor revolverdörrenés felett a rendőrség felvonulására és véres sebesültek jelezték a tömegek útját.

A mai tüntetésnek már teljesen szervezett és tervszerű jellege volt. Nem véletlenül összehozott, fegyelmetlen tömegek találkoztak a rendőrséggel, hanem jól fegyverezett és elszánt emberek, akik tisztában voltak szándékkal, akik tudták, hogy honnan jönnek és hová igyekeznek. Ez a körülmény meglátszott a fölvonulás kiülsőségein, s ezért rosszul tették a rendőrség emberei, hogy renitens tömeggé zaklatták a tüntetőket. Szerencse, hogy tragédiája nincs az összeütközésnek, csupán csak könnyű sebesülteik. Legyen azonban ez is elég arra, hogy ne karhatalmat, hanem a megnyugtató szavát küldjék a türelmetleneknek.

A tüntetés lefolyásáról tudósításunk a következő:

A szakszervezetek dolgoznak.

Ma este több helyen szakszervezeti gyűlés volt a fővárosban. Így többek között a vas- és fém munkások versenytársai szakszervezetében is. A szakülés befejeztével azonban az összegyűlt munkások tömege nem oszlott szét, hanem zárt sorokban megindult a Rákóczy-ut melékutczáin át, kifelé a nagy körutakra. Tervszerűség, a megállapodás egyöntetűsége volt benn ebben a fölvonulásban, amely arra enged következtetni, hogy a rendezés munkáit a központi pártvezetés irányította.

Körülbelül hat-nyolczszáz főnyi lehetett a Versenytársakból induló tüntetők tömege, amelynek fölkerelkedését a kerületi rendőrszobából nyomban jelentették a központi ügyeletnek a főkapitányságra.

Geguss Dániel ügyeletes rendőrkapitány a jelentés vételekor nyomban kiharancsolta a készültséget a tüntetők élére. A rendőrség azonban nem talált tüntető tömeget, mert a mellékutczákon érkező tömeg zárt sorait föl-bontotta s mielőtt az Erzsébet-körutra ért volna, elvegyült a járó-kelek tömegében. A rendőrség a függetlenségi párt tájékat szállta meg, ahova a tüntetők apró sétáló csoportokba szivárogtak le. Egyszer aztán egy kő repült a függetlenségi párt felé és a hatalmas üvegtábla nagy esőrpölpéssel robbant szét.

Az első tumultus.

A kődobást óriási tumultus követte. A rendőrség gyalog, lóháton nekifordult a most már tömegbe álló tüntetőknek, kardlapozás, lovasattak következett, repültek a kövek, megállt a villamos közlekedés, valóságos utcái harc támadt a Royal előtt. A harc azonban nem tartott soká, mert a tüntetők fegyelmessé taktikával csinálták a dolgukat. Engedtek a tulerőnek, szétesztek a mellékutcaiban és egyenesen nekivágtak a nyugati pályaudvar tájékának.

Egyesülés a segélycsapatokkal.

A verseny-utcai tüntetőkkel egyidejűleg a szociáldemokrata pártvezetőség máshonnan is rendelt ki embereket. Ezeknek a gyülekezőhelye a Peterdy-utca és a Dembinszky-utca sarkán volt, ahonnan az Aréna-uton át a nyugati pályaudvarhoz kellett vonulniuk, hogy az Erzsébet-körúti tüntetőkkel egyesüljenek. A találkozás meg is történt s a több ezer főre fölszaporodott tömeg most már a Belváros felé indult, hogy a két kaszinó előtt ismételi meg a tüntetést. A Károly-körút és a Kossuth Lajos-utca sarkán már a negyedik kerület és a központ rendőri készültsége várta a tüntetőket s a kivonult rendőrcsapat a Dohány-utcaig ment elébe a tömegnek, hogy visszaszorítsa azt a Kossuth Lajos-utca bejáratától.

Itt vált komolylyá az összelütközés.

A revolverlövés.

A tömeg közpárral fogadta a rendőrséget. A környék épületein egy csomó ablak betört s a hatalmas uttesten minden forgalom beszünt.

A rendőrök teljes erővel fordultak a tüntetők ellen, akik azonban most már nem tágitottak s egyszerre itt is, ott is revolverlövés dördült meg a tömegben. Egy golyó a Múzeum-körút sarkán levő Ehm-féle vendéglő ablakát zuzta be és megsebesítette a helyiség egyik kiszolgáló pinczérét. Megsebesült három rendőr is. És pedig: Seres András lovasrendőr, akit megriadt lova dobott le. A rendőr lábát törte. Továbbá Pap Elek rendőrelőőr, akit kődobás ért és Betler Péter közrendőr, akit golyó ért a karján. Vagy harmincz revolverlövés esett a tülekedésben, amelyben azonban végül is a rendőrség maradt ura a térnek. A kaszinó-ablakokban nem esett kár, ellenben az Erzsébet-körúti hajsolt tüntetők a New-York-kávéház előtt még egy sortüzet adtak a rendőrségre s egy eltevedt golyó bezúzta a kávéház ablakát.

Előállítások.

A tünetések folyamán a rendőrség harminczhét embert előállított. Az előállítottak névsora a következő:

Klein Miksa kereskedő, Rosenfeld Samu óras, Prantz Rezső mészáros segéd, Peszin János kereskedő, Nagy László mészáros, Nánási István szíjjártó, Domonkos István napszámos, Fábermann Márton asztalos tanuló, Szenes Lajos szobafestő, Fischer Izidor mázoló, Weisz Jenő napszámos, Robriger Ferenc asztalos tanuló, Kerula Lajos szobafestő tanuló, Baloskó Ignác asztalos segéd, Wolfner János szerelő, Dunai Lajos napszámos, Zukker Ármán kereskedő tanoncz, Trébits Ferenc hivatalnok, Kálmán Samu óras segéd, Schlesinger Jenő betűszedő, Boka József napszámos, Zenz József lakatossegéd, Szilágyi Lajos egyetemi hallgató, Vig Lajos napszámos, Jenics István kocsis, Ónody Sándor napszámos, Nvakas Jenő kocsifényező, Baum József kefékötő, Gerbalics János szobafestő, Dávidovics János géplakatos, Lénárt Géza napszámos, Schlezinger Miksa aranyműves-segéd, Propper Béla egyetemi hallgató, Ungár Adolf egyetemi hallgató, Jakobovits Izidor egyetemi hallgató, Sáfrány Károly vasasztergályos.

Az előállított embereket kihallgatás után szabadlábra helyezték, de megindítják ellenük kihágás miatt a büntető eljárást. A lövöldözőket pedig nyomozza a rendőrség. A sebesült rendőröket a rendőrkórházba szállították. Hangl János pinczért pedig a Rókusban ápolják.

AZ EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI. Eötvös-utca 32. sz. alatt

A szerkesztőség telefonja: 738. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

UJDONSÁGOK.

— Személyi hírek. Dr. Csernoch János csanádi püspök április elején Temesvárra érkezik és átveszi az egyházmegye kormányzatát. Az új püspököt május hónap folyamán fogja felszentelni báró Hornig Károly veszprémi püspök; ugyanakkor lesz az ünnepléses beiktatás is. — Gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagy családjával többheti tartózkodásra Abbaziába utazott.

— Vilmos császár és Umberto. A Momento római tudósítója jelenti, hogy Vilmos császár annak idején ugyanolyan tartalmu levelet irt az elhunyt Umberto királynak, mint most lord Tweedmouthnak. A császár akkor megpendítette az eszmét, hogy a nagyhatalmaknak egyezsére kell lépniök a tengerészeti fegyverkezés csökkentése czéljából s kérte Umberto királyt, hogy interveníáljon ilyen értelemben Angliában. Az nem ismeretes, vajjon Umberto király megtette-e ezt, de annyi bizonyos, hogy attól fogva az olasz haditengerészet fegyverkezése egy időre szünetelt s ily módon Olaszország a tengeri nagyhatalmak sorában a harmadik helyről a hetedikre esett vissza.

— Estély a fiúmei kormányzónál. Gróf Nákó Sándor fiúmei kormányzó fényes estélyt rendezett az Abbaziában időző magyar és osztrák arisztokrácia tisztelőire. A kormányzói palota ez alkalommal rendkívül előkelő főúri társaságot látott vendégül. Az ebéd után a nobilis kormányzó hangversenyt rendezett vendégei mulattatására és ennek a hangversenynek a keretében fellépett Fráter Loránd huszárkapitány is, aki a magyar szerzők szébbnél-szebb szerzeményeit énekelte el és vége hossza nem volt az újrázásnak, a lelkes ovációknak, melylyel a művészt elhalmozták. A társaság a késő éjjeli órákig maradt együtt. Az estélyen többek között ott voltak: herceg Pálffy Miklós, gróf Széchenyi Gyula, gróf Széchenyi Géza és neje, gróf Vay Ádám és neje, gróf Zichy Antal, a Kinszky és a Bavarovszky grókok családjakkal, Hoyos Ilona grófnő, Széchenyi Lea grófnő és a monarchia Abbaziában üdülő arisztokráciájának színe-java.

— A szász király Pia Monikáról. Frigyes Ágost szász király kedden Griesbe (Bozen mellett) érkezik, lányának, Pia Monika hercegnőnek látogatására. A szász király a legszigorubb inkognitóban utazik, megérkezésekor semmiféle fogadás sem lesz.

— Bomba Barcelonában. Lapzártakor jelentik, hogy Barcelonában ma délelőtt az egyik bádigos műhelyben egy hatvan centiméter hosszú és negyven centiméter széles lögyapot tartalmazó pléh-doboz felrobbant, mely alkalommal egy inas súlyosan és egy arra járó asszony könnyen sebesült meg. A robbanás a műhelyben nagy kárt okozott. A szomszédos ház ablakai bezúzódtak. A belügyminiszter kijelentette, hogy az inas egy robbanó anyaggal való kereskedésre jogosított üzlet megbízásából lögyapotot csomagolt. Amidőn a dobozt el akarta zárni és azt körülölmözta, a lögyapot felrobbant. A barcelonai polgármester lemondott hivataláról.

— A czár vendége. Henrik porosz herceg neje ma délelőtt Moszkvába érkezett s onnan mindjárt folytatta útját Pétervár felé. A hercegnő asszony Carskoje-Seloba megy a czári pár meglátogatására.

— Ujházy Ede kitiintetése. A mester a következő sorok közlésére kért fel: Az a ritka és nemesek engemet, de az egész magyar színészetet érintő magas kitiintetés alkalmából, hogy a király a vaskorona-rendet adományozta nekem, a társadalom minden rétegéből üdvözlésekkel, jókívánságokkal s az irántam tanusított szeretet és rokonszeny véghetetlenül kedves jeleivel halmoztak el. Ezt a felém áradó rokonszenyvet és megbecsülést pályám művészi eredményei mellett életem legbecsesebb kincsének tartom és fogadják érte mindazok, akik üdvözléseikkel felkerestek, ez uton hálás köszönetemet. Ujházy Ede.

— Letartóztatás Stolpin házában. Stolpin orosz miniszterelnök házában egy hét év óta alkalmazott fiatal leányt letartóztattak, mert levelezésben állott azzal az anarchistával, akit Nikolaj Nikolájevics nagyherceg elleni merényletben való részvétel miatt röviddel ezelőtt kivégeztek.

— Látogatás a nagybeteg Edisonnál. A párisi „Matin” munkatársa felkereste Edisont, a nagy felalót, kinek betegségéről aggasztó híreket hozott a kábel-távíró. Nyolcz nappal ezelőtt még féltették orvosai, hogy elveszti beszéloképességét, most azonban túl van a veszélyen s csak a beszéde szaggatottabb, mint azelőtt volt. A nagy betegség azonban erősen megviselte az aggastyán tudóst, ki betegségével a kórházba vonult, mert félt a laboratóriuma túl-erős csábitásától. A nagy tudós mindamellett, hogy a kora nagyon előrehaladott már, még mindig problémákon töri a fejét, melyek közül kettő az automobil-ípar érdekeibe vág. Az aczél helyébe, melyet nem tart elég ellentálló anyagnak, ideális érczet keres, amely a kocsii anyagának megadja eddig hiányzó erejét és szívósságát. És azonkívül határozott hite az, hogy az automobil hajtásához a villamosság a legalkalmasabb. Tipikus batteriát keres, amely legkisebb súly és térfogat mellett a legnagyobb erélyt és sebességet szolgáltatja.

Ezenkívül betegségéről számolt be Edison s az újságírónak azon kérdésére, hogy nem félt-e a katasztrófától, a következőképen válaszolt:

— A halál nem olyan erős, mint hiszik. Lássá, én már aggastyán vagyok s mégis erősebb voltam nála. Csak akarnom kellett, csak küzdenem kellett, hogy győzzek.

— Thawné válópöre. Thaw Harry fiatal felesége, akit valósággal körülrajong a newyorki aranyifjuság, tegnap megjelent ügyvédjének irodájában, hogy megbeszélje vele válópörének ügyét. Egész sereg hírlapíró várta már Nesbith Evelint az ügyvédi irodában a kérdésekkel ostromolták, hogy miért akar elválni. A fiatal asszony nevetve mondta, hogy ez az ő titka és sohasem fogja senkinek elárulni. Nesbith Evelin automobilon robogott ügyvédjéhez s olyan toilletben volt, amely vagyona kertült. A hírlapírók nem érték be a fukar válaszzal s még mindig faggatták a szép asszonyt, aki végre jókedűen így felelt:

— Kétszáz ezer márká készpénzt kapok egyszerre s aztán évenként hatvanezer márká járandóságot, hát ez bizony csinos összeg ugy-e bár, ha érte csak el kell válni!

Ami Thaw Harryt illeti, a szegény ember még mindig azzal hitegeti magát a gyógyító intézetben, hogy egy hét alatt ki fog szabadulni s akkor el-téríti szándékától Evelint. A fiatal asszony ügyvédje állítólag azzal okolja meg a válókeresetet, hogy az első tárgyaláson a gyilkossági pörben, mikor a meggyilkolt Stanford White sógorát, Smithet kihallgatták, ez a tanuvalomás megsemmisítő volt Thawra nézve, akit a védők az ártatlanság mintaképének állítottak oda, holott képmutatás volt tőle, mintha felesége megrontóján akart volna boszút állani. A válókereset szerint Nesbith Evelin sohasem tudott volna megbocsátani Harry Thawnak. Thaw anyja lehetőleg elősegíti a válás kimondásának siettetését a saját ügyvédei által s mindaddig nem akarja, hogy fia kiszabaduljon al-elmegyógyító intézetből, míg a válópör el nem dőz és Nesbith Evelin örökre el nem költözik Amerikából, hogy Harry sohase akadjon rá.

— Automobil-katasztrófa. A turin-milanói vasutvonal sinpárja fölött elterülő egyik hidon, tegnap éjjelkor egy automobil összeütközött a gőzzel hajtott közúti vasut egyik kocsijával és a bennülökkel együtt lezuhant a pályatestre. Hét személy, közöttük három nő, életét veszlette, öten, közöttük egy nő, többé-kevésbé súlyosan megsebesültek. A halottak közül felismerték a Castagnini testvéreket és egy Ramondelot nevű embert. A többiek személyazonossága eddig nincs megállapítva.

— Haldokló írónő. Budán, a Fő-uton a 10. számú ház egy szomorú szobájában, agóniában fekszik Pap Mariska. Nevét a közönség széles rétegében igen jól ismerik, izzó levegőjű, szangvinikus novellái révén s művésze nemesek írásán, hanem személye iránt is fölkellette olvasói figyelmét. Zaklatott élete, családi körülményei és lelke ziláltsága folyton égették, sorvasztották az írónőt. Tavalgy öngyilkos kísérletet követett el, azóta vánszorgó és siralmas volt élete sora. Nemrégiben hashártyagyuladást kapott, amelygyba döntötte. Orvosai odaadó gondossággal kezelik, de már lemondtak a reményről, hogy megmenthetik az életnek és az irodalomnak.

— **Fock és Smirnow párbaja.** A port-arturi pörben felmentett tábornok párbajra hívta ki Smirnow tábornokot, amiért róla és katonai talentumáról a haditörvényszék előtt a tárgyaláson becsémrlőleg nyilatkozott. Smirnow ugyan elvből ellenzi a párbajt, ezuttal azonban kénytelen lesz megverekedni Fockkal.

— **Adamovich Vilma emlékiratai.** A megörült Adamovich Vilma, Wölfling Lipót első felesége, amíg elméje nem volt egészen zavart, emlékiratokat írt. Most Schmoll József osztrák író ezekből az emlékiratokból részleteket közöl. A közölt kivonatok a napló ama részét tartalmazzák, ahol Adamovich Vilma a przemisli páros életről, a kerékpáron, és hajón tett kirándulásokról, valamint a St.-Wolfgang-tó környékén tett hegyi turákról emlékezik meg. A kirándulásokon mindenkor elkísérte őket Adamovich Vilma egyik nővére. Később a főherceg vadász-kastélyait keresték fel. Smoll állítólag okmányokkal tudja igazolni, hogy Adamovich Vilma a házasság idején szellemileg teljesen normális volt. Az volt az egyetlen hibája, hogy kimondhatatlanul szerette Wölfling Lipót. Ez a nagy szerelem kergette egyik féltékenységi örületből a másikba. Adamovich Vilma naplójában mindenkiről a legnagyobb kimérettel emlékezik meg, csupán saját magát itéli el szigorúan. A naplórészletek közzététele általános feltűnést keltett. Ezzel egyidejűleg jelentik, hogy Stein ügyvéd, akit Adamovich Vilma ideiglenes gondnokának neveztek ki, most azt kutatja, vajon az elválás kimondása nem volt-e törvénytelen? Mert ha Adamovich Vilma elmebeli állapota már a házasság idején sem volt rendben, akkor az ő egyedüli hibájából folyólag a bíróságok sem mondhatták ki a törvényes elválást, ebben az esetben pedig Wölfling Lipót második házassága érvénytelen volna.

— **Tolsztoj vendége.** Grigori Petrow volt lelkész ma visszatért Pétervárra Jasnaia Poljanából, ahol meglátogatta Tolsztojt. Egy órával később felkereste őt egy rendőrtisztviselő s felszólította, hogy két nap leforgása alatt örökre hagyja el a fővárost, különben kényszer munkára küldik. Egyidejűleg arra is figyelmeztette a rendőrbiztos, hogy ezentul nem szabad a papi ruhát viselnie.

— **Kétezeröttszáz munkást agyonlöttek.** A Chilében lévő seignei salétrombánya-telepen iszonyatos, vérfagyasztó esemény történt. A bányamunkások már hosszabb idő óta sztrájkba léptek s kemény bérharcz fejlődött ki bányászok és munkaadók között. Ezt a bérharczot valószínűleg békés uton intézték volna el, amint hogy minden sztrájk eddigelé kölcsönös megegyezéssel végződött. Azonban a munkások forrongását erőszakosan, katonasággal akarták elnyomni. Ez végzetes dolog volt. A munkások megtámadták a katonaságot. A katonák fegyverhez nyultak és nem kevesebb, mint kétezeröttszáz munkást löttek agyon. A salétrombányák területén, a munkások otthonában, az árva s özvegyek között, apák és gyermekek soraiban óriási izgatottság uralkodott. Ujabb katonaság kirendelését kérték, mert olyan nagy és végzetes a forrongás, hogy senkinek sem biztos az élete. Izgatott emberek csákányokkal futkosnak szerte s a vállalkozók házaik ostrom alá vették. A telepről a bányatársulat vezetősége elmenekült.

— **Bécs vízvezetése.** A második vízvezeték építése ügyében kiküldött bécsi közsegntanácsi bizottság mai ülésén elhatározták, hogy a csőszállítást teljes egészében a négy kartelben egyesült osztrák cégre bízza.

— **Zár alá vett német hajó.** A fiunei törvényszék határozata következtében a révhatóság elrendelte a kikötőben horgonyzó Philadelphia német hajónak zár alá vételét. A hajót, amely Chileből salétrom rakományt hozott, azért szekvesztrálták, mert a hajószemélyzetnek 11.000 koronát meghaladó bérhátralék követelése volt.

— **Márczius idusa.** Az Országos Színészegyesület színésziskolájának növendékei is megünnepelik márczius idusának hatvanadik évfordulóját. Márczius 15-én, vasárnap délelőtt 11 órakor gyűlnek össze a növendékek az iskola nagytermében és ugyanekkor fog lefolyni a hazafias ünnepély, amelynek keretében a jobb növendékek énekkel és szavalattal vesznek részt.

A Kereskedő Ifjak Társulata vasárnap délelőtt hagyományos kegyelettel ünnepli meg a márcziusi nagy napok emlékét a Ganz-gyári Dalkör és Jászai Mari művészeti közreműködésével.

A IX. kerületi felső kereskedelmi iskola márczius 15-én délelőtt 11 órakor érdekes programmal márcziusi ünnepélyt rendez.

A IX. kerületi polgári iskola márczius 15-én délelőtt üli meg a szabadság ünnepét.

A szamosújvári függetlenségi és 48-as pártkörben vasárnap nagy ünnepséggel leplezik le a kör alapítójának és néhai elnökének, dr. Gopcsa Jakab városi tisztj orvosnak arczképet.

A Budapesti Reformátusok Első Közművelődési, Betegsegélyző és Temetkezési Egylete márczius 15-én este 7 órakor a ref. főgimnázium dísztermében nemzeti ünnepélyt rendez, délután 2 órakor pedig csatlakoznak a Kossuth-gyászünnepélyt rendező bizottsághoz.

A magyarországi újjászervezett szocialisták vasárnap, márczius 15-én, délelőtt testületileg felvonnak Petőfi Sándor szobrához, hol Mezőfi Vilmos országgyűlési képviselő fogja az ünnepi beszédet mondani. A beszéd után piros szalagu koszorut fog a párt a szobor talapzatára letenni.

Hajdunánási polgársága márczius 15-én nagy-szabású ünnepélyt rendez, melyen résztvesz Rákosi Viktor, a kerület képviselője is. A választó polgárság nagy előkészületeket tesz Rákosi Viktor fogadására, kit a betegségből való felépülése óta most először fogadhatnak a kerületben.

A VII. kerületi függetlenségi- és 48-as pártkör vasárnap este 7 órakor a kör összes helyiségeiben hazafias ünnepélyt rendez, melyet társasvacsora követ.

— **Vidéki pénzüntzeti tisztviselők kongresszusa.** A vidéki pénzüntzeti tisztviselők mozgalmat indítottak, hogy helyzetük javítása érdekében akcióba lépjenek és e célból országos kongresszust tartanak. A kongresszus ez évi június hó 7-én és 8-án, pünkösdkor lesz Debreczenben. A kongresszust százszáz bizottság készíti elő, élén Czira Ede debreczeni főkönyvelő.

— **Rabbi a templom előtt.** A marosvásárhelyi orthodox zsidó hitközségben már hónapok óta nincsen béke. Katzer Jakab hitközségi elnök és Mandelbaum Áron rabbi ellenséges viszonyban vannak s emiatt már a járásbíró előtt is álltak. Tegnapelőtt délután újra kitört az ellenségeskedés. A rabbi Mózes halálának emlékére istentiszteletet akart tartani, a zsinagógát azonban zárva találta. A zsinagógát Katzer hitközségi elnök záratta be s a kulcsokat magához vette. Az ájtatosságra összegyűlt hívők között nagy izgalmat keltett a dolog és lakatos után küldtek, aki felnyitotta az elzárt zsinagógát. Mandelbaum rabbi feljelentést tett az erőszakoskodó hitközségi elnök ellen, kinek szokatlan eljárása megbotránkozást keltett a hívők körében.

— **Öngyilkos igazgató.** Offenbachban (a Maina mellett) tegnap délelőtt föbelötte magát König Vilmos, a városi gázgyárak igazgatója, mert a városi tanács nagy szabálytalanságokat talált a gázgyáraknál. König nem sikkasztott, de a városi tanács által megszavazott költségeken túltette magát s ily módon egy fél millió márkával átlépte a budgetet. Eppen tegnap volt e miatt a városházán rendkívüli közgyűlés, amelyre az igazgatót is behívték. Az ülés megnyitása előtt vitték meg a hírt a városházára, hogy König föbelötte magát. Az öngyilkosság nagy feltűnést keltett s általános volt a részvét az igazgatónak fiatal felesége iránt. Ma reggel Könignét lakásán eszméletlenül találták. A gyorsan előhívott orvosok konstataáltak, hogy mérget ivott s aligha lehet megmenteni. Mikor a kórházba szállították át, már haldokolt.

— **Elsüllyesztett torpedónaszád.** Cuxhaven közelében egy gőzös ma nekiszaladt a 12. számú torpedónaszádnak és elsüllyesztette azt. A naszád első gépésze a vízbe fullt, a legénység többi részét megmentették.

— **A turin vasuti rabló.** Egy esztendőnél tovább tartó nyomozás után sikerült végre kinyomozni azt az embert, aki tavaly január tizenharmadikán Turin és Modena között megtámadta, veszedelmes megsebesítette és kirabolta Lowe Sarolta angol nevelőnőt a gyorsvonaton. Mivel a rabló most valami vasuti lopás miatt fogságban van, bizonyos, hogy újabb bűnéért utólrá a büntetés. Lowe kisasszony Montekarlóbból hazafelé tartott. A rulett-asztalnál nyert kétszázötven frankot, a mit bizonyára észrevett még Montekarlóban a rabló; ebből a pénzből a nevelőnő huszezer frankot belevarrt a ruhájába, a többit csekken előre küldte Londonba. A vonaton három ember ólálkodott a szakasza körül. Mivel szivaroztak, a kocsi pedig nem dohányzóké volt, a kalauz átküldte őket másik kocsiba, de valahogyan visszajutottak mégis az angol hölgy szakaszához. Egyszerre berontottak hozzá, kalapáccsal többször fejbe verték s mikor elájult, elvették a táskáját, amelyben kétezer frank volt. Sok idő telt bele, míg sebei behegedtek, de most már egészen meggyógyult. Hogyan tudták meg, ki volt a főbűnös a rablómerényletben, azt nem árulták el a nyomozó hatóságok, de úgy látszik, helyes nyomon vannak. A bergamói fogházban egy Meddi Emánuel nevű ember ül, őt gyanúsították. Mikor azt a kalauzt, aki a három szivarozó utast más kocsiba küldte, elvitték Bergamóba, megismerte Meddit, hogy a három közül való. Mivel sok bizonyíték van már a gyanus ember bűnösségére, megkezdték ellene a vizsgálatot.

— **Összeomlott ház.** A barcsi határban Babics György favágó lakóháza éjjel hirtelen összeomlott s maga alá temette Babicsot, ennek feleségét és négy gyermekét. Reggel az arra járók észvették a szerencsétlenséget s a mentéshez láttak. A romok alatt lévő család közül az egyik gyermeket holtan, míg a többieket súlyos sérülésekkel és zúzódásokkal húzták ki. A sebesülteket a kórházba szállították.

— **Eltűnt vagonok.** A moszkva-kazáni vasút Perrovo állomásán véletlenül ráakadtak arra a kétszáz tehervaggonra, amelyek már régen eltűntek. Akárhány vagon meg volt rakva szállítmánnyal. Mikor a kétszáz vagon eltűnt, a vasutigazgatóság vizsgálatot indított s azóta sem tudták kideríteni, hogy — hol vannak a hiányzó teherkocsik. A moszkva-kazáni vasút nagy zavarában másfelől kölcsönzött teherkocsikat, mert vagonhiány állott be, azóta nem egy szállítócég kárát megtérítette az eltűnt vagonokon lévő szállítmányért.

— **Automobil és bérkocsi.** A minap éjjel a Visegrádi-utca és Lipót-körut sarkán súlyos baleset történt: egy automobil összeütközött egy bérkocsival. Az automobil Cziráki János soffőr vezette, a kocsi pedig Lampert Péter hajtotta. Amikor a bérkocsi a Visegrádi-utczából kifordult, oly erővel vágódott neki az automobilnak, hogy összetört, a kocsi lezuhant és halálos sérülést szenvedett, a kocsiiban ülő Diener mérnök szintén megsebesült. Megrongálódott az automobil is, amelyben a soffőrön kívül egy férfi és egy nő ült, akik szintén sérülést szenvedtek. A balesetnek igen szomorú következménye lett, Lampert Péter kocsi, akit a kórházba vittek, az éjjel behalt sebeibe. A rendőrség megindította a vizsgálatot s kiderítette, hogy miként történt a halálos baleset. A gépkocsi Pallós Ármán építési vállalkozó tulajdonát képezi. Pallós megjelent a rendőrségen és felháborodva mondta jegyzőkönyvbe, hogy előtte való este már kilencz órakor hazaküldte a Velodromba a gépet és így csak két dolgról lehet szó. Vagy a soffőr ment mulatni valami leányval, vagy bérbeadta az automobilt éjszakára valami idegennek. Az bizonyos, hogy a karambol alkalmából nem Pallós soffőre vezette a gépet, hanem egy ismeretlen ember, Cziráky János. A tényleges soffőr, Mészáros István a karambol óta eltűnt, még pedig nem egyedül, hanem Czirákyval együtt. A szerencsétlenséget kétségtelenül a gépkocsi nagy sebessége okozta. A vizsgálat még folyik.

SZÉN, koks, briket,
antracit összes gazdasági,
ipari és házi célokra

Telefon: Datal 75-26, Engros 164.

27701

Radnay Károly

BUDAPEST, V. kerület, Váci-körut 80:

Sürgönyosim: ANTRACIT BUDAPEST

— **A tífusz.** A tegnapi napon két tífuszeset volt a fővárosban és pedig Pintér István 14 éves lámpagyári munkás, aki a X. kerületi Óhegy 8237. sz. alatt lakik és Holyai János gépgyári lakatos, aki VI. Szabolcs-utca 13. szám alatt lakik. Mind a kettőt a Szent Gellért-kórházba szállították. Az összes tífuszbetegnek száma 28 férfi és 32 nő. Megfigyelés alatt áll 36 férfi és 16 nő. Meghalt egy beteg. A budapesti első honvéd kerületi parancsnokság megkeresést intézett a fővároshoz, melyben felkérte, hogy miután Budapesten a kütleges hagymáz fellépett és valószínű, hogy a Budapesten állomásozó honvédsapátok sem lesznek megkímélve ezen ragályos járványtól, kéri, hogy a helyőrségnek hagymázban szenvedő betegei a Szent Gellért-kórházba felvétessenek.

— **Katonai forradalom.** A pétervári haditörvényszék négy napi tárgyalás után ma mondott ítéletet a testőr tüzerdandár katonái forradalmi szervezetében részes vádlottak fölött. Nyolcz katonát nyolcz évi kényszermunkára, kettőt egy, illetőleg két évi számkivételre ítélte, a forradalmi szervezet lelkét, Viagunow Olgát két évi várfogsággal sújtotta a haditörvényszék.

— **Kisiklott vonat.** Az arad-csanádi vasútki makói állomásán a Szeged felől befutó tehervonat egyik kocsijának rugója eltört, minek következtében négy kocsi kisiklott, mintegy ötven méternyire szétrombolva a sineket s a talpfákat izzé-porrá zúzva. A kisiklott kocsik közül kettő mélyen a földbe furódott. A kár jelentékeny. Emberéletben nem történt baj. A pálya helyrehozásán husz munkás dolgozik.

— **Dráma egy égő házban.** Rémes jelenet játszódott le Londonban a Wraysbury szegénynegyedben, London egyik külvárosában. A negyed egyik házában, amely előtt kerítéssel elzárt kisebb térség volt, tűz keletkezett. A földszinten fellobbant egy kályha, amelytől az üzlethelyiség tüzet fogott és innen a tűz elharapódzott az emeletekre is. A lakók rémülten menekültek a lángtengerből, a második emeleten azonban benekedt egy asszony három gyermekével. Az anyja félőrülten állt az emelet egyik ablakában. Az óriási tömegben összeverődött közönség izgatottan kiáltozott feléje:

— Dobja le a gyermekeit és ugorjon le!

A szegény asszony szót fogadott s csakugyan ledobta egyik gyermekét, ámde nagy izgatottságában ez olyan rosszul sikerült, hogy a gyermek a lángokba esett. Második gyermekét már kijebb dobta, de az se esett az utcára, hanem éppen a kerítés rácsára, amely a szerencsétlen teremtést fölnyársalta. A közönségen leírhatatlan izgalom veti erőt, sokan elájultak, mások rémülten kiabáltak, hogy kijebb dobja a harmadik gyermekét. A harmadik gyermek már a közönség közé esett, amely föl is fogta, majd ő maga ugrott le a mélységbe. Az ugrásból kifolyólag nem is történt semmi baja, de a szerencsétlen asszony a kiállott izgalom következtében megőrült.

— **Az örült rémtette.** A prágai országos tébolydában történt, hogy egy Mandik Venczel nevű huszonnyéves beteg, akit a gyógyítható örültek között ápolnak, ma több társával együtt az ápolók a tébolyda kertjébe vezettek fát vágni. Mandik hirtelen megragadott egy fejszét és fejbévágta vele Kutsera Józsefet, aki megfigyelés alatt állott a tébolydában. Kutsera ketté hasított koponyával összerogyott. Olyan gyorsan történt mindez, hogy az ápolók csak akkor vették észre, amikor már segíteni nem lehetett. Mandik Venczel aztán elhajította a véres szekerczét és felkuszott egy magas fára a tetejébe. Az ápolók tanácstalanul álltak a fa alatt s nem tudták lehozni az örültet, aki nagyobb ágakat tört le a fáról s a kert kerítésén át az utcán járó-kelekre dobálta. Végre is a tüzoltóságot kellett segítségül hívni. A tüzoltók magas létrát állítottak fel. Mandik derekára pedig köteleket csavartak s lebozsátották, az ápolók aztán kényszerubbonyt adtak rá, mert a szerencsétlen gyilkos tombolni kezdett. Kutsera József belehalt sebébe.

— **Összedült raktárház.** A buenos-ayresi Villa Longo-féle nagy szállító-vállalat hatalmas raktárháza, amelyet mos építenek, bedőlt. A romok alól eddig öt munkás holttestét és két halálosan sebesült munkást ástak ki. A könnyebben sebesültek száma igen nagy. Az áldozatok majdnem kivétel nélkül olasz munkások.

— **Eltűntek.** Reizinger Henrikné, született Márton Mária, hatvankétéves nő eltűnt a Mester-utca 42. száma alatt lévő lakásáról. A szerencsétlen asszony üldözési mániában szenved. Alacsony termetű, töpörödött, sápadt, őszhajú, hiányos fogu nő.

— **Geringer Julia,** huszonkét esztendő, csinos hajadon a Gát-utca 31. száma alól tűnt el. Gömbölyű, pirosarcu, szőke kékszemű leány; sötétkék ruhát, fekete kötenyt s nagykendőt viselt. Attól tartanak, hogy leánykereskedők áldozata lett. — **Biró Ferencz** ötvenéves gépész a Gubacsi-ut 21. száma alatt lévő lakásáról tűnt el. Alacsony, sovány, sápadt, sárgaszemű férfi.

— **A Villand tesvérek czirkusza** iránt óriási érdeklődés mutatkozik fővárosszerte. A világ legelső művészeiből álló párisi társulat holnap este érkezik meg és a jövő héten szombat este 8 órakor mutatkozik be a fővárosi közönségnek. A műsor elejétől végig meglepetés lesz. A közönség kényelméről a legfokozottabb mértékben gondoskodás történt.

— **Nyomavesztett váltóhamisító.** A főkapitányságon panaszt tettek Havas Hugó borkereskedő ellen, aki rokonainak a nevére több ezer koronányi váltót hamisított és értékesített. Havas megszökött s a budapesti törvényszék vizsgálóbírája elfogatóparancsot adott ki ellene. A harmincznégyéves férfi beszélt magyarul, németül, francziául, angolul és görögül. Hosszas arcu, barnahajú, sápadt ember, mind a két szemére kanesal.

— **Halálozások.** Zelli Ferencz m. kir. államrendőrségi fogalmazót ma délután hantolták el a kerépesi-uti temetőben. A halottasházban felállított ravalt a koszorúk egész tömege horította, közte az államrendőrség fogalmazói karának nagy babérkoszorúja is. A végtszerteszadáson dr. Boda Dezső főkapitány és Köpf Ferencz rendőr-főfelügyelő vezetésével megjelent az államrendőrség egész tisztikara. Az egyházi szertartást a józsefvárosi plébánia egyik segédlelkésze végezte, amely után a temetőben örök nyugalomra helyezték a megboldogultat. A sirgödörnél egy csapat diszruhás rendőr állott, amelyet Beniczky Tamás rendőrfelügyelő vezetett.

Kossuthi és udvardi Udvardy Kálmán nyug. kir. járásbíró, ügyvéd, 57-ik évében elhunyt Vácson.

— **Szengázmergőzés.** A Tompa-utca 23. számú ház földszintjén a 15. számú lakásban együtt laknak Czár Gergely hivataloszója, a felesége, Gáspár Teréz varrónő és Magyar Sándor műasztalos. Tegnap amikor lefeküdtek, közzénel erősen befűtötték a kályhát. Reggel félnyolcz óra tájban a ház-mesternek föltűnt, hogy a rendszeren korán kelő emberek lakása még mindig be van zárva. Zörgött s a mikor választ nem kapott, betört az ajtót. A kis szoba levegője fojtó szengázszal volt tele, a lakók pedig eszméletlenül feküdtek az ágyban. Nyomban a mentőket hívták, akik a rosszul lett embereket eszméltre kellették.

— **Fővárosi Orfeum.** Vasárnap, e hó 15-én délután 3 órakor nagy jótékonyági előadás lesz a rendőri nyugdíjpótló egyesület javára, melyen az összes kiváló attrakciók és természetesen Merian kutyaszínháza is fellép. — A márcziusi műsor egyébként oly nagy vonzó erőt gyakorol a közönségre, hogy a jegyek javarésze már napokkal előre elkel. A közönség saját érdekében cselekszik, ha az esti tolongás elkerülése végett már nappal váltja meg a jegyét, ami annál könnyebb, mert elővételi díj nincs. A nappali pénztár 10—1 és 3—6 óráig áll a közönség rendelkezésére.

x Zászlók, cimerek minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Bob-hashajtó a legkeifelmesebb, 10 fillér.

x Fodor-féle vivóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vivásra.

x Bőrhaajók, hajhullás és kopaszág sokszor évekig makacsul dacolnak minden orvosi kezeléssel. Dr. Hönlitz Izsó elektroterapiai intézetében (Károly-körút 24.) magas feszültségű árammal (D'Arsonvalisatio), kék fényvel és Röntgen-sugarakkal lesznek ezen és hasonló természetű betegségek teljesen fájdalomtalan és kényelmes módon (mert az áram a ruhán keresztül is hat) sikeresen kezelve.

Kérjük mindenütt a világhírű

Hercules-sör

MALATA - TAPSOR - különlegességgel

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Hangverseny.** Másodizben játszott ma este Friedmann Ignác zongoraművész a Royal-teremben. Első hangversenye alkalmával — január vége felé — kevesen hallgatták, de azért nagy volt az erkölcsi sikere. A sajtó rendkívül elismerőleg nyilatkozott a művészről és valószínűleg ennek tulajdonítható, hogy ma egészen megtelt a terem a főváros zeneértő közönségével. Friedmann pedig ma is teljes mértékben igazolta mindazt a szépet és jót, amit a lapok róla írtak. Szigorú stíluszerűséggel játszotta Bach-Taussig D-moll tokkatáját és fugáját. Egészen belemélyedt Beethoven szellemébe, amikor a mesternek 90. op. számú szonátáját a zongorán elénekelte. Amikor pedig Chopint kezdte játszani, Sauer-t juttatta eszünkbe. A fis-dur impromptu épp oly poétikusan adta elő és a hat etudet épp oly szédítő virtuozitással játszotta, mint Sauer. Épp oly mértékben fel is villanyozta vele a közönséget. Két etudet a művésznek meg kellett ismételnie, az utolsó után pedig olyan tapsvihar tört ki, hogy azt a művész csak az As-dur polonaise ráadásával vélte lecsillapíthatni. A műsor ezenkívül még Moszkovszky, Herzfeld és Friedmann néhány kedves apróságát, valamint Liszt két darabját tartalmazta. A közönség mindvégig nagyon lelkes hangulatban volt és úgy látszott, mintha a tapsnak, kihívásnak, ujrázásnak soha nem akarna vége lenni. a. k.

(*) **Sembery Fanny** Aradon. Kedden és csüszörtökön nagy sikerrel vendégszerepelt Sembery Fanny az aradi színházban. A kitünő énekművésznő Amneris és Azucena szerepét énekelte s mindkét alkalommal a közönség osztatlan tetszésével találkozott, az aradi sajtó pedig — amely fővárosi szigorú mértéket alkalmaz a szinpad alakitásokra — észinte, nagy elismeréssel nyilatkozik Sembery Fanny hangjáról, énekművészetéről és játékaról. E vendégszereplés kétségkívül szerződöttesel fog végződni, ami annál is kívánatosabb, mert Szendrey Mihály jól összeválogatott opera-ensembeléből Wlassák Vilma sopranja, Ferrari tenorja és Ladiszlay baritonja mellől éppen csak egy olyan jól iskolázott, csengő alhang hiányzik, aminő a Sembery Fannyé.

(*) **Színházakadémia** előadása. Ma délután a Nemzeti Színház ismét megnyitotta kapuját az akadémiai növendékek számára. A „Szentivánéi álom” került általuk másodszer színpadra, zsúfolt sorok előtt. A női főszerepeket ezúttal mások játszották, mindenképpen vetélkedve a multkorakkal. A mai előadás ismét kifogástalan volt. Legelőször említjük fel Tóth Irma bájos játékát, aki Puck szerepében igazán közvetlen, ugyszólván behizelgő alakítást nyújtott. Tehetséges naiva Bányai Irén s kedvesen játszotta Hermína szerepét. Sok tapsot kapott Gerzsó Szerén és Koppa Ilonka. A fiúk közül jó volt Alapi Nándor, Mártonffy, Czobor, Harsányi. Úgyes szinpad megjelenésű és nagytehetségű szép leány Váradai Böske. A tündérek közül kiemeljük Varga Irént és Hatschek Adrient.

(*) **Hangverseny.** Tatán a Szemere-szálló nagytérben e hó 21-én önálló hangversenyt rendez Tauber Zoltán zongoraművész. dr. Pallady Leontinné énekesnő és Sovánka Tóni hegedűművész. Tartini, Vieuxtemps, Vieniavszki, Dvorák, Bach, Weber, Brahms, Hubay Jenő, Leoncavallo, Mascagni, Dientl zeneszerzők műveit fogják előadni. A tatái intelligencia körében nagy érdeklődés nyilvánul a budapesti vendégek iránt.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Mesennálata valódi áldás gyomorbaajosoknak és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az orrontott gyomorral 2-3 óra alatt tel. Jeseu rendba hozza Kis üveg 40 fillér. nagy üveg 60 fillér.

(*) Uj darab a Nemzeti Színházban. A Nemzeti Színház legközelebbi ujdonsága Abonyi Árpád „A gyermek” című háromfelvonásos társadalmi színműve lesz, amely a Mészáros-féle pályázaton a két-ezer koronás pályadíjat nyerte el.

(*) Berzeviczy Albert előadása. A Műbarátok Körében ma délután érdekes előadást tartott dr. Berzeviczy Albert előkelő, nagyszámu hallgatóság előtt. Az előadás címe: „Fejedelmi nász a XV. században” volt. Az előadó Mátyás király és aragoniai Beatrix nászáról szól, mely 1476-ban ment végbe s a követjárások, az olasz és magyarországi ünneplések összes idejét számbavéve egy félénél tovább tartott.

(*) A Nemzeti Színház ideiglenes elhelyezése. Illetékes helyről nyert felvilágosítás alapján jelentjük, hogy mindazok a hírek, amelyek valamely fővárosi magánzínháznak, vagy más helyiségnek a Nemzeti Színház ideiglenes szállásául való bérbevételeiről szólnak, a valóságnak meg nem felelő kombinációk.

(*) Vidéki színházak. Sopronban tegnap este mutatta be Nádassy József társulata Csiky Gergely. Pásztor Árpád és Máder Rezső operettjét, a „Nagy-mamá”-t. Az előadásnak igen szép sikere volt. Zsuffolt ház nézte végig és szívesen tapsolt a szereplőknek, különösen Nádassyné, Czillóssy Etel, Aranyossyné K. Bella, Nagy Dezső, Aranyossy Annuska és Rákosi Ferencz játékának.

FŐVÁROS.

(*) A munkásegyletek. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter ma leiratot küldött a fővárosnak, amelyben azt mondja, hogy az országos munkásegyletek alapszabályaikban a tagok kötelezőségét teszik, hogy az országos egyesület közgyűlése által alkotott ügyrendnek is alá vessék magukat. A helyi szervezetek alakulásakor tehát a hatóság követelje be az ügyrendet s ha abban az alapszabályokat meghaladó kötelezettség van a tagokra, a helyi szervezet megalakulását ne vegye tudomásul.

(*) A tanácsból. A tanács tegnap tartott ülésén a Fővárosi Kereskedők Egyesülete által a városligeti iparcarnokban rendezett tavaszi vásárra ezer korona segítséget szavazott meg. Elhatározták, hogy a főváros részt vesz a temesvári háztartási kiállításban. A tanügyi személyzet április elsejétől a kerületi elüljárásnál kapja a fizetését.

(*) Az utlakai káplán. A hercegprímás tudvalevően arra kérte a fővárost, hogy az utlakai plébániára még egy kápláni állást szervezzen. A tanács most a kérelem teljesítését javasolta a közgyűlésnek.

(*) Minta-munkásház. Egy vállalkozó arra kérte a fővárost, hogy a középponti városháza udvarán munkásházat állíttasson föl. A tanács most megengedte, hogy a vállalkozó a saját költségén és a mérnöki hivatal ellenőrzésével egy munkásházat fölállíttson.

(*) A Városligeti Szinkör használata. Feld Zsigmondnak megadta a tanács az engedélyt a Városligeti Szinkör használatára.

DR. HÖNIGIZSÓ
Elektrotherapiai és Röntgen-
Intézete. Elektromágneses gyógyítás
Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102-39.

Gyógyítványozók:

Elektromágneses gyógyítás.

Röntgen sugarakkal való kezelés.

Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).

Kék fényvel való kezelés.

Villamos hőfürdők (Elektrotherm).

Villamos fényfürdők.

Villamos massage (Vibratio).

Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.

Villamos vízfürdők.

Szénsavas fürdők.

Főbb javallatok:

Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).

Rendelés d. o. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig.

Kezelés egész napon át. — Kiváratra prospektum

Ideggyengeségi állapotok

Almatlanság.

Hűdés (Paralysis).

Idegfájdalmak, idegszabák (Neuralgiák, Ischias).

Gerincvelősorvadás (Tabes).

Szívbetegségek.

Véreredényelmeszesedés.

Köszvény és csusz (Rheuma, húgysavas lerakódások, izületi és csontbajok).

Székrekedés.

Anyagcserebajok. (Elhízás, cukorbetegség, vöröshemlőség).

Bőrbajok. Bőrviszketeg.

Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszság).

Aranyeres csomók.

SPORT.

(*) A Fálaxx monori közgyűlése. A Nemzeti Fálaxx monori főlkja e hó 11-én tartotta első közgyűlését a központ kiküldötteinek, a járás községeinek képviselőivel, a jegyzők és tanítók bevonásával. A népes közgyűlésen ismertetvén az eddigi eredményeket, elhatározták, hogy pünkösdpénján Monoron nagyszabású népversenyt rendeznek. A versenyeken az egész járás földmivelő és iparospolgárságának ifjúsága vesz részt. Az eddigi adatokból ítélve a versenyzők száma 500-600 főre emelkedik. A verseny tárgyai: katonai rendgyakorlatok, sulydobás, magas- és távolugrás, futás síkon és akadályokon át, kötélhúzás. Versenykitüntetésekben és díjakban az egész járás vezetői is részesülnek. A monori járás lelkes vezetői, élükön Földváry Bertalan főszolgabíróval, mindent elkövetnek, hogy fiakban a honpolgári öntudatot, férfias hátorságot és testi ügyességet nagyra neveljék. Különösen nagy sulyt helyeznek a céllövészet rendszeres oktatására.

(*) Tornaiünnepély. A budapesti VI. ker. állami főreáliskola ifjúságának az iskola tornacsarnokában márczius hó 14-én esti 6 órakor dísz-tornázást tart, melynek sorrendje: Felvonulás. Füzér Rákóczi-induló. Füzér debszóra. Szertornázás alacsony korláton; előtornász: Michnay Géza II. o. t. Szertornázás a lovon; előtornász: Aczél Zoltán VII. o. t. Szertornázás a nyújtón; előtornász: Michnay Gyula tornatanár. Verseny-mászás a póznakon. Függeszakadó verseny a kötélen. Magasugrás-verseny. Fokozatos gyakorlatok bemutatása a magas nyújtón. Elvonulás.

TÖRVÉNYSZÉK.

(*) Birói és ügyészi kinevezések. A hivatalos lap mai száma nagy örömet hozott a bírának és ügyészeknek, amelyben azok a birói és ügyészi kinevezések jelentek meg, amelyeket az 1908. évi VI. törvényekkel alapított eszközöltek. 572 biró és ügyész lépett a VII. fizetési osztályba, 692 albirót és alügyészt pedig törvényszéki biróvá, járásbiróvá és ügyészsze nevezett ki a király.

(*) A földmunkás röpirata. A budapesti kir. ügyészség a múlt év folyamán porbe fogta a három nyelven megjelent „Földmunkások, elvtársak!” című röpirat miatt Németh József budapesti földmunkást, mint szerzőt. Az ügyészség vádjá szerint ennek a röpiratnak tartalma nem volt egyéb, mint osztálygyűlöletre való izgatása a földmunkásoktól a fölbirtokos munkaadóosztály ellen. Ma tárgyalta ezt az izgatási sajtóper a budapesti esküdtbírósg Zsitvay Leo elnökelete alatt. A vádlott tagadta, hogy a röpiratban izgatást követett volna el. Dr. Bródy Ernő védelmében az esküdtek verdiktjükből nem büntönsnek mondták ki a vádlottat. Ezen verdikt alapján a bíróság is felmentette ifj. Németh Józsefet. Az ítélet jogerős.

(*) Sikkasztás — váltóhamisítás. Dr. Hóder-váry Lehel három évvel ezelőtt megbízta Geiringer Márton nevű segédjét, hogy egy ügyvédnek fizessen ki 2400 koronát. Geiringer magához vette a pénzt, távozott az irodából s félóra múlva szabályszerű nyugtával tért vissza. Néhány héttel utóbb kiderült, hogy Geiringer saját czéjaira fordította a pénzt. Princzipálisa kifizette tőle az elikkasztott összeget, Geiringerrel pedig megegyezett, hogy havi 100 koronás részletben fogja azt neki visszafizetni, fedezetül pedig kezességgel váltót ad az összegről. A váltót meg is kapta az ügyvéd. Minthogy azonban Geiringer nem fizette a havi részletet, az ügyvéd kénytelen volt a váltót peresíteni. Ekkor azonban újabb meglepetés érte. Kiderült, hogy a sógorok aláírása hamis s emiatt el is vesztette a pört. Erre aztán okirathamisításért jelentette fel Geiringer, akit a budapesti büntető törvényszék héthónapi börtönrre ítél. A budapesti kir. ítélőtábla ma Devich László elnökelete alatt helyben hagyta a törvényszék ítéletét. Az ítélet ellen a vádló semmisségi panaszt jelentett be.

(*) Dühöngő fegyencz. A lipótvári fegyházba szállították tavaly május 8-án Fischer Ernő többszörösen büntetett tolvajt, akit a budapesti büntető törvényszék negyedfél évi fegyházra ítél legutóbb amiatt a vasuti lopás miatt, amelyet Széchenyi Viktorné grófnő sérelmére elkövetett. Fischer ugyanis mint elsőosztályú utas a vele egyszakaszban utazó grófnő utitáskáját, amelyben negyvenezer korona értékű ékszer volt, emelte el. Mikor reggel a fegyörök bementek Fischer czéllájába, hogy a vasuti állomásra

vigyék, a rab vonakodott zárkáját elhagyni. Négy hatalmas fegyházör alig bírta a vasuti állomásra kivinni. Fischer tehetetlen dühében folyton ordított: — Gazember hóhérok vagytok! Gazember a király is, aki ilyen pribékeket tart!

(*) A megrögzött gonosztevőt királysértés vétsége miatt feljelentették, aki azzal védekezett, hogy csak a fogházöröket szidta, mert ártatlan ember létere durván bántak vele. A budapesti büntető törvényszék azonban nem hitte el a vádlott meséjét és királysértés vétsége miatt kéthónapi fogházra ítélte Fischer Ernőt. A királyi tábla, valamint ma a Kuria jóváhagyta ezt a büntetést.

(*) Uj járásbírósi épület Ujpesten. Az igazságügyminiszter az Ujpesten emelendő új járásbírósi épület és fogház felépítéséhez szükséges munkákra nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet. A feltételek szerint a versenytárgyaláson csak magyar honos iparos vehet részt. Az ajánlatok április 15-ig nyújtandók be a pestvidéki kir. törvényszék elnökénél.

EGYESÜLETEK.

(*) Kinematografusok szövetsége. A fővárosi és vidéki kinematografusok és gépészek tegnap nagyjelentőségű gyűlésre jöttek össze, melyen kimondották, hogy érdekeik előmozdítására és istápolására egyesülnek és megalakítják a Magyar Kinematografusok Országos Szövetségét. A nagygyűlés tagjait Lenkei Zsigmond, a „Kinematograf” című szaklap szerkesztője és a tömörülés eszméjének megpendítője üdvözölte.

(*) Felolvasó ülés. A Magyar Elektrotechnikai Egyesületben tegnap este Zsakula Milán műegyetemi adjunktus nagyszámu érdeklődő közönség előtt bemutatta a Beck-féle ilylmpát, amelynél jellemző, hogy semmiféle néven nevezendő szabályozó mechanizmusa nincsen s ennek dacára nemcsak jóval több fényt ad ugyanannyi árammal, de kezelése is ropant egyszerű. Fénye nyugodt és teljesen zajtalan. A kísérletekkel egybekötött előadást a közönség mindvégig nagy érdeklődéssel kísérte.

(*) A Budapesti Fogművészek Egyesületéből. Ma tartotta meg XXI évi rendes közgyűlését a Fogművészek Egyesülete a tagok élénk részvételével. Az elnökség beszámolója után a zárszámadásokat vették jóváhagyólag tudomásul és a felmentvényt megadták. Ezután a tisztújításra került a sor.

(*) Czigányzenészek közgyűlése. Ma reggel három órakor tartották meg a budapesti cigányzenészek az Akáczia-utcai Vigopera-kávéházban közgyűlésüket több száz cigányzenész jelenlétében. Farkas János indítványára Ráczy Palit választották meg korelnökké, aki vázolta az egyesület czélfját. Dr. Breuer Miksa ügyész ismertette az alapszabályokat. A megválasztott választmányának 36 tagja van. Néhány hét múlva nagy hangversenyt rendez az egyesület.

Nyilt-tér

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

OVSZEREK

Gummi és halhólyag, 30% engedmény tucatonként 1-10 forintig. Capot-Americain rövid, 2-3 forintig. Mintagyűjtemény (25 db) a legfinomabb minőség urak részére 5 frt. Irrigator, felszerelve 2-3 frtig. Diana-övek, legfinomabb 2.50. s., 2.50 frt. Minden megrendelésnél 30% engedmény. Arjegysek ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.

Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

Gyengélkedő, tanulás miatt vagy bármilyen okból fejlődésünkben visszamaradt gyermekek, ugyancsak szintén vérszegény, túlfeszített munka folytán ideges, izgékony és korán kimerült felnőttek mint erősítő szer a legnagyobb eredménnyel használják a Dr. Hommel-féle Haematogen-t.

Ez javítja az étvágyat; fokozza a testi és szellemi erőket, erősíti az egész idegrendszert.

De határozottan valódi Dr. Hommel-féle Haematogen-t kell kérni, az utánzatoktól pedig gondosan óvakodni kell. Kapható a gyógyszerárakban.

KÖZGAZDASÁG.

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság jubiláris közgyűlése.

— Ormódy Vilmos jubileuma. —

Budapest, márczius 13.

A magyar pénzügyvilág, de egyúttal a magyar kultúra nagy ünnepe, az Első Magyar Általános Biztosító-Társaság és egyben Ormódy Vilmos főrendiházi tag, vezérigazgató kiváló működésének ötven esztendő jubileuma, melyet mai számunkban már méltattunk, ma zárlott le fényes ünnepség keretében.

Ez a mai ünnepség méltó volt ahhoz, melyet a társaság, nemkülönben az illusztris jubiláns, Ormódy Vilmos e félszázad alatt kiérdemelt. A mai jubileum már az ünnepség lefolyása tekintetében is kiemelkedett a sablonos évfordulói ünnepségek közül és vált emlékezetes nappá széles ez országban.

Az ünnepi közgyűlést ma délelőtt 11 órakor tartották meg s ez alkalommal az őszinte tisztelet és ragaszkodás fordult Ormódy Vilmos felé, akit nagy szeretettel üdvözöltek s az ország minden részéből elhalmoztak szerencsekívánatokkal.

Az ünnepi közgyűlés lefolyásáról a következőkben számolunk be:

A közgyűlés előtt.

A közgyűlést megelőzőleg előbb a Társaság igazgatósága, majd utóbb gróf Csekonics Endre vezetése alatt az egész kormányzótestülete rendkívül meleg ovációban részesítette Ormódy Vilmos főrend vezérigazgatót, hogy megköszönje neki a pártatlan bölcseséget és erélyt, melylyel a Társaságot a félszázados évforduló teljes sikerére vezérelte.

Külön ok volt ezenkívül e szíves ovációra az is, hogy Ormódy már az alapítástól fogva a Társaságnak szentelvéen élete minden munkáját, saját működése félszázados évfordulóját néhány hóval ez előtt érte meg. Akkor a vezérigazgató, híven puritán elveihez, minden jubilálástát elkerült, de most a társaság örömnapiján, a közbizalom, köztisztelet és szeretet lelkes megnyilatkozásai elől nem térhetett ki. Igazgatótársai erre az alkalomra megfeszítették baráti emlékül néhány évvel ezelőtt elhunyt boldog emlékezetű neje életnagyságu arcképét és a testületi üdvözlés kapcsán átadták a mélyen megindult vezérigazgatónak. A gyengéd emlék-ajándék átadása báró Harkányi Frigyes meleghangú üdvözlő beszédével történt meg, melyben Ormódynak nemcsak vezérigazgatói nagy érdemei, hanem a kormányzótestület osztatlan mély rokonszenvét és bizalmát bíró nemes egyéni tulajdonai is méltánylást nyertek. A meghatott vezérigazgató, ki imádozott neje elvesztése óta a Társaság nagyságáért való megfeszített munkában találja egyetlen életcéliját és megnyugvását, hálás köszönetet mondott a kormányzótestületnek a gyönyörű megemlékezésért s a meghívottként jelenlevő Benczur Gyula mesternek külön is megköszönte, hogy feledhetlen hitvesének képét nagy művészettel és csodás élethűséggel örökítette meg.

Az igazgatóságnak a családi jellegű, baráti aktsusa után az egész kormányzótestület, tehát az igazgatóságon kívül a választmány és a felügyelőbizottság is megjelent s gróf Csekonics Endrénak, a Társaság elnökének üdvözlő beszéde mellett, mint az egész kormányzótestület ünnepi emlékajándékát, magának, Ormódy Vilmosnak, ugyancsak Benczur mester által festett életnagyságu, magyar díszruhás kitűnő arcképét adta át az ünnepeltnek, ki hálás köszönetét fejezte ki a végtelenül megtisztelő kedves figyelemért.

A közgyűlés.

A közgyűlés ma délelőtt 11 órakor kezdődött a társasági hivatal-palotának ez alkalommal ünnepélyesen felszított nagytermében. Ott voltak: gróf Csekonics Endre, báró Harkányi Frigyes, Ormódy Vilmos, László Zsigmond, Szende Károly, Németh Titusz, Darcezer Henrik, Burchard Bélaváry Konrád, gróf Batthyány István, gróf Erdődy Rudolf, Sztányi Géza, báró Radvánszky Géza, Libits Adolf udvari tanácsos, báró Harkányi János, hatvani Deutsch Sándor, gróf Zichy János, Berzeviczy Albert v. b. t. t., budai Goldberger Berthold, Kornfeld Zsigmond, báró Baich Milán, gróf Zichy Nándor, Kosztyán Ferencz, Hajós József, Frey Ferencz, Herczl Fülöp, Herz Ármin, Simonyi-Semadam Sándor, Adler Lajos, Katser Henrik, Basch Gyula, Jankovits János, stb. A közgyűlést gróf Csekonics Endre v. b. t. t. nyitotta meg magas szárnyalású beszéddel.

A nagy számban megjelent részvényesekre mely benyomást tett az elnöki megnyitó beszéd, mely nemcsak arról szólt, hogy az 1907-iki üzletév volt mind az ötven közt minden tekintetben a legkedvezőbb, de kiterjeszkedett a társaság alapítói dicső emlékezetének méltatására s az évforduló megemlézésének a közgyűlés által határozattá emelendő nagylelkű tervezetére is. Ezenkívül a társaság elnöke melegen üdvözölte fényes megnyitó beszéde keretében báró Harkányi Frigyes jelenlevő igazgatósági elnököt, ki már az alapításban is részt vett s a társaság igazgatóságának félszáz év óta szakadatlanul kiváló tagja, valamint Ormódy Vilmos vezérigazgatót, ki ugyancsak az alapítástól fogva minden munkáját és képességét a társaságnak szenteli. A vezérigazgató arcképét a kormányzó-testület az évforduló emlékezetére Benczur Gyulával megfeszítette s báró Harkányi Frigyesét a társaság szintén megfeszíti, hogy a díszteremben helyeztessék el a haza és a társaság sok kitűnőségének már is ott függő arcképei között.

Gróf Csekonics beszédét a közgyűlés tagjai nagy figyelemmel hallgatták s lelkesen megélték. Ezután:

Báró Harkányi Frigyes szólalt fel s hálás köszönetet mondott azért a kitüntetett figyelemért, amelylyel a társaság nagyérdemű elnöke kitüntette. Igaz — mondja — hogy résztvettem a társaság megalapításában, de felvirágoztatásában nekem kevés részem volt. Azok a dicső szavak, amelyeket az imént hallottam, engem nem illetnek meg, de megilletik a társaság jelenlegi vezérigazgatóját s elődjét. A babérkoszorúból, amelyet társaságunk nagynevű elnöke nekem átnyujtani kegyes volt, én csak egy levelet tartok meg magamnak, a többi átadom az intézet derék, lelkes, hű tisztviselői karának, mert az ő ernyedetlen munkájuknak eredménye a társaság felvirágoztatása. Harkányi beszédét nagy éljenzés fogadta, melynek lecsillapulta után

Ormódy Vilmos emelkedett szólásra: Ez a jubileum — mondja — az én jubileumom is. Ötven esztendeje annak, hogy a társaság szolgálatába álltam s ötven esztendeje annak, hogy a társaság az elsőbiztosítási kötvényt kiállította. Nagyméltóságú elnökünk megnyitó-beszédében hű tükrét adta a lefolyt ötven év eseményekben gazdag történetének s én most ama férfiu emlékének kívánok áldozni, aki negyven éven keresztül állt az intézet élén, akinek fáradságos munkája, lankadatlan tevékenysége, nagy tudása segítette az egyesületet a fejlődésnek s a virágzásnak arra a fokára, ahol ma áll. Ennek a férfiu-nak nyomdokain haladtam én s hogy jó uton jártam, bizonyítja a figyelemnek s a kitüntetésnek számos jele, amelyet sohasem kerestem s amelylyel mégis elhalmoztak azok, akik működésüknek bírálatára elsősorban hivatottak s melyért én most ezen a helyen szívem mélyéből mondom hálás köszönetet. Ámde felszólalásom kapcsán még egy kötelességet kell teljesítenem, meg kell emlékezni a tisztikarról és az ügynöki karról, mert ha igaz az, hogy társaságunk által elért fényes eredményeket annak köszönhetjük, hogy a kormányzótestület az alapítók szellemét híven követő módon vezette az intézetet, igaz az is, hogy az elért eredményeket a tisztikar és az ügynöki munkája tette lehetővé. Olyan tisztikarunk van, amely lelkesedéssel s ragaszkodással teljesíti feladatát s ápolja az intézetet s

biztosítottak érdekeit, s olyan ügynöki-kart szervezünk a vidék előkelő társadalmának tagjaiból, hogy méltán irigyelheti tőlünk hasonló eszközökkel működő más intézet. Tisztviselőinknek és ügynöki-karunknak kell köszönetet mondanom, mert az ő tevékenységük volt az intézet eddigi fejlődésének s lesz további felvirágoztatásának legbiztosabb alapja. (Élénk helyeslés.) Engem többször ért már elismerés, de ki kell jelentenem, hogy én vagyok adósa az intézetnek, mert módot és alkalmat adott nekem, hogy az intézet érdekében működjem, ezt kell nekem megköszönnöm, valamint azt a rokonszenvet is, amelylyel a kormányzótestület irántam viseltetik. S valamennyi isten meghagy testi és lelki erőmmek zavar-talan birtokában, addig nem szünök meg a társaság javára s érdekében működni. Ormódy beszéde nagy tetszést idézett elő s azt lelkesen megélték.

Felolvasásra került ezután az igazgatóságnak az 1907. évre vonatkozó üzletjelentése, melyet mai számunkban már alkalmunk volt teljes egészében közölni. A közgyűlés a jelentést, az abban foglalt összes javaslatokkal együtt, zajos tetszésnyilvánítások közt egyhangulag elfogadta.

Külön felolvastattott még a társaság hazafias és emberbaráti közszélok támogatására alkotott, ötszáz-ezer korona összegű félszázados alapjának részletes alapító levele s az alapra vonatkozó rendelkezések minden részletükben jóváhagyattak. Ez az okirat, melylyel a nagylelkű magyar társaság rendes, szintén tekintélyes adakozásain felül vagyonából nemcsak közszélokra félmilliót áldoz fel, a következő emlékedett szavakkal záródik:

„Mindezek után a társaság a félszázados alapot emelkedett érzéssel s abban a mély meggyőződésben adja át nemzeti és emberbaráti közszélok rendelkezésének, hogy ezzel működése ötvenedik évfordulójának a dicső alapítók szelleméhez méltó emléket emel.

Legyen e félszázados alap most és mindörökké újabb tanúsága a tántoríthatlan hűségnek, melylyel a társaság dicső alapítóitól megszabott nemes irányához változatlanul ragaszkodik.

Fény nevükre, áldás emlékükrrel!”

A közgyűlési határozatok meghozása és a felmentvény megadása után Simonyi-Semadam Sándor dr. országgyűlési képviselő, részvényes indítványára a közgyűlés köszönetét és halálját fejezte ki az érdemes vezetőség és a buzgó tisztikar iránt.

Ezután következett az intézet alelnökének és a választmány egy tagjának megválasztása. A választás tartama alatt felfüggesztették a közgyűlést. A szavazatok összeszámlálása után gróf Csekonics Endre újból megnyitotta a közgyűlést, kihirdette az eredményt, amely szerint a társaság alelnökévé megválasztották gróf Zichy Jánost (Éljenés.) s a választmányban megüresedett tagsági helyre gróf Nádasdy Tamást. Gróf Csekonics üdvözölte az új alelnököt, aki nyomban elfoglalta helyét az elnök mellett.

Gróf Zichy János köszönetet mondott a választásért s kijelentette, hogy tisztségét nem fogja nobile officiumnak tekinteni, hanem ki akarja venni a részt a munkából és ott akar lenni, ahol a társaság érdekében dolgozni, működni és fáradni kell.

A közgyűlés örömteljes, ünnepi hangulatban s azzal a méltó öntudattal oszlott szét, hogy az Első Magyar Általános Biztosító Társaság félszázados évforduló ünnepe valóban nagy alapítóinak fenkölt hazafiai és emberbaráti szellemében folyt le.

A társaság pénztára a részvényenkint 500 K rendes évi és 250 K évfordulói külön osztalékot (együtt részvényenkint 750 K-t) már a mai naptól fogva kifizeti.

A közgyűlés után.

A közgyűlés után délután egy órakor a gyár-biztosítási egyezményben részes Magyarországon és Ausztriában működő biztosító társaságok igazgatóinak ünnepi értekezlete volt, mely az Első Magyar Általános Biztosító és Ormódy tiszteletére ez alkalommal Budapestre, a magyar biztosító dísztermébe hivatott egybe. Bécsből, Triestből s a többi biztosítási metropolisokból örömmel sereglettek ide a biztosítási igazgatók, a biztosítási ügy legnagyobb notabilitásai, hogy kifejezzék tiszteletüket a magyar társaság, nagyrebecsülését és szeretetüket annak vezérigazgatója, szakmájuk egyik legkiválóbb kapaczi-

tása, Ormódy iránt. Ott voltak: a Trieszti általános biztosító részéről Richetti csász. tanácsos, vezértitkár, az Adriai biztosító részéről ráczalmási Pri-gyessy Adolf vezérigazgató, a Duna biztosító társaság részéről Raabe vezérigazgató, a Fonciére részéről Ribáry Mór igazgató, a Magyar-Francia részéről Szende Károly és Balabán Adolf igazgatók, a Bécsi biztosító részéről Nyitray Zsigmond vezérigazgató, a Hazai részéről Hentaller Lajos országgyűlési képviselő, igazgató, a North-britisch részéről lovag Piotrovsky, a Phönix részéről dr. Klang James, a Lipcei biztosító részéről Händrich vezértitkár, az Elemi biztosító részéről Ullmann Gusztáv igazgató, a Gyárbiztosítási kötelék képviselőjében Noske Konstantin. Eljött Oroszország legelőkelőbb biztosító intézetének, a Rossiának igazgatója, Vogt is, üdvözölni a jubiláló társaságot. Az elnöki tisztet Ribáry Mór, a Fonciére igazgatója töltötte be. Az ülési ünnepi szónoka dr. Klang volt, aki gyönyörű beszédben tolmácsolta azt az üzleti versengésen fölülemelkedő őszinte csodálatot, mely a biztosítási szakkörök Ormódy működése és ennek fényes eredménye, a Magyar Biztosító Társaság nagyszerű fejlődése iránt eltölti. Ormódy társasága és maga nevében meleg köszönetet mondott a lojalis és nagyszabású kartársi elismerésért.

Ormódy ünneplése.

Az Első Magyar Általános Biztosító-Társaság működésének első félszázadát a mai napon ugyanazon Ormódy Vilmos vezérigazgatója alatt fejezte be, ki mint fiatal tisztviselő már a társaság alapításának előmunkálataiban is résztvett s azóta szakadatlanul a társaságnak szentelt életét. A Társaság tisztikara, melynek Ormódy igazgatóvá választásáig évtizedeken át tagja volt, azóta pedig atyai barátja és pártfogója, megragadta a társasági félszázados ünnep alkalmát, hogy egyuttal Ormódy félszázados működésének évfordulóját is megünnepelje. Ez az ünneplés ma délután 3 órakor kezdődött a társasági hivatalpalota dísztermében.

A Társaság budapesti tisztviselői teljes számban jelentek meg, a 28 vidéki főigazgatók tisztviselőit pedig a vidéki vezértitkárok és titkárok, valamint egyéb vidéki főtisztviselők képviselték. Megjelent továbbá a Társaság hétezer ügynökének képviselőjében egy többtagú küldöttség, Frey Ferenc volt országgyűlési képviselő, esztergomi főigazgató vezetése alatt. Ezenkívül még számos küldöttség a magyar társasággal barátságos viszonyban levő bel- és külföldi biztosító-intézetek és egyéb testületek részéről.

Az ünneplésen díszített teremben fel volt állítva Ormódy karrarai márványból faragott mellszobra, színes márványtalapzaton. A szobor, mely magyar díszruhában ábrázolja Ormódyt, Stróbl Alajos mesterműve, melyet a tisztikar készítettett tiszteleti emlékjárandékul vezérigazgatójának.

Ormódyt egy tisztviselői küldöttség hívta meg az ünneplésre, s midőn viharos éjjelen közben megjelent, Balabán Adolf aligazgató, mint a tisztikar legmagasabb rangú tagja, igen nagy hatású beszéddel üdvözölte.

A szünni nem akaró tetszésnyilvánítások után az ünneplést vezérigazgató a szavakkal köszönte meg a tisztviselők ovációját:

Kedves barátim!

Valahányszor valamely fontosabb mozzanat fordult elő, akár társaságunk életében, akár az enyém-ben, vagy oly szerencsés voltam a tisztikarnak szeretetem és gondoskodásom valamely jelét adhatni, mindannyiszor összegyűltünk itt és elmondtuk egymásnak gondolatainkat. Minden egyes ilyen esemény szívünket egymáshoz közelebb hozta; mert meg van a kölcsönös megnyilatkozásnak azon ereje, — ha igazságon alapszik — hogy feltétlenül a megértéshez vezet.

En úgy vagyok meggyőződve, hogy a tisztikar és én teljesen megértjük egymást.

Hogy mit tartok én az Első magyar tisztikaráról, azt számtalanszor kinyilatkoztattam, de úgy hiszem, hogy szerénytelenség nélkül mondhatom, miszerint tetteikkel azt még annál is többször beigazoltam. Mai jubiláris közgyűlésünkön is elmondtam, mily faktornak tartom én Önöket társaságunk életében és nagy elégtételül szolgál, hogy ezen benső meggyőződésem az arra legilletékesebb fórum előtt felelhettem ki.

A mai nevezetes napon, midőn szeretett társaságunk fennállásának félszázados emlékét ünnepli és

vele én is, újra felém fordul szeretetük csillogó jele. Önök ünnepelnek, kitüntetnek, megörökítenek márványban, ércben. Barátságuk kimeríthetetlen szaruját öntötték ki rám, úgy hogy zavarba hoznak, miként mily szavakkal mondjam el köszönetemet. De Önök tudják, hogy én nem vagyok a nagy szavak embere. Egy hálás tekintet, egy meleg kézszorítás, egy megértő szívdobbanás az egész, mivel én jószágukat viszonzni tudom.

Nem kívánok ezuttal hivatalos dolgokról beszélni. Csak egy epizódot akarnék Önök emlékébe visszaidézni. Emlékezzenek vissza, amidőn én 10 év előtt megtartottam Önöknek üzleti programbeszédemet. Nem ígértem semmit, amit meg nem tartottam volna, dacára annak, hogy a viszonyok nem mindig kedveztek és nehéz, viszontagságos időkkel is kellett megküzdennem. Most, tíz év után fejezem ki Önöknek, ugyanazon helyen, amelyen Önökhöz a felszólítást intéztem, őszinte mély köszönetemet és legnagyobb elismerésem. Mert azon haladás, azon emelkedés és előmenetel, mely biztosítási ágazataink mindegyikében és főleg életbiztosítási üzletünkben azóta fokozatosan, évről-évre mutatkozik, oly szembe-főtől, oly fényes, hogy egy kevésbé öntudatos és bátor ember mint én, azt remélni is alig merte volna. De én bízom a körülöttem csoportosult erőben, felhasználom azokat legjobb belátásom szerint, és így közös igyekezettel soha nem lankadó munkával elérjük azon eredményt, melyre mindannyian büszkeséggel tekinthetünk.

Azt mondtam önöknek 10 év előtt: „Ne álljunk meg, mert a megállapodás egyértelmű a stagnációval, a stagnáció pedig visszaesést jelent.” Követték és elértek oda, ahol ma vagyunk. Újra azon szavakat hangoztattam és arra kérem önöket kedves barátim: „Folyton előre, becsülettel, lankadatlan munkában.” Nincs nekem egyéb mondanivalóm. Régóta ismerjük és értjük mi egymást. Nem kell önöknek semmit ígérnem. Önöktől nem várok más fogadalmat, mint azt, hogy tartsák meg részemre mindvégig bizalmukat, szeretetüket. Az Isten áldja meg önöket!

E beszéd leirhatatlan lelkesedést keltett s jó ideig tartott, míg a Társaság főigazgatóinak és ügy-nökeinek küldöttsége élén Frey Ferenc esztergomi főigazgató szintén elmondhatta beszédét, melyben Ormódyt, mint azt a biztosítási vezérférfiut kö-szöntötte, kinél nagyobb rokonszenvet és méltánylatot, a biztosítás egyik legfontosabb szervét, az ügy-nöki kar, soha senki más részéről nem tapasztalt.

Ormódy köszönő szavaiban a legmelegebb elismeréssel szölt a magyar Társaság ügynökeiről, kik az alapítástól kezdve maig a vidék leghazafiasabb értelmiségének sorából kerültek ki s oly lelkesedéssel és ügyértséssel szolgálják a biztosítás közhasznú intézményét, amint azt csak igazi magyar emberek egy igazi magyar társaság vezetése alatt tehetik.

Ezzel a Társasághoz tartozók részéről a ritka szíves, szinte családi ünneplés véget ért s következett az üdvözlő küldöttségek hosszú sora.

Elsőül ezek közt az összes Magyarországon működő biztosító társaságok képviselői tisztelegtek az ünneplést előtt. Szónokuk Ribáry Dániel, a Fonciére vezértitkára volt.

Majd az életbiztosítási vizsgáló orvosok küldöttsége jelent meg s szónoka, dr. Löw Sámuel főorvos Ormódyt, mint az orvosi tudomány tisztelőjét, az orvosok igaz megbecsülését s a magyar közegészségügyi mozgalmak egyik legnagyobb laikus tényezőjét, magas színvonalú beszéddel üdvözölte.

Azután a Pannónia magyar viszontbiztosító-intézet küldöttsége következett dr. Falk Miksa igazgató-sági tag vezetése alatt, ki fényes beszéddel méltatta Ormódyt, a magyar viszontbiztosítási intézmény körül szerzett nagy érdemeit.

A Magyar-Francia Biztosító Társaság küldöttsége élén Fuchs Lajos igazgató Ormódyt, mint a társaságnak is elnökét ünneplte.

A mindkét Bécsi biztosító társaság küldöttségét Nyitray Zsigmond vezérigazgató vezette s ő mondta az üdvözlő beszédet.

A Nemzeti balesetbiztosító intézet küldöttségének László Zsigmond miniszteri tanácsos, igazgató volt a szónoka.

A Hazai biztosító-társaság küldöttségének szónoka pedig gróf Benyovszky Sándor, a társaságnak érdemdus elnöke, mint a Hazai-nak is regenerátorát s az egész magyar biztosítási ügy vezéralakját ünneplte Ormódyban.

Üdvözlő küldöttséggel képviseltették magukat az ünneplésen még ezeken kívül az „Anker”, a „Gresham” életbiztosító intézetek, a Folyamszállít-mány-biztosítók Budapesten ülésező értekezlete.

Az összes küldöttségek után végül a magyar

biztosító-társaság hivataloslag jelentek meg az ünneplést vezérigazgató, az ő jószágos uruk előtt s nevéikben Pelner Ferencz intézett hozzá talpraesett üdvözlő beszédet.

Ezzel véget is ért a meleg, családi ünneplés, melyen a testületek képviselőin kívül nagyszámu és előkelő ünneplő közönség gyűlt egybe.

A gyárbiztosítási egyezményben részes biztosító-társaságok igazgatói a délután egy órakor történt üdvözlésük után az ünneplést Ormódy Vilmosnak két művészi értékű emléktárgyat nyújtottak át, nagyrabecsülsük és szeretetük jeléül. Az egyik egy bronzlap, tele díszes faragással, a másik egy ezüst szobormű.

A társasághoz a jubileum alkalmával özönével küldik az üdvözlő táviratokat, leveleket, melyeknek száma a százat is túlhaladja. Köztük olyanok is kívánnak szerencsét a jövőre és gratulálnak a jelenére, mint Wekerle Sándor miniszterelnök, a Bécsben időző Láncoz László stb. Báró Eötvös Lőránt a magyar írók segélyegylete nevében meleg sorokkal fordult a társasághoz.

Este Ormódy a társaság kormányzó-testületét vendégül látta házában.

A Magyar biztosító-társaság tisztviselői az ünneplés maradandó emlékjeléül Ormódy domborművet arcképét is elkészítették Stróbl Alajos mesterrel s a remekül sikerült szobrászati képet bronz-plaketté sokszorosították. Szombaton, a hó 14-én este a tisztviselők az ünneplés befejezéséül Ormódy tiszteletére a Kontinental-szállóban diszlakomát rendeznek.

* * *

Ez a mai lélekemelő innepség története rövid kivonatban. A mai nap sokáig emlékezetes marad mindazok lelkében, akik egy vagy más tekintetben hozzáfűződnek a magyar gazdasági élet ünnepeit illő büszkeségéhez, az Első Magyar Általános Biztosító Társasághoz. A társaság emlékeztetése tette ezt a napot, úgy, hogy ez az ünnep sokáig emlékezetes marad. A társaság és az illusztris jubiláns, Ormódy vezérigazgató ünneplésében egyik voltak a pénzvilág és a társadalom, úgy, hogy kevés ilyen nagyszabású, díszes jubileumra emlékeztethetünk vissza. És méltán. Mindazok, akiknek alkalmuk van azt a csendes, zajtalan tevénységet figyelemmel kíséreni, melylyel az ünneplést vezérigazgató oly magas fokra emelte ezt az intézetet, azzal a meggyőződéssel távozhattak erről az innepségről, hogy mindazzal, mi ott történt, nem hálálhatták meg eléggé Ormódyt. Vilmosnak mindazt, amelyet minden tekintetben napról-napra szemlélhettünk mint az ő munkáját, az ő alkotását.

Vidéki intézetek és a faüzlet.

Nemcsak a főváros nagy intézetei, hanem újabban a vidéki pénzügyintézetek is érdekeltséget vállalnak egy vagy más formában faüzletknél. Így a Dévai Hitelbank r.-t., mint kültag komanditálta százezer korona betéttel a Pol-lák, Bach és Társa dévai fakeskedelmi cégét. Nevezett cég a napokban alakult meg, mint betéti társaság, erdők kihasználására, kitermelésére és értékesítésére. A betéti-társaság öt évre alakult meg. — A másik vidéki intézet, mely faüzletnél részese-dést vállal, a tavaly alakult Forgalmi Bank r.-t. (Debreczen). Ez a bank belépett még a múlt év szeptemberben Élesdi Erdőipar, Csanak Jenő és Társa (Nagyvárad) közkereseti társaság tagjai sorába. Az említett társaság tárgya: Erdőki-használat és a fa értékesítése. A bankot a társaságnál Ungár Jenő vezérigazgató képviseli.

Mediórendezés az értéktözsden. A mai prolon-gációnál a következő díjtételeket fizették: Magyar hitelrészvényért —.90—1.90 K, magyar leszámítoló-bank részvényért —.35—0.85 K, magyar jelzálog-bank részvényért —.15—0.85 K, hazai bank rész-vényért —.30—0.50 K, rimamurányi vasnű rész-vényért —.80—1.40 K, közuti vaspály részvényért 1.—1.50 K, városi villamos vasut részvényért —.30—0.60 K.

A Rimamurányi Vasnű r.-t. bányát vásárol. Az Osztrák-Magyar Államvasutak Ausztriában folyó ál-lamosítási tárgyalásai során felvetődött az a kérdés, mi történik a társaság Magyarországon fekvő akti-vumaival. A társaság ugyanis — amint híre jár — a vasuti vonalak államosítása után ki fogja mondani a likvidációt s így érthető, hogy jó áron sze-

retné rászózni vasérc- és kőszénbányáit, vasművét és hutáit, valamint gépgyárát és kiterjedt uradalmait, szóval összes ingatlanait, melyeknek legtöbbjét (már mint a bányákat) teljesen kihasználta. Most az hallatszik, a társaság megint nagyon öröködik azon, hogy vevőt találjon, mi nem minden vállalatára nézve lesz könnyű dolog, mert az új vevőnek előbb az elhanyagolt gazdálkodás nyomait kell eltüntetni, nagy befektetések árán, hogy jövedelmezővé tegye az üzleti adminisztráció körüli mulasztásokat. Híre jár, hogy a Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű r.-t., mely mióta a Kaláni Bánya r.-t.-ot megszerelte és az Unió Vasbányájánál is érdekeltéget vállalt s így valószínű, ha nem is amerikai mértű, de ugyanolyan szellemű trösztté vált, akarja a resiczai és aninai vasérc- és szénbányákat is megkaparintani. A részvényesek már amúgy is rossz szemmel nézik a Rimamurányi expanzív fejlődését és bizonyára — ha ez a jó üzlet sikerül — nem nagy örömeik lesz a kihasznált és elhanyagolt bányákból.

Bajor kiviteli cégek egyesülése. A bajor kiviteli cégek — jelentik lapunknak — olyan egyesületet akarnak alapítani, amilyen Berlinben és Hamburgban már évek óta fennáll. Az egyesületnek célja a tagok közös érdekeit előmozdítani és más érdekképviselőkkel és a hatóságokkal szemben képviselni, a nagy-közönséget a kivitel jelentősége felől tájékoztatni, a szokványok megállapításánál közreműködni és vitás ügyeket békés uton elintézni. Megalakulás után az egyesület nyomban érintkezésbe lépne a berlini és hamburgi egyesületekkel. Az egyesület megalapításának előkészítését néhány előkelő bajor kiviteli cég vette a kezébe.

A tőzsde közgyűlése. E hó 21-én délután 4 órakor tartja — amint ismeretes — a Budapesti Áru- és Értéktőzsde az értéktőzsdei teremben idej rendes közgyűlést. A napirenden szerepel: 1. A tőzsdetanács jelentése a lefolyt évről és az építés befejezéséről. 2. A tőzsdetanács indítványa a tőzsdei választott bíróság eljárásai szabályai 7—12. és 19. §-ainak módosítása iránt. 3. Négy tőzsdetanácsos megválasztása. A tárgysorozatok pontjai közül természetesen a tanácsosi választások érdeklik legfőként a tőzsde tagokat. Több név került az egész hét folyamán forgalomba, mint olyanoké, akiket a tanácsosi állásra megválasztani akarnak. Így a gabonátőzsdéről Guttmann Sándort, Hegyei Lászlót, Kubiesz Gusztávot, Politzert Sándort és Widder Mórt portálták. Természetesen az értéktőzsdének is megvannak a maga jelöltjei s itt Földiák Vilmos (a Központi Takarékpénztár igazgatója) nevét emlegették a héten, mint komoly jelöltet, azonkívül Fodor Istvánét (az Egyesült Villamosági r.-t. igazgatója). Még néhány név került kombinációba s természetesen önelöltekben sincs hiány. A kijelölt bizottság egyébként ma tartja ülését, amelyen bizonyára felülről is kapnak majd direktívát a jelölésre.

Burgonyatermelés a felvidéken. A felvidéken a burgonyatermelés az elsődendő néptáplálék és igen fontos a szeszgyári üzemnél is. Az utóbbi időkben azonban a felvidéki burgonya nagyon elfajzott, úgy hogy táplálkozásra élvezhetetlen. A földművelésügyi miniszter most Berts Ottó szaktanárt bízta meg a felvidéki burgonyatermelésre vonatkozó szaktanácsadói tiszttel.

Az amerikai ipari válság. Néhanapján ismét hoz a kábel olyan híreket, melyek nemcsak a konjunktúra világraszóló megcsappanásáról, hanem egyenes válságserű jelenségekről tanuskodnak. Sok gyárnak nincs megrendelése s ennek következtében a gyárak nem tudják foglalkoztatni a munkásokat s kénytelenek beszüntetni az üzemet. Ujabb az American Cap and Foundry Co. szüntette be tizenöt ipartelepén az üzemet s harmincezer munkást elbocsátott. Amerikában a munkanélküliek száma napról-napra szaporodik. Különböző vasúttársaságok az üzemi költségek csökkentése céljából félmillió vasuti munkást bocsátottak el, amint nemrégiben megirtuk.

Czukraszíparosok küldöttsége Sterényinél. Az ország minden részéből egybegyűlt czukraszíparosok országos kongresszust tartottak Budapesten, amelyen alapos tanácskozás tárgyává tették a czukraszés mézszőlő iparosok helyzetét. A kongresszuson elhatározták, hogy sereleiket és kívánságait megokolt memorandumban most készült el. A budapesti székesfővárosi czukraszók és mézszőlő iparosok küldöttsége e hó 20-án, pénteken fog tisztelegni Gelléri Mór kir. tanácsos, a czukrasz-iptartó

iparhatósági biztosának vezetésével Sterényi József kereskedelmi államtitkárnál, hogy átadják a czukrasz-kongresszus memorandumát.

Kinevezések a Magyar Általános Tp.-nál. A Magyar Általános Takarékpénztár r.-t. igazgatósága tegnapi ülésén dr. Horváth Lipót és Halász Manó helyettes-igazgatókat igazgatókká, Weil Miklóst, a váltóüzlet főnökét és Verebélyi Artur főpénztárnokot cégvezetőkké nevezte ki.

Szőlőgazdasági kurzusok a néptanítók részére. A földművelésügyi miniszter az év folyamán szőlőgazdasági kurzusokat rendez a néptanítók részére a bihardiószei, tapolcai, tarzali, ménési és nagyenyedi vinezellériskolákon. A kurzusok négy hétig tartanak s céljuk, hogy azon vidékek néptanítói, ahol a szőlőművelés kiváló fontossággal bír, az elpusztult szőlők felújításának modern ismereteit elsajátíthassák. A kurzusokra való felvételért csak azon tanítók folyamodhatnak, akiknek vidékén a népek főkereseti forrása a szőlőművelés.

A szerb kereskedelmi szerződés aláírása. A szerb kereskedelmi szerződést ma délután írták alá Magyarország-Ausztria és Szerbia képviselői a bécsi külügyminiszteri palotában. A szerződés aláírásánál ezuttal egy államjogi újítás fog életbelépni, mert a Magyarország és Ausztria részéről megkötött kereskedelmi szerződést ezuttal először fogják a külügyminiszteren kívül külön a magyar és az osztrák kormány képviselőiben aláírni. Ez megfelel a kiegyezés lényegének, mely szerint a kereskedelmi, vám-, hajózási és konzuli szerződéseket a jövőben a kormányok képviselői is aláírják. A magyar kormány nevében Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter fogja a szerződést aláírni.

A mezőgazdasági helyzet. Az ország legtöbb vidékén enyhe időjárás van, a tavaszi szántás és vetési munkálatok megindultak, az őszi vetések is szépen fejlődnek. A délvidekeken a tartós esőzés akadályozza a tavaszi munkálatok végzését, homokos vidékeken azonban már a vetéseket megkezdték.

Az új ipartörvényről. Az új ipartörvénytervezet megvitatása végett tegnap a Józsefvárosi Kaszinóban értekezletet tartottak, melyen a kereskedők és iparosok vettek nagy számban részt. Az értekezleten dr. Nagy Dezső hívta fel a polgárság figyelmét a javaslat speciális jelentőségére s konstátálta, hogy nagy és jelentős iparunk csak úgy lehet, hogyha meglesz a vámvonal és az önálló nemzeti bank.

Gazdasági tudósítók. A földművelésügyi miniszter Heves vármegye egri járására Eisenmann Domokos demjéni lakost, Kisküküllő vármegye erzsébetvárosi járására Horváth Márton somogynevei lakost, Nagyküküllő vármegye nagysinkai járására Schuster Mihály Ágoston gredélyi lakost, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye Kiskunhalas r. t. város határára Babó János kiskunhalasi lakost, Szeben vármegye nagyszebeni járására Lösch Vilmos veresmartoni lakost, Torontál vármegye párdányi járására Szántó József csebzai lakost és Zólyom vármegye zólyomi járására Keleti Ignác tótpelsőcezi lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bízta meg.

Gyáriparosok tanácskozása. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének igazgatósága dr. Chorin Ferencz főrendiházi tag elnöklele alatt tegnap ülést tartott, amelyen a napirend előtt Chorin elnök meleg szavakkal üdvözölte a szövetséghez újabb csatlakozott gyárcsoportokat s azoknak az igazgatóságba beválasztott kiváló képviselőit. Az új igazgatósági tagok nevében Jellinek Henrik udvari tanácsos köszönte meg a megválasztást s fejezte ki örömet a felett, hogy a szövetség elismert közhasznú működésében az új igazgatósági tagok is teljes erővel résztvevőnek. A napirend során Hatvany-Deutsch Sándor alelnök, Jellinek Henrik és Hegedüs Lőrincz igazgatósági tagok részletesen előadták Wekerle Sándor miniszterelnök, pénzügyminiszternél az adóreform tekintetében tett előterjesztéseik fontosabb eredményeit. Wolfner Tivadar, Elek Pál és Surányi Béla igazgatósági tagok felszólalása alapján az igazgatóság megnyugvását fejezte ki a felett, hogy a szövetségnek az összes kereső osztályok érdekében tett indítványai közül a miniszterelnök többet elfogadott s az adóreform részleteit ekként módosítani hajlandó s bizalommal vették tudomásul a miniszterelnöknek abbéli kijelentéseit, hogy a végrehajtás során az ipari és kereskedelmi érdekek méltányos kiméltését szem előtt tartja. Leipziger Vilmos és Tolnay Lajos igazgatósági tagok hozzászólására kimondotta az igazgatóság, hogy a Budapesti Kereskedelmi Kamara elnökével, Lánzy Leóval s a többi ipari és kereskedelmi érdekképviseléssel továbbra is együttesen jár el s a kereseti adó kulcsának tulságos magasságáról igyekszik meggyőzni a kormányt és a törvényhozást. A pénzügyminiszter által alakított szeszadó-szaktanácsba a szövetség rendes tagul Linzer Imrét, póttagul id. Müller Pált

(a Gschwindt-szeszgyár igazgatósági tagját) kérte fel. Két gyár állami segély iránti kérvényét tárgyalta ezután behatóan az igazgatóság Elek Pál, Thaly Zsigmond és Weisz Fülöp igazgatósági tagok véleménye alapján. Miután az állami munkásbiztosító hivatal a gyáriparra nézve oly nagy fontosságú veszélyességi táblázatokat dolgozott ki, hogy a táblázatokkal a szövetség tagjai bővebben foglalkozhassanak, Weisz Manfréd és Helvey Tivadar indítványára az igazgatóság feltétlenül szükségesnek mondotta ki, hogy az igazgatóság az állami munkásbiztosító hivattól a hétfőre kitűzött értekezlet elhalasztását kéri s a szövetségben levő szakszervezeteket szombatra közös értekezletre hívja össze. Az igazgatóság végül a nagyválasztmány legközelebbi üléséül április 9-ikét tűzte ki, amikor is az évi jelentés és a munkásbiztosító törvény tekintetében eddig gyűjtött tapasztalatok kerülnek tárgyalásra.

Hajózás. A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság közhírré teszi, hogy a személyszállítással összekötött menetrendszerű teherjáratait a Tiszán a már közzétett menetrend szerint úgy indítja meg, hogy az első menet Szolnokról Csongrádra e hó 16-án és Csongrádról Szolnokra e hó 17-én lesz. Továbbá közli az igazgatóság, hogy a kombinált hajózási és vasúti forgalomban 1904. augusztus 1-től érvényes I—III. és 1904. október 1-től érvényes IV. számú kivételes díjszabások ez évi június 30-án hatályon kívül lépnek. Ez időpont után előreláthatólag új díjszabások fognak életbe lépni.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Hosszu idő óta ma végre nagy forgalom volt a gabonátőzsdén készbuzában. Elkelt 50 ezer méter-mázsza buza csökkenő irányzatban, kezdetben változatlan, vége felé 50 kilónként 10 fillérrel olcsóbb áron. A kínálat folyton nagyobbodván, malmaink könnyedén vásárolhattak és megapadt készleteiket kiegészíthették. A határidőpiac — látva a készáru-piaczon a sürgős kínálatot — az eddigi szilárd irányzatát csakhamar megváltoztatta és az áprilisi buza kurzusát a tegnapi záráltohoz képest 20 fillérrel csökkentette. Áprilisi rozs 10 fillérrel, májusi tengeri 8 fillérrel leté olcsóbb, a többi terminusok alig változtak.

Eladatott!

Buza. Tiszavidéki. 100 mm. 77 kg. 24.40 korona, 4600 mm. 76.4 kg. 24.30 korona.
Fehérmegyei. 150 mm. 77.5 kg. 24.30 korona, 1080 mm. 77.5 kg. 24.45 korona, 600 mm. 77 kg. 24.50 korona, 100 mm. 77 kg. 24.30 korona, 400 mm. 67 kg. 24.45 korona.
Pestvidéki. 100 mm. 77.5 kg. 24.30 korona, 200 mm. 75.5 kg. 24.— korona, 300 mm. 76.5 kg. 24.— korona.
Bácskai. 2600 mm. 79 kg. 25.— korona 1920 mm. 75.8 kg. 24.25 korona.
Felsőmagyarországi. 800 mm. 76 kg. 24.— korona, 100 mm. 21 korona kpf. par.
Zab. 100 mm. 16.25 kpf.
Az árak 100 kilogr.-kint koronákban értendők.

A határidőpiaczon kintetett:

Délolt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza 1908. áprilisa 12.09, 12.10, 11.95,
Buza 1908. októberre 9.92, 9.84,
Rozs 1908. áprilisa 10.75, 10.70,
Rozs 1908. októberre 8.78, 8.79,
Zab 1908. áprilisa 7.88, 7.89,
Tengeri 1908. májusra 6.75, 6.77, 6.71.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

áprilisi buza	11.96	11.97
októberi buza	9.87	9.88
áprilisi rozs	10.68	10.69
októberi rozs	8.70	8.71
áprilisi zab	7.88	7.89
májusi tengeri	6.73	6.74

Délutáni forgalom.

Délután nagyon lanya külföldi jegyzésekre az irányzat bágyadt maradt.

4 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza 1908. áprilisa	—	—	11.92	11.93
Buza új októberi	—	—	9.85	9.86
Rozs 1908. áprilisa	—	—	10.64	10.65
Rozs új októberi	—	—	8.68	8.67
Zab 1908. áprilisa	—	—	7.86	7.87
Tengeri 1908. májusra	—	—	6.72	6.73

Budapesti gabonaforgalom.

1908. márczius 11-től márczius 12-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	1449	500
Rozs	—	—
Arpa	2963	—
Zab	2707	—
Tengeri	15554	7000
Liszt	—	8166
Korpa	100	2249

Értéktőzsde.

Napok óta lanyhuló irányzat mellett folyik az üzlet a tőzsdén s ez a mai nap sem tartozik a kivételek közé. Nagy üzletlenség uralkodik s a külföldi tőzsdéjelentések sem olyanok, hogy azok hatása alatt némi forgalom indulna. Egyedül az Osztrák hitelrészvényekben volt némi forgalom bécsi arbitrage vételekre, minek következtében az Osztrák hitelrészvények a déli tőzsdén 643.50 koronáig emelkedtek, utóbb azonban zárlat felé ismét visszahozták egy koronával. A vezető értékek a tegnapi zárlathoz képest alig változtak. A járadékpiac is teljesen üzletlenség és az árak folytonosan visszaesnek, bár a pénzpiac kedvező helyzete azok magasabb árfolyamát teszi indokoltá. A helyi piacpon csak elvétve fordul elő egy-két kötés. Érdeklődés mutatkozott a Kőszénbánya és Téglagyár, a Salgótarjáni és a Városi villamos vasut részvényei iránt.

Ami a részleteket illeti, az előtőzsde ösztönzés híján üzletlenség mellett folyt le, a forgalomba került értékek árfolyamai kedvezetlen hangulat mellett alig változtak. Zárlat felé azonban üzletlenség állott be és ennek következtében az árfolyamok lemorzsolódtak. A déli tőzsde bécsi arbitrage vásárlásokra szilárdan indult, az üzlet folyamán azonban üzletlenség folytán elgyengült és az értékek árfolyamai mérsékelten hanyatlottak. A forgalom szűk keretben mozgott. Az utótőzsdén ugyiszólván semmi üzlet sem volt.

Előtőzsde.

Előtőzsde üzletlenség.

Kötettek: Osztrák hitelrészvény 643.—642.—, Magyar hitelrészvény 772.—771.—, Osztrák-magyar államvasut 672.25.—671.50., Rimamurányi vasut 540.—, Jelzalogbank 426.—425.25., Salgótarjáni kőszénbánya 574.—.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde gyengült.

Kötettek: Osztrák hitelrészvény 643.50—642.75, Magyar hitelrészvény 772.50—771.50, Osztrák-magyar államvasut 672.25.—671.50, Rimamurányi vasut 539.25—540.—, Magyar leszámítoló bank 480.—479.25, Jelzalogbank 424.75—425.75, Városi villamos vasut 274.—, Magyar koronajáradék 94.55—94.02¹/₂, Hazai bank 280.50—281., Drasche-féle kőszénb. és téglagyár 482.—483.—, Salgótarjáni kőszénbánya r-t. 574.—575.—

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért hólnapra 4—5 K, 8 napra 8—10.— K, 1908. márczius hó végére 20—22 K.

Utótőzsde.

Az utótőzsdén egyedül az Osztrák hitelrészvényekben volt kötés 642.50. K árfolyamon

BECSI GABONATŐZSDE.

Bécs, márczius 13. (Az Egyetértés távirata.) A mai piacon semmiféle vállalkozási kedv nem jelentkezett, ami már a tőzsde nagyvagyó látogatottságában is kifejezésre talált. Az üzletlenség igen nagy, de az árak egyáltalán nem változtak, mert az eladók nem voltak hajlandók ármérséklésre.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 12.55—13.— korona, mosoni és győri 11.70—12.05 korona, tótfelvidéki 11.70—12.20 kor., délviasuti 11.65—11.95 korona, marchfeldi 11.65—12.05.

Uj-rozs: tótfelvidéki 11.—11.25 korona, csepeli 11.—11.20 kor., pestmegyei 11.05—11.20, korona különféle magyar 10.95—11.15 kor., osztrák 10.85—11.15 korona.

Arpa: morvaországi 8.80 9.20 kor., marchfeldi — kor., bécsvidéki 8.—8.70 kor., tótfelvidéki 7.—9.15 kor., csepeli 7.25 7.70, győri — kor., déli vasuti — kor., tiszavidéki 6.50—7.— korona.

Magyar tengeri: régi 7.25—7.45, uj — korona, cinquantin 8.10—8.50, uj — korona.

Magyar zab: selejtes — kor., közepes 8.25—8.50 korona, elsőrendű 8.50—8.75 kor., válogatott 8.75—9.— korona

BECSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, márczius 13. Kedvetlen hangulat mellett folyt le az értéktőzsde s csak egyes értékek — így a vasértékek — tüntek ki határozott szilárdságukkal. Prágai vasmű-részvények is emelkedtek. Alpesi bányarészvények kezdetben elért emelkedésüket realizációk folytán elvesztették. Gőzhajózási részvények iránt is érdeklődtek, míg a többi értékek kedvezetlenek voltak. A piac összirányzata gyenge volt. Hitel- és államvasuti részvények újból hanyatlottak. A déli tőzsdén hitelrészvények helyi vásárlások folytán javultak. Később az irányzat általánosan gyengült, miután Berlin lanyhább irányzatot jelentett. A zárlat nyugodt volt.

11 órákor zárulnak:

Osztrák hitel. 642.58, Magyar hitel. 772.—, Länderbank —, Allamvasut 672.25 —, Elbavölgyi vasut —, Déli vasut 149.—, Alpesi bányarészvény 660.50, Rimamurányi 540.—, Májusi járadék 97.90, Magyar koronajár. 94.—, Orosz érték —, Török sorsjegy 187.75, Német márka 117.62.

1 órákor jegyeztek:

Osztrák hitel 643.50, Magyar hitel 772.—, Länderbank 423.50, Unio-bank 557.—, Allamvasut 672.25, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 149.—, Gőzhajó 1040.—, Alpesi bányarészvény 660.25, Májusi járadék 97.90, Magyar koronajáradék 94.—, Török sorsjegy 188.—, Német márka 117.62, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 540.—, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum —.

Bécs, márczius 13. (Osztrák értékek zárlata.)

4.2 százalékos papír-járadék 97.80, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.64, 1860-as sorsjegy 150.65, Osztrák hitelsorsjegy 452.—, Angol osztrák bankrészvény 305.—, Bécsi Bankverein 537.60, Osztrák-magyar bank 1718.—, Déli vasut 148.30, Dunagőzhajózási társaság 1040.—, Dohány részvény 409.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.36, Német bankváltók 117.63, Osztrák Lloyd 423.—, 4.2 százal. ezüst járadék 97.80 97.50, Osztrák koronajáradék 97.80, 1864-es sorsjegy 262.25, Osztrák hitelintézeti részvény 642.75, Union-Bank 555.50, Osztrák Länderbank 421.75, Osztrák-magyar államvasut 671.50, Elbavölgyi vasut 424.50, Alpesi részvény 659.—, 20 frankos 19.11, Londoni váltóár 240.72 Lipótkohó 473.—, Töröksorsjegy 187.50 Gyengült.

Bécs, márczius 13. (Magyar értékek zárlata.)

4 százalékos arany-járadék 112.05. Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 149.50, Magyar hitelbank részvény 768.50, Magyar leszámítoló és váltó részvény 488.—, Rimamurányi 538.50, Magyar czukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 423.—, Magyar koronajáradék 94.—, 4 százalékos magyar földterem. kötv. 94.10, Magyar nyer.-k. sorsjegy 191.—, Kassa-Oderbergi vasut részvény —, Magyar jelzalogbank 423.—, Magyar keresk. bank —.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, márczius 13. (Tőzsdéi jelentés.) A New-Yorkból érkezett kedvezőbb jelentések az elkedvetlenedést, amely a tegnapi utótőzsde folytatásaképpen ma megnyitáskor is lábrakapott és a tőzsde-örvénybizottság tőzsdéellenes határozataiban gyökerezett, nem enyhítették, miután a külföldi vaspiazzokról érkezett kedvezőtlen jelentések nem engedték érvényesülni a vállalkozási kedvet, úgy, hogy a forgalom ismét igen szűk korlátok között maradt. Az árfolyamok csökkentek, a változások azonban igen jelentéktelenek voltak. Amerikai értékek realizálásokra gyengülő hajlamuk. A többi vasutértékek közül, amelyek általában el voltak hanyagolva, a Prinz Heinrich-vasut részvényei, valamint az Orient-vasutak részvényei eladások folytán nyomottak. Járadékok közül oroszok és japánok meglehetősen javultak, míg a 3 százalékos birodalmi kölcson ismét

esett. Zárlat teljes csend mellett engedő. A készpénz-piacz ipari értékei kivétel nélkül alacsonyabbak voltak. Magánleszámitolási kamatláb 4% százalékos, napi-pénz 4 százalékos

Zárlatok jegyeztetik: 4.2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék —, osztrák hitelrészvény 202.10, Déli vasut 26.50, orosz bankjegyek 213.80, 4 százalékos uj orosz kölcson 73.60, Disconto Commandit 175.25, Dinamit-truszt 158.—, Harpeni 193.25, Unifikált török járadék 95.—, 4.2 százalékos ezüst-járadék 97.75, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.30, Magyar koronajáradék —, Osztrák-magyar államvasut 143.50, Bécsi váltóár 84.90, Olasz járadék —, Alt. villamossági Edison 198.75, Gelsenkircheni 183.—, Laurakohó 209.10 Üzletlenség.

Frankfurt, (Zárlat.) márczius 13. 4.2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.10, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.20, Osztrák hitelintézeti részvény 292.25, Osztrák-magyar államvasut 143.35, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.50, Bécsi Bankverein 136.—, Villamos részvény 147.50, 3 százalékos magyar aranykölcson 77.80, 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.95, Osztrák koronajáradék 97.70, Magyar koronajáradék 93.75, Osztrák-magyar bank 122.80, Déli vasut részvény 26.60, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 849.65, Párisi váltóár 812.50, Union bankrészvény 139.90, Alpesi bányarészvény —. Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat) márczius 13. 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.20, 1860. sorsjegy 152.50, Déli vasut 26.60, 4 százalékos Aranyjáradék 98.90, Osztrák hitelrészvény 202.20, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 103.30, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 94.30 Nyugodt.

London, márczius 13. Angol consol 87¹/₁₆.

Páris, márcz. 13. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 97.62, Osztr. aranyjáradék 100.10, Magyar aranyjáradék 94.70, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 488.—, 4 százalékos Olasz járadék 102.82, Déli vasut elsőbbségi kötv. 315.—, 5 százalékos marokkói járadék 507.—, 4 százalékos 1890. Román kölcson 94.40, 4 százalékos Kons. amort. román járadék —, 4 százalékos Amort. román járadék 1905.—, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 96.40, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 507.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. 446.—, 4 százalékos spanyol járadék 94.35, 4 százalékos unifikált török jár. 96.37, Török sorsjegy 180.—, Török dohányrészvény 436.—, Osztrák föld-hitelintézet —, Osztr. Länderbank 465.—, Magyar jelzalogbank —, Banque de Paris 14.56, Banque Ottomane 719.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 156.—, Meridional vasut 645, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár —, Rio Tinto 15.37, Sucrerie d'Egypte —, Tula —, Thomson Houston —, Urikányi kölcson 147, Chartered 18.25, De Beers 295.50, East Rand 78.25, Jagersfontein —, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 43.50, Váltó Amsterdamba (rövid) 207.87, Váltó német piaczokra (rövid) 123.—, Váltó Bécsre (rövid) 104.50, Váltó Belgiumra (rövid) 1/8, Olasz aranyváltó (rövid) 1/8, Váltó Svájcra (rövid) 1/8, Csek Londonra 251.85, Magánkamatláb 2³/₈ s. Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Vásárcsarnok.

1908. márczius 13-án.

A huspiazcon az üzletmenet csendes, bárnyokból csak a kisebb, 7—8 kg.-os kizsigerelt példányok keresettek. Leszurt borju és sertés valamivel jobb jegyzés mellett kelt el. Füstölt áru iránt nincs különös érdeklődés. Vaj iránt a kereslet állandóan élénk, úgy, hogy jó minőségű teavajért, nemkülönben friss falusi (köptült) vajért jó árakat biztosíthatunk a beküldőknek. Hagyma lanyhább. A burgonyakereslet csendes. Kifliburgonyában az érdeklődés minimális. Korai zöldség és főzelékfélék iránt napról-napra élénkebb a kereslet. Tojásüzletünk a külföldi piaczok nagymérvű lanyhasága s ennek folytán az export hiánya miatt szűk keretekben mozog, a közeli napokban árhanlyatlás valószínű.

Mai árak:

Husnemtek: Helybeli marhahus hátulja 120—144 K, eleje 100—116 K, vidéki borju, bórben hosszan mérve sulylevonás nélkül 88—112 K, helybeli borjuhus 124—136 K, sertésus szalon-

Edig kin volt!

A Sebők-féle szabályozható

„Chic“ nyakkendő

Sebők Gyula divatruháza és kalap gyári raktára

ma már mindenki ismeri és kedveli. Elegáns, czélszerű, izléses és olcsó, Nagy vásztekban szebb-nél szebb mintában kapható a feltalálónál. Budapest, VI., Teréz-körut 48. Tessék képes áriezvéket kérni.

Most elvezet.

11.93
9.86
10.65
8.67
7.87
6.73

nával 126-128 K, lehuzott sertés 130-132 K, szalonna friss 124-128 K, szalonna sózott 112-116 K, szalonna füstölt 134-136 K, olvasztani való 124-128 K, hárj 136-140 K, sertészsír 140-144 K, mind métermázsánként. Füstölt hús (vidéki) kg.-ja 120-160 K, hazai sonka 1.80-2.- K, szalámi magyar 3.20-3.40 K, nyári szalámi 1.40-1.60 K.

Vad: Oz - - - - - K, szarvas - - - - - K, dämvad - - - - - vaddisznó 1.10-1.20 K kg.-ként egészen, nyul nagy - - - - - K, nyul süldő - - - - - K, fogoly - - - - - K, fácán - - - - - K, szalonka - - - - - K, darabonként. Fenyvesmadár kötegye 1.-1.20.

Baromfielék: Elő rántani való csirke 2.40-2.80 K, sütni való 3.20-3.60 K, kacsza sovány 4.-5.- K, kacsza hizott 7.-8.- K, liba fiatal - - - - - K, lud hizott 12.-16.- K, tyuk 4.60-5.- K, pulyka 0.-0.- K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.50-1.70 K, hizott rucza 1.60-1.80 K, hizott pulyka 1.20-1.80 K, levestyuk 1.40-1.60 K kg.-ként, Pulárd 2.-2.20 darabonként.

Tejtermékek: Tevaj (centrifugált) l. 2.80-3.- K, II. 2.40-2.60 K, főzővaj (köpült) 1.80-2.- K, tehénturó 30-40 K, kilogr.-ként. Valódi erdélyi juhturót és munkásturót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldsejtelek: Burgonya (vagonáru) sárga 5.60-6.- K, rózsza 5.80-6.- K, fehér 4.20-5.- K, kifli 8.-10.- K, sárgarépa 7.-8.- K, petrcselvem 13.-16.- K, vöröshagyma makói 12.-13.- K, közönséges hazai 6.-8.- K, fokhagyma 36.-40.- K, káposzta 3.-3.50 K 100 kg.-ként.

Gyümölcsfélék: Szőlő 1.80-2.40 fillér kg.-ként. Alma válogatott elsőrendű áru (aranyarpen, ranett, Jonathán, Törökbalint, batulstb.) 60-1.- fill., másodrendű 40-50 K., harmadrendű apró áru 30-40 K. Körte elsőrendű 1.-2.- K, másodrendű 80-1.20 K., dió 1.40-60 K., II. 20-40 K., 100 kg.-ként.

Tojás: bácskai 68-69 K, erdélyi apróbb áru - - - - - K, meszes - - - - - K eredeti lánként (1440 drb)

Sertéskereskedelmi csarnok. Budapest-Kőbánya.

Budapest, márczius 13-án. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) fillér. Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő súlyban) fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 126-128 fillér. Fiatal közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban) 126-128 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr.-ig) 128-130 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül súlyban) fillérig, közép (páronként 240-260 kilogramm súlyban) fillérig.

Sertésleltétel: 1908. évi márczius 11. napján volt készlet 24507 drb., 1908 márczius 12. én felhajtott 443 darab, 1908 márczius 12. napján elszállított 235 darab, 1908 márczius 13. napjára maradt készletben 24715 drb. A hizott sertésleltét irányzata: szilárd.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, márcz. 13. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 631 darab sertés, - darab süldő, - darab malacz. Pótfelhajtás - drb sertés, - drb süldő, - malacz. Mai napi felhajtás 960 darab sertés, 53 darab süldő, 1 darab malacz, összesen 1591 darab sertés, 53 darab süldő, 1 darab malacz. Eladatott 1132 darab sertés, 53 darab süldő, 1 darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 459 drb sertés, - darab süldő, - drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsúlyban 94-102 fillér, ételsúlylevonással 118-122 fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig 86-94 fillér, ételsúlylevonással fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig fillér, ételsúlylevonással 128-136 fillérig, könnyű 220 kg.-ig - 64 fillér, ételsúlylevonással 126-136 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül - - - - - könnyű 140-300 kgr.-ig - 128 fillérig, ételsúlylevonással - - - - - fillérig. Beltölti süldő - - 80 fillérig, horvát süldő 102-112 fillér. Malacz - 102 fillérig. (Árak minden levetés nélkül kilogrammonként, ételsúlyban értendők.) A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Felelős szerkesztő: PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND

Kivonat a hivatalos lapból.

Márczius 13.

Kinevezések. A vallás és közoktatásügyi miniszter Mócsy Antalt, a kolozsvári róm. kat. főgimnáziumhoz, a fennálló szerződésből kifolyólag, rendes tornatanítóvá, Csellák Albert okleveles tanítót a vágbányai állami elemi népiskolához rendes tanítót; a győri itélőtábla elnöke Kapossy Arthur pápai lakos, végzettség nélküli a győri itélőtábla kerületébe díjtalan joggyakorokkát; a kolozsvári itélőtábla elnöke Mihályi Ernő végzettség nélküli a kolozsvári itélőtábla kerületébe díjtalan joggyakorokkát; a temesvári törvényszék elnöke dr. Lukits Gyula csákovai lakos, gyakorló ügyvédet a csákovai járásbírószághoz állandó román tolmácsosá; az egri pénzügyigazgatóság Darvas István Béla egri lakost az egri adóhivatalhoz díjtalan gyakorokkát nevezte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter dr. Zsoldos Zsigmond budapesti kir. büntető törvényszéki és dr. Jakobi Lányi Márton budapesti kir. törvényszéki jegyzőket kölcsönösen; a vallás és közoktatásügyi miniszter Nagy József petrovai és Jurka Péter visóroszi-bottyáni állami elemi iskolai tanítókat, folyó évi szeptember 1-ei hatálylyal, kölcsönösen és Wlád Margit vágbányai elemi iskolai tanítónőt a vécsestelepi állami elemi iskolához helyezte át.

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központ (intézet) távirati jelentése 1908 márczius 13-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának dinérete:

Hazánkban tegnap is számos helyen fordult elő kisebb csapadék. A hőmérséklet némileg csökkent, de még - csekély kivétellel - a normális felett maradt; maximuma: Fiumében 13 C°, minimuma: Tátrafüreden - 5 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Változóköny felhős, hűvösebb idő várható helyenkint csapadékkal.

Table with columns: Allomás, szélirány és ereje, felhőzet, csapadék mm, hőmérséklet. Lists various locations and their weather conditions.

VIZÁLLAS.

Table with columns: név, m. e. l. e. t. Lists names and prices for various goods.

Hajón vagy Vasúton

utazóknak miért kell okvetetlenül egy üveg Diana-sósorszeszt magukkal vinni?

- 1. Mert hölgyek, gyermekek, sőt gyakran az uraknak is gyakori az úgynevezet tengeri betegség, mely rendszeren fejtájás, hányinger, szédülés, undorral kezdődik.
2. Mert mindárt reggel használható szájviznek, fogtisztítónak, tejbördörzölésnek, hajápolásnak korpa eltüntetéshez.
3. Mert utazás alatt vagy után gyakran fellép a nátha, mely egyszeri felszipantás vagy szaglás után elmúlik.
4. Mert láb, hónalj, kéz vagy lábközötti izzadást azonnal megszüntet és az izzadásból kiáramló kellemetlen büzt azonnal megszünteti.
5. Mert a mosdóvizbe csepegtethetjük belőle, miáltal a mitesszerek eltűnnek, az arcbőr szép tiszta és kellemes illatú lesz.
6. Mert fürdővizbe öntve, az egész test ruganyossá és illatossá válik, izzadásnak sehol nyoma sincs.
7. Mert frissítőleg hat a fejbőr és a homlok bedörzsölése által az egész testre és különösen hűsítőleg hat az egész fejre.
8. Mert a vén csontok kiegyenesednek masszírozás által.

Advertisement for Diana-sósorszesz with prices: 40 fillér, 1.- korona, 2.- korona.

Postán szétküldi az egyedüli készítő:

Erényi Béla

DIANA-gyógyszertára

Budapest, Károly-körut 5. sz.

A bevásárlásnál arra kell vigyázni, hogy a külső sárga burkolatpapíron legyen látható e két szó:

DIANA-sósorszesz.

SZÍNHÁZAK
Szombaton, 1908. márczius 14-én.
Nemzeti Színház **III. Kir. Operaház**

ROBESPIERRE
Dráma 5 felvonásban. Írta: Victorien Sardou. Fordította Abrányi Emil.

Személyek
Robespierre Ivánfi
Vadler Gyenes
Amar Bartos
Jagot Haidu
Foucher Petheis
Billeaud Vareses Gál
Lebas Mihályfi
Héron Molnár
Duplay apó Kovács
Duplay anyó Demjén M.
Kornélia Paulay E.
Vaughan Szacsavay
Clarisse Jászai M.
Olivier Mészáros
Teréz Török I.
De Broglie Császár
De Armellé Gagy
De Lovagné-né S. Fái Sz.
De Narbonne né Cz. Alszezi
De Choiseulné Paulayné
D'Chary Szacsavayné
Barassin Rózsahegyfi

Kezdeté fél 8 órakor

Vígyszínház

Déliután 3 órakor
az Orsz. Színészegyesület iskolájának vizsgálódása

Földanyánk

Dráma írta Halbe Miksa

Este fél 8 órakor

Tatárjárás.

Operett három felvonásban. Írta Bakonyi Karoly, zenéjét Gábor Andor verseire írta Kálmán I. Lohonyay tábornok Vendrey

Nepszínház-Vigopera

A nagymama.
Enekes vígjáték 3 felvonásban. Csiky Gergely darabjából színpadra alkalmazta Péter Árpád, zenéjét szerzezte Mader Rezső. Szerény grófné Páha L.
Márta Turcsányi
Piroksa Della Donna
Báró Orkenyi Horváth
Gróf Szerény Pázmán
Br. Orkenyi Kálmán Bálint
Korcia Kúri
Langó Szerafina Marosi A.
Tóth Sándor Nagy

Kezdeté 8 órakor

Király színház

Varázskeringő
Operett 8 felvonásban. Írták Dörmann és Jacobsen. Fordította Méroli Adolf. Zenéjét szerzezte Strauss Oszkár.
XIII. Jozsef Németh
Lóthár Papir
Helmás Petráss S.
Niki Raskó
Gusztáv Sárosi
Friderika Orly G.
Franczi Pálmál Ilka
Vendolin miniszter Szabó

Kezdeté fél 8 órakor

FŐVÁROSI ORFEUM
WALDMANN IMRE Igazgató VI. Nagymező-u. 17.

Ma és minden este:
a fényes új márcziusi műsor
Merian Kutvaszínháza
Humpsti-Bumpsti

és a többi különlegességgel.

Az előadás kezdete 8 órakor.

Jegyelővétel: 10-1 és 3-6 óráig.

A télikerben reggeli 5 óráig **VÖRÖS ELEG** cigányzenekara hangversenyez.

Eliána.

Zenedráma 3 felvonásban. Szövegét írta Herrig H., fordította Abrányi E. Zenéjét szerzezte Mihálovich Odón.

Személyek
Artusz Takács
Ginevra Szamosi E.
Lancelot Anthes
Eliána Vasquez L.
Eavinius Pichler
Kyot Várady
Romete Erdős

Kezdeté 7 órakor

Várszínház

Zárva

Uránta színház

Az országos színművészeti akadémia színiskolájának gyakorlati előadása.

Kezdeté fél 8 órakor

Magyar színház

Két iskola.
Vígjáték 4 felvonásban. Írta: Capus Alfréd. Fordította: Balgó E.

Személyek:
Joulin Vágó
Maubrun Csörös
Le Hantois Szimai
Hrévaunos Vándori
Jouliano Korai H.
Maubrunné T. Hami M.
Ficelle Mészáros G.
Brenevilné Loránt Z.
Laura Fabian G.
Clemence Hubai A.
Lujza Somló J.

Kezdeté fél 8 órakor

Apollo színház.

(Telefon 68-39.)
Írlandi románcz.
Nápolyi képek. Hu kulya.
Varázs-olló.
Felfeslett ruhadarab.

Ejjeli halászat a tengeren.

Elő szobor. Féltekeny feleség. A holdkörös. Kutyá a tüzlőtök szolgálótában.

Kezdeté 5 órakor.

MODEBNSZÍNHÁZ KABARET

Andrássy ut 69. Telefon 93-18

A harisnyakérdés.
Tréfa, írta: Borczik Árpád. Szerzők: Kardos Póór Lili Ural M.

A betűk iskolája
Bohózat, írta: Orton és Montignac. Szerzők: Boros Nyáral, Károk, Vörös J.

All right.
Turédráma, írta: P. Latareue. Szerzők: Orton és Montignac, Barsony, Nyáral, Medgyaszay V., Kókény J., Ural M. Palásthy.

Pajkos grizettek.
Operette írta: J. Wilhelm, zenéjét: I. Reinhard, fordította Heitai Jenő. Szerzők: Nyáral, Boros, Barsony, Keleti I., Róza Lili, Vörös J.

Több Cabaret szám Sulemit Rahu, marakól táncosnő fellépte. Kezdeté 9.15 órakor.
A conferencier tisztelt Palásthy Marcell 16.11. te.

FOLIES CAPRICE.

RÉVAY-UTCZA 18.
Igazgatók: LEITNER és KELETI | Főrendező: ROTT SÁNDOR

Az előadás kezdete 1/3 órakor.

Ma! 1/10 órakor: Ma!

Az aczékirály vád alatt.

Bírségi karcolat írta: Pitaval. Rendező: Rott Sándor.

Vérs. **Was Männer fesselt?** 11 órakor

Bohózat írta: Satyr. Rendező: Trebitsch Sándor.
Trebitsch Sándor, Türk Berta és Zöldi Márton u. szőlőjökben.

Nappali pénztár 9-10-ig és délután 3-6 óráig.
Az 1-ső emeleti Casino de Parisban reggeli 5 óráig zene és tánc.

Varieté-Színház

ezelőtt: Nemzetközi Orfeum.

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám

Sensációs ujdonság!
Ma és mindennap

A Tardos bank.

Bohózat 1 felvonásban. Írta: Tábori Emil.

Azonkívül a fényes márcziusi műsor. Uj szolok.

Ejjeli 12 órától reggeli 5 óráig. - télikerben **zene és táncz.**

egedűs Gyula elsőrendű cigányzenekara hangversenyez.

TATRA-MULATÓ

VII. KIRÁLY-UTCZA 77.
Igazgatóság: WABITS és GRUNER.

Budapest legelőkelőbb családi mulatója.

Ma és mindennap

Teljesen új szenzációs műsor.

Esti 8 órától 10 óráig Varieté előadás, azontul **Nemzetközi Cabaret előadás.**

Remes Lessenn Mella Cabaretdiva saját eredeti műsorával. Keller Bernhard bárónó cocottalok (barakiszérettel). La belle Sylvia dán soubrette. **Homberto & Renardo** zene-excentrikusok. **Orlowa Frieda** orosz énekesnő és táncosnő. **Schmiedt Berian** humorista teljesen új eredeti műsorával. **Maara Gusti** előadó soubrette. **Sugar Elza** cabaret énekesnő. **Ferenczy Kamilla** női baritonista.

Pénztáryitás 5 órakor. Kezdeté 8 órakor.

Telefon 15-10

Veszek zálogcédulákat

elzálogosított briliánsokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket a legmagasabb összegig kölcsönmentesen kiváltak és teljes értékűt kifizetem

DEUTSCH ALFRED ÉKSZERKERESKEDŐ
BUDAPEST, Király-utca 34. Petőfi-utca sarok

Nyilatkozat. A Csillaghegyi forrásvíz

bakteriológiai szempontból tisztának és kifogástalan nak minősítendő.

Dr. Preisz Hugó
a. m. kir. állami bakteriológiai intézet vezetője.

A Csillaghegyi forrásvíz központi irodája Bpest, III., Bécsi-ut 94. Telefon 77-98.

SCHMIDT M

szíjgyártó, nyerges és bőrdörög Budapest, VIII., Rákóczi-ut 25. sz. Ajánlja saját gyártmányú kocsizó- és lovagló - szeresárműt. Mindennemű utazó és kézi bőrdörög, pénz, szivar, cigaretták stb. tárczáit - Arjegyzék bég mantra.

BUDAPESTI Cabaret Teréz-körut 28
BONBONNIERE. Telefon 52-86

Minden este 9/4-től 12-ig. A márcziusi új műsor. Uj bohózatok: I. A publikát fényképezik. II. Az új tavaszi kalap III. Tingli-tangli (61 részben) Uj színpadi tréfák: I. A oze ledhány. II. A lópótvarost szar. III. A Vajda az udvar tanácsosokról. IV. Reklám-karikatúrák. - Huszonöt új cabaret-szám. - Fellegnek: Laszlo Rózi, Nagy Endre Ferenczy Karoly, Balogh Böske, Fabian Kornelia, Képf Jolán Szécsi Magda, Sajó, Huszár, Gabányi, Mahr Kövály. Jegyek: Bárt-nál, Kossuth Lajos-utca és Andrássy-ut, Zipes-nél (Andrássy-ut 4. és a Cabaret pénztáryánál, Teréz-körut 28.)

"MINTA" szálloda

Budapest, Nagymező-utca 62. szám.
Teljesen ujonnan berendezve 40 szobával rézágakkal és villanyvilágítással.
Szobák 80 kr.-tól feljebb. A szállodalat kávéház egész éjjel nyitva, híres oziányzene. Telefon 315. Strasser Jakob, szállodás és kávész.

Megnyilt a HUNGÁRIA BUFFET.

Dohány-utca 56. (Akácfa-utca sarok)
Kifőné magyar konyha. Minden este cigányzene. Valódi jó Női kiszolgálás. - Egész éjjel nyitva. - Egész éjjel nyitva.

FRANÇOIS TRANSYLVANIA SEC

Drótkerítés legolcsóbb

STADLER MIHALY kerítésgyáránál
Budapest, VI., Váci-körut 41/d.

Jól lát?

Ha nem, akkor forduljon bizalommal!
HATSCHKEK optikushoz, csak Károly-körut 6. sz. ahol szemüvegek és látászékek is legolcsóbban kaphatók ingyen Arjegyzék bérmentve.

Nászajándékok

jubileuma díszágyak, avó-eszközök, műipari cikkek

részletfizetésre

is kaphatók jutányos áron

POLGÁR KÁLMÁN

műőrás ékszerterelepén

Budapest, Erzsébet-körut 29. l. em.

Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

HETI MŰSOR.

Márczius	Nemzeti Színház	III. Kir. Operaház	Vígyszínház	Király-Színház	Nepszínház (Vig-Opera)	Magyar színház	Várszínház	Uránta színház
15 Vasárnap d.u. este	Csalódások II. Rákóczi Ferencz fogsága	Bánkbán	Cseksai brigadéros Tatarjárás	Varázskeringő	Denevér A nagymama	Kerülő ut A császár katonái	-	Péncz O felség A szerelem tor tene

Mindenütt kapható a legfinomabb
Weider tejszín és Zsolna csokoládé
 Csokoládé desszert bonbonok.
Weider Ármin és Béla
 csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA

Pontos és legjobb
ÓRÁK
 5 évi jótállás mellett.
 Arany és ezüst órák, evő-
 eszközök, názzajándékok
részletfizetésre is.
 Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok.
 Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.
POLGÁR KÁLMÁN
 műóras
 Bpest, Erzsébet körút 29. sz. I. em.

Az egész országban mindenütt kapható.
A MÜLLER J. L.-féle
Kalipias
 LEGJOBB FOGPÉP
 felhívhatatlan, a fogak
 kát fohérrá és ében tartja.
 Hisz többre 50 fillér, nagy 1 korona
MÜLLER J. L.
 10. sz. köz. utca
 Bpest, Könyvesház utca 2.
 Mindenütt kapható.

INGYEN
 dírcsón és bérmentve küldök csend-
 kívüli érdekes tartalmú ábrákkal és
 használati utasításokkal ellátott árjegyzé-
 rénkint.

GUMMI HALHÓLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12 K tucatja
PESAR, OCLUS, NŐI OVSZER 3—5 kor.
 feltétlen megbízható valódi angol és francia gyárt-
 mányok.

„NAKIRA“ törv. védett férfi-övszer különlegesség,
 valódi indiai paragummból fel-
 tetlen megbízható, tucatja... **12 K**

MINTAGYŰJTEMÉNY 12 darab legfinomabb
 órázsból **4 korona.**

UTERUS-SPRAY eredeti törv. védve
 női különlegesség **14 korona.**

Universalis-sérvkötők
 pártalazók, kis gummi nyomólapokkal, a legnagyobb sérv is el-
 szarható. Egyoldali 6—12, kétoldali 10—24 korona.

Műlábak, műkezek, egyenestartók, terdenut-
 tek, támpókok, stb. stb.
**Halkötők, gummiharisnyák, stb. Irrigá-
 torok, betegápolást szettek kaphatók.**

Magyar Orvosi Múszertár Budapest
 VII., Rákóczi-ut 32.
 Fontos címre és a veres keresztre ügyeljünk.

Biztos vigasz
 valahára rhenmában (kősz-
 vény) és cauzban (Gicht)
 szenvedőknek!

Kölség, belső gyógyszer,
 kenés és fürdő nélkül el-
 érhető, hogy 8—10 nap
 alatt egyszerű, kényelmes,
 ártalmatlan és kellemes el-
 járás mellett végképen
 megszűnnek a legmaka-
 csosabb rheuma és csúsz
 okozta fájdalmak a vég-
 tagokban, a törzsben vagy
 akár a fejbe is ha vannak.
 40 évi tapasztalat mint
 gyógyszerész — midőn lát-
 tam és látom, hogy a leg-
 különbözöbb drága gyógy-
 szerek, eljárások és fürdők
 is csülörtököt mondanak
 holott az én eljárásom biz-
 tos sikerre vezet — kész-
 tett arra, hogy eljárásomat
 özőljem sze vedő em er-
 fársaimmal díjtalanul. Csak
 a hirdetési költségek fede-
 zésére tesek 2 koronát
 utalványon vagy a körü-
 nényesen megírt levélben
 levélbélyegekben beküld-
 deni, midőn aztan eljárá-
 somat azonnal bérmentve
 megküldöm. Cím: „Ór-
 angyal gyógyszerár“ Kékes
 Szolnok-Doboka megye.
 27981

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt és elismert
 egy és kétsövű vadászfegyvereket,
 flóberteket, karabélyokat, céllövő fegy-
 vereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

árfelemelés nélkül szállít

Aufrecht és Goldschmied
 fegyveráruháza
 Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Csúsz
 A continens a legerősebb
 jód brom gyógyfürdő a meg-
 lepő gyógyeredményekben meg-
 zese és szoron ut az asványvíz
 nagy radicaatívtásának,
 melyet Lengyel Béla egy emi
 tanár legújabb vizsgálata telje-
 dezték. Megnyitás május 1-on.
 Számos előrendü béthsz, szana-
 tórium, gyógytár, szongora, kavé-
 ház, lawn tennis, lombolák, ki-
 randulások. Vasut-állomás, posta
 távirda helyben. Hivatalos orvos
 Dr. Kallós Jenő Katona-
 tisztviselő államhivatalnoknak
 elő es utó idényben 50%
 kedvezmény. Prospektussal
 szolgál a fürdőigazgatóság
 Az asványvíz rendeltető hasz-
 rálati utasítással a fürdőigaz-
 gatóságnál és Eveskúty L.
 főelárusítónál. — Budapest.

958. sorozat **Bon 028. szám**
Polgár Sándor
 m. kir. szab. nyart orvos m. l. és köztörz-
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 50 sz.
 köteles ezen utalvány beküldése mellett
 minden megrendelőnek 15% azaz tizenöt
 százaléknyi árkedvezményt adni az eredeti
F. Bergerand fils
 párisi különlegességek
 (óvszerek) gyártmányából kimerítő ké-
 pes árjegyzék díjmentesen zárt levélben
 küldetik.
 Kivágatott as „Egretőlés“-hál. 25705

Mérnöki műszereket
 vez, elad, cserél, lejtme-
 rök, Planiméter, Teleskop
 Goerz—Zeiss—Iridierstb
HATSCHKEK EMIL
 Andrassy-ut 13.
 Fiókja: Erzsébet-körút 38

Falbaromfiak
 és szek tojásai.
 Fehér és sárga Cochín-China,
 világos Brahma, Plymouth-Rocks
 fehér és fekete Langshah, Houn-
 dan, Dorking, fehér és sárga
 Orpington és törpe tyúkok. Aza
 törzsenként 18—50 korona, tojás
 30—80 fillér. Peking Avies-
 bury és pezsmakacsák, törzsen-
 kint 50 kor. 1 tojás 1 koronától
 felebb. Oriási emdeni udas,
 bronz és hófehér pulvák, törz-
 senként 50 koronától felebb, 1
 tojás 1,50 koronától felebb. To-
 yádbá ren nagy kosszlet. Végtes
 gyümölcs, rozsa és székfában,
 díszbokrokban stb. Képes ár-
 jegyzék kívánatra ingyen.
 Gróf Baththyávy Zsigmond
 uradalmi intézsége Csendlak,
 no. Ferenczlak, Vasmege.

Az
EGÉSZSÉG KÖNYVTÁRA.
 Szerkesztli
 GERLÓCZY ZSIGMOND dr.

Most jelent meg
 az V. kötet:
A gyermekről
 Irta:
 BÓKAY JÁNOS dr.
 egyetemi tanár.

TARTALMA:
 I. fejezet. A gyermek testi fejlődése. Fogzás.
 II. fejezet. A gyermek szellemi fejlődése, testé-
 nek és szellemének gondozása.
 III. fejezet. A gyermekszoba. Természetes táplá-
 lás. Az állati tej, mint tápszer.
 IV. fejezet. A kis gyermek mesterséges táplálása.
 Az Országos Közegészségt Egyesület kiadványa.
 Ára kötve 1 K 50 L

Kapható:
Lampel R. könyvkereskedése
 (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál
 Budapest, VI., Andrassy-ut 21. szám
 és minden könyvkereskedésben.

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges...

Pénzszekrények használtak és újak, rendkívül olcsó aron kaphatók...

Fényképezőgép, alkalmi vétel laposra összehajtható klappkamera...

Parketagyár Gyöngyösön ajánlja gyártmányait.

Hazvezetésre ajánljuk papírházhoz, macánys urhoz, anyahelyettesnek...

Asztalosok új jövedelmi forrását leíró képes nagy árjegyzéket...

A Falkogen tüdőbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt.

HERZEMMA Elso magyar szanyinhimnusz... BUDAPEST 1290

Zalogcédulákat, brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt...

Magánépítő iparos iskola előkészít építő, kőműves és kőfaragó vizsgához...

Epítkezéseket! Gyárak lakóházak tervezését, felépítését...

Logi-, politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra...

Gyümölcsfa díszfa és rózsaszőlőgyökkel ingyen szolgál...

30 forint. Varrógépek egy új valódi csapadéki Singer varrógép...

Lakást, üzlethelyiséget akar kiadni, vagy kivenni...

ROZSA SZEGFŰ Magasztörzsű rózsafák 2 éves koronával...

30 korona finom szövettel dívatós terítők, törülközők...

BUTOROK háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá irodaszoba, iroda berendezések...

BELHURUT, (hasmenés) gyomorgörcs legjobb gyógyszere a BARTA-féle...

Veresáfonyabetőtt BARTA-féle, 6 kilós postakosárlyveg...

Vigyázzon, ha meghűlt és vásároljon valódi Réthy-féle cukorkát...

Nem kell már semmire futár, gyorsan szerez mindent...

Magánkutató iroda hátközi-75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket...

1000 csaiádnak azonnalra szerzett „Huszár” lakást, helyiséget...

BUTOR árverésről, finom és egyszerű butor, hálószobák és garson szobák...

30 korona Villamos világítás saját dynamóval, lakóházak, gazdaságok részére...

Kolozsvári jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra...

STENOGRÁFIA Ha életpályáján boldogulni akar, tanuljon gyorsírást, gépirást...

Saját gyártmányú vas-és rézbutorok Rézagy 45.- frt Vasógy matraczczal 8.50...

WEISZ LIPOT Király-utca 99. szám. TELEFON 57-01.

Polgari, gimnáziumi, kereskedelmi, reál, mai gánvizsgálatra...

Csemegealma től nemes fajalma és óriás birsalma...

Aczelisodrony-ágybetétek a legjobb kivitelben kaphatók...

Villamos világítás saját dynamóval, lakóházak, gazdaságok részére...

Urasági butorokat, szőnyegeket, csillárokat és legelősebb berendezéseket...

ELEKTRO-MOTOROK minden nagyságban, Allandó nagy raktár...

Lakást, bérhelyiséget, üzletet akar venni, akkor csak Grescham-palotába...

Szepességi csemegék BARTA-féle veresáfonya befőttel, málna, szamóca...

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalonuriszoba...

GROSZ SANDOR és társa Budapest, Liezt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

Alapnyesebb részleltetésre zongorát, pianinót, czimbalmot, hegedűt...

bank hitel utján kizárólag csakis Reményi nagy magyar bank-szeriatepen...

Bőrszékkipar bőrsajtolás és bőrtaragás

KENDI ANTAL Budapest, IV., Károly-utca 2 az evangélikus iskolaépületben...

Fenyőborovicska (Juniperus) BARTA-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.-...

Alkalmi vétel. Butorok, visszamaradt szőnyegek kényszerítő körülmények miatt...

Polgári árak! Pontos kiszolgálás! Kifülnő szabás! Zeliszka János angol őr szobátermékek...

Polgáriszkolai gimnáziumi és bármely más magánvizsgára előkészítetnek...

Zalogcédulákat veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat...

Singer Jakab ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám.

Urasági butor Eladok és veszek; mahagoni hálószobákat, ebédlőket, szalonokat...

Nagy és Fia Allandó nagy lakberendezés kiállítás! IV., Semmelweis-(Ujvilág)-utca 21.